Dzisiaj 20 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 332

Poznań, sobota dnia 23 lipca 1932

Rok XXVII

Masońska gwiazda pięcioramienna dla starszyzny harcerskiej

Niedawno pisaliśmy o dążeniu warszawskich czynników kierowniczych Związku Harcerstwa Polskiego do odebrania popularnej i rozgałęzionej tej organizacji charakteru narodowego, a pchnięcia jej na tory t. zw. państwowe, łączące żywioły różnych narodowości, zamieszkujących Rzeczpospolitą. Dzieje się to od czasu, jak władze naczelne Związku Harcerstwa Polskiego opanowane zostały przez „sanację" z wojewodą Grażyńskim na czele.

Przypominamy raz jeszcze, że przez zgórą 20 lat polski ruch harcerski oparty był ideologicznie na chrześcijańskich podstawach religijnych i na czynnym patrjotyźmie. W statucie Związku Harcerstwa Polskiego jako jeden z naczelnych celów figuruje „pielęgnowanie żywej czujności sumienia narodowego". Konferencja starszyzny harcerskiej, odbyta w grudniu roku 1925, przeciwstawiła się tendencjom postronnych reformatorskich czynników i jeszcze raz uchwaliła, że „harcerstwo musi się oprzeć na ideałach wybitnie chrześcijańskich i narodowych."

W ostatnich latach zawiał w górnych sferach harcerskich wiatr inny. Dał temu jasny i wymowny wyraz „Atlas organizacyj społecznych" pod redakcją Skwarczyńskiego, a z udziałem w komitecie redakcyjnym Marjana Wierzbiańskiego, obecnego naczelnego inspektora harcerstwa, i Antoniego Olbromskiego, naczelnika głównej kwatery harcerzy. Warto przypomnieć, że na stronie 31 tego wydawnictwa czytamy o Związku Harcerstwa Polskiego, co następuje:

„Młodzież mniejszości narodowych litewskiej i rosyjskiej tworzy w ramach Związku Harcerstwa Polskiego odrębne drużyny, posługujące się specjalnemi regulaminami.

„Młodzież ukraińska należy do drużyn Z. H. P. na Wołyniu. Z młodzieżą niemiecką i żydowską Z. H. P. dąży do nawiązania kontaktu, przyczem zaznaczyć trzeba, że Żydzi w Polsce organizują się w drużyny, prowadzone systemem „Haszomer Hacair" i „Haszomer Holeami".

„Zadaniem Związku jest stanie się organizacją polską w sensie państwowym a nie narodowym".

Program ten jest wyrazem ideologji „sanacyjnej", a zarazem ducha masońskiego, który tak wybitny wpływ wywiera na kierownicze czynniki harcerstwa międzynarodowego.

Jak wpływy „sanacyjno" - masońskie coraz bardziej wzmagają się w warszawskich sferach harcerskich, tego dowodem nowy fakt, o którym pisze „Strażnica Harcerska" w numerze 5 do 6 pod tytułem: „Po co nam masońsko - bolszewicka gwiazda?", jak następuje:

„W „Wiadomościach Urzędowych" nr. 4 z kwietnia 1932 r. znajdujemy rozkaz Nka G. K. M. I. 8 z dnia 12 III br., ogłaszający regulamin flagowy harcerskich drużyn żeglarskich. Regulamin ten należy z radością powitać, gdyż jest bardzo potrzebny i dobrze został opracowany. Z wielkiem jednak zdumieniem zauważyliśmy na regulaminowym rysunku proporczyka starszyzny harcerskiej — pięcioramienną gwiazdę. W symbolice żydowskiej, masońskiej i bolszewickiej pięcioramienna gwiazda odgrywa ważną rolę. Ordery, rozmaite znaki masońskie i bolszewickie pięcioramienną gwiazdę stale zachowują, jako znak wiążący się z ideą w żydowskich mózgach poczętą. Również zwolennicy żydowskiego płodu esperanta tę gwiazdę (wyjątkowo nie na biało ani czerwono, lecz na zielono pomalowaną), jako swój znak obrali. Ale dlaczego w polskiem harcerstwie do tej właśnie symboliki sięgnięto? Czyż nie mamy poddostatkiem własnych, polskich symbolików?"

Tyle „Strażnica Harcerska", której uwagi powtarza Polska Agencja Katolicka. Pięcioramienna gwiazda na proporczyku polskiej starszyzny harcerskiej, to naprawdę nie przypadek. Symbol to „sanacyjno" - masońskiego reformatorstwa, które tak przeciwne jest narodowej i chrześcijańskiej ideologji szerokich rzesz harcerskich w Polsce, a przedewszystkiem harcerstwa polskiego na ziemiach zachodnich.

Czy nie przeciągacie panowie struny? Czy wolno tak władzom centralnym nadużywać cierpliwości harcerzy polskich?

Niemcy opanowane wirem wojny domowej

Rozpoczęły się obrady trybunału Rzeszy w Lipsku — Pełnomocnicy stron — Ogromne zainteresowanie — Wyroku należy się spodziewać w poniedziałek

Lipsk, 23. 7. (Tel. wł.) Dziś zebrał się tu komplet trybunału Rzeszy celem rozpatrzenia protestu ministrów pruskich w sprawie ostatnich wypadków w Berlinie, oraz zbadania wniosku co do wydania tymczasowego zarządzenia, uchylającego dekrety komisarza Rzeszy. Posiedzenie to wywołało ogromne zainteresowanie w całem mieście.

Obradom przewodniczy prezydent senatu sądowego dr. Bumke. W skład trybunału wchodzą sędziowie a zarazem radcy: Triebel, Schmitz i dr. Schwalbe von Mueller z Berlina, dr. Guembel z Monachjum i dr. Striegler z Drezna. Pełnomocnikami rządu pruskiego są: dyrektor ministerjalny dr. Badt, dr. Bredt oraz prof. Wiese. Frakcję centrową sejmu pruskiego, która przyłączyła się do protestu, reprezentuje prof. Peters z Kolonji, a partję socjalistyczną prof. Heller. Rząd Rzeszy zastępuje dyrektor ministerjalny z min. spraw wewnętrznych w Berlinie Gottheiner.

Posiedzenie rozpoczęło się o godz. 11 i w ostatniej chwili wskutek nadspodziewanego tłoku przeniesiono je do głównej sali obrad. Debaty prawdopodobnie potrwają przez cały dzień. Ogłoszenia wyroku spodziewać się należy dopiero w poniedziałek.

W posiedzeniu bierze udział w charakterze gości szereg wybitnych osobistości ze świata politycznego i prawniczego, ponadto licznie reprezentowana jest prasa.

Lipsk 23. 7. (Tel. wł.) Po załatwieniu zwykłych formalności trybunał przystąpił do odczytania akt i wniosków stron, poczem przewodniczący złożył krótkie oświadczenie. Stwierdził on, że z powodu wielkiej wagi sprawy, oraz konieczności dokładnego zbadania strony prawnej podłoża zatargu wyniku posiedzenia należy oczekiwać nie prędzej niż w poniedziałek.

W toku dalszych obrad przedstawiciel rządu pruskiego przedłożył nowy wniosek z prośbą o stwierdzenie prawomocności zarządzeń dokonanych na mocy dekretu z 20 lipca i w związku z tem o wydanie postanowienia:

że kanclerz nie ma prawa być prezydentem ministrów względnie pruskim ministrem krajowym, względnie członkiem rządu krajowego;

że kanclerz nie ma prawa pozbawiać ministrów pruskich ich stanowisk lub tytułów;

że kanclerz i jego współpracownicy bez zgody ministrów pruskich nie mają prawa reprezentować kraju w radzie państwa, względnie nie mają prawa do zakazania ministrom pruskim reprezentowania swego kraju na posiedzeniach sejmu, lub w radzie państwa;

że wreszcie kanclerz nie ma prawa usuwania i mianowania na stałe nowych urzędników i funkcjonarjuszy państwowych.

Zatarg kanclerza z parlamentarną komisją kontrolną — W poszukiwaniu przeciwników rządów komisarycznych — Dalsze aresztowania — Nowe mianowania

Berlin, 23. 7. (PAT). Wydarzenia polityczne ostatnich dni miały być roztrząsane na posiedzeniu parlamentu komisji kontrolnej.

W obradach nie brali udziału nar.-soc. i niemiecko-nar. Komisja uchwaliła wezwać rząd Rzeszy do wydelegowania swoich przedstawicieli na posiedzenie.

Kanclerz wystosował do prezydenta Reichstagu Loebego list z zawiadomieniem, że członkowie rządu gotowi są przybyć na posiedzenie komisji o ile temat dyskusji nie wykroczy poza ramy ustawowo zakreślone. Warunek ten komisja odrzuciła.

Kanclerz v. Papen przyrzekł zjawić się na posiedzeniu, wyznaczonem na poniedziałek 25. b. m.

Berlin, 23. 7. (PAT). Aresztowanych wczoraj na polecenie komendanta wojskowego Rundstedta b. prezydenta policji pruskiej Heimannsberga i reichsbannerowca Carlsberga wypuszczono w godzinach wieczornych na wolność.

W komunikacie urzędowym wyjaśniają, że aresztowanie nastąpiło na skutek doniesienia, iż obaj biorą udział w akcji nielegalnej, mającej na celu wprowadzenie Heimannsberga na jego dotychczasowe stanowisko.

Śledztwo nie potwierdziło tych podejrzeń co do Heimannsberga i Carlsberga, natomiast przeciwko mjr. Enkemu, którego zatrzymano, wdrożono postępowanie karno-sądowe.

Berlin, 23. 7. (Tel. wł.) Na mocy rozkazu wydanego przez komendanta wojskowego gen. Rundstedta aresztowano dziś w nocy jednego z działaczy „Reichsbanneru" i członka dotychczasowego ministerjum pruskiego dr. Breuera, oskarżonego o podżeganie przeciw obecnej władzy komisarycznej w Prusiech.

Drugi oskarżony w tej sprawie, major w służbie nieczynnej Anker, również członek „Reichsbanneru" zdołał uciec do Darmstadtu. Ponieważ stan wyjątkowy obowiązuje tylko na terenie Berlina i prowincji brandenburskiej zatem nakaz aresztowania Ankera nie ma mocy prawnej poza tym obszarem.

Berlin, 23. 7. (Tel. wł.) Na mocy uchwał rządu komisarycznego w Prusiech mianowano prezydentem policji w Berlinie, dr. Brachta, pełniącego poprzednio ten urząd w Essen. Na miejsce usuniętych prezydentów w Kilonji i w Kassel wyznaczono ich dotychczasowych zastępców. W Magdeburgu komisarycznym wiceprezydentem został dr. Mengel z Oberwarnim, zamiast dotychczasowego nadprezydenta Falka. Funkcje prezydenta rejencji w Merseburgu przejął dyrektor ministerjalny Sommer. Ponadto urlopowany został dyrektor ministerjalny w Prusiech dr. Brecht, a funkcje sekretarza stanu w centrali ministerstw pruskich powierzono dyrektorowi ministerjalnemu Nobes, jako komisarzowi rządu.

Szlakiem niszczycielskich burz

Sześć osób zginęło od pioruna — Cudem uratowane dzieci — Znaczne straty z powodu pożarów

Kępno, 23. 7. (PAT). Z Wielunia donoszą o tragicznej śmierci 4 osób skutkiem uderzenia gromów.

Na łąkach wsi Kruplin gm. Zamoście zabitą została uderzeniem pioruna 29-letnia Weronika Bednarska.

We wsi Cudnów gm. Dąbrowa Zielona zabity został 71-letni Jan Zaskórski.

We wsi Olbrachcice gm. Dąbrowa Zielona piorun uderzył w śpiącego w stodole 43-letniego Ignacego Miklasa i zabił go na miejscu. Ciało Miklasa w palącej się stodole zostało zwęglone.

We wsi Borecznica gm. Wielgomłyny uderzył piorun w niedokończony dom, w którym znajdował się 20-letni Stanisław Nowak. Wskutek uderzenia pioruna Nowak poniósł śmierć na miejscu.

Baranowicze, 23. 7. (PAT) — Nad powiatem Baranowickim przeszła burza z ulewnym deszczem i piorunami. Pioruny wznieciły pożar w kilkunastu gospodarstwach we wsi Domasze. M. in. piorun uderzył w dom mieszkalny zabijając właścicielkę Szczerbową Teodorę. Pięcioro dzieci Szczerbowej cudem uratowało się z płonącego domu.

Brześć n. B., 23. 7. (PAT). We wsi Błoty, pow. Kobryń, skutkiem uderzenia piorunu spaliła się stodoła i obora Szymona Szaleja.

W oborze została zabita żona Szaleja Marja. Zwłoki jej spaliły się doszczętnie. Pastwą pożaru padło kilkanaście sztuk bydła i owiec.

Lublin, 23. 7. (PAT). Z Siedlec donoszą:

Na terenie powiatu Siedleckiego szalała gwałtowna burza z piorunami, w czasie której powstały 3 groźne pożary.

We wsi Hruszew piorun uderzył w jeden z domów, zapalił go, lecz ogień zdołano stłumić.

Oficjalna i nieoficjalna armja niemiecka

Jak się przedstawia rzeczywista siła liczebna Reichswehry i możliwości jej powiększenia?

Oficjalnie Reichswehra liczy 100.000 ludzi.

Legalnie wolno jej zwalniać rocznie dwunastą część plus 5 proc., to znaczy 8 tysięcy plus 5.000, czyli 13 tysięcy ludzi. Czyniłoby to przez 11 lat istnienia Reichswehry 143.000 ludzi.

W artykułach prasy codziennej, tak polskiej, jak i francuskiej, doliczają tutaj zwykle 150.000 policji, około 20.000 cywilnej żandarmerji i kilka miljonów członków organizacyj wojskowych. W sumie wynosić ma siła zbrojna Niemiec, każdej chwili gotowa do walki, kilka miljonów żołnierzy. Takie rozumowanie jest atoli zbyt uproszczone, w strukturze swej naiwne i nie wytrzymuje poważnej krytyki.

Co do 150.000 ludzi w policji, to uwzględnić tu należy, że w liczbie tej mieści się policja państwowa, komunalna i kryminalna. Potrzebna ona będzie również podczas wojny do tych zadań, które spełnia obecnie. Przypominam zwłaszcza bezpieczeństwo publiczne i ochronę ośrodków przemysłowych. W obliczeniu sił wojennych uwzględnić więc możemy tylko około 35.000 policji, która jest skoszarowana, szkolona wojskowo i posiada 150 samochodów pancernych oraz pewną ilość samochodów zwykłych i opancerzonych do przewożenia ludzi. Policja posiada poza tem plutony konne i łączności, wyposażone m. in. w radjo.

Osobna żandarmerja cywilna liczy około 20.000 ludzi („Landjäger"). Te 35.000 policji będą niewątpliwie użyte w wypadku wojny, zwłaszcza do osłony. Trudno atoli twierdzić napewno, w jaki sposób policja i żandarmerja będą wyzyskane. O ile bowiem te 35.000 ludzi może być ewentualnie użyte jako całość, o tyle rola żandarmerji może być jedynie bardzo skromna — i to tylko w rejonach pogranicznych dla osłony.

Dalszą możliwość powiększenia Reichswehry dają związki wojskowe. Przysposobienie wojskowe młodzieży jest oczywiście zakazane traktatem, lecz temniemniej intensywnie prowadzone pod pieczołowitą opieką władz administracyjnych i uniwersyteckich, a przy wydatnej pomocy Reichswehry. Przysposobienie to, jeśli chodzi o studentów, jest ujęte w organizacji młodzieży akademickiej, zwanej „Hochschulring deutscher Art", doskonale rozbudowanej. Organizacja ta jest podzielona na 7 okręgów, odpowiadających siedmiu okręgom dywizyjnym. W tej właśnie organizacji przygotowują się przyszli oficerowie rezerw Reichswehry.

Dodam tu nawiasem, że jeden z najwybitniejszych generałów Reichswehry, były szef Truppenamtu t. j. sztabu generalnego, były dowódca dywizji piechoty w Prusach Wschodnich, a obecnie delegat Niemiec na konferencję rozbrojeniową, generał dyw. v. Blomberg, pojecał jesienią 1930 r. do Stanów Zjednoczonych Ameryki, gdzie przebywał dwa miesiące i gdzie specjalnie zajmował się zagadnieniem przygotowania oficerów rezerwy na uniwersytetach Ameryki północnej.

Związki znów i towarzystwa wojskowe mają za zadanie przygotować masę rezerwistów-szeregowców, potrzebnych dla stworzenia zmobilizowanej armji wojennej. Do takich związków należą organizacje prawicowe: „Stahlhelm" i bojówki Hitlera (Sturmabteilungen), a także republikański „Reichsbanner".

„Stahlhelm" liczy powyżej miljona członków, w tem około połowa mężczyzn w wieku poborowym. Jest to organizacja, poważna w swem założeniu ideowem. Z kadr przez nią wyszkolonych Reichswehra będzie mogła czerpać ludzi narodowo wychowanych i wojskowo wyszkolonych. W przeciwieństwie do tego Hitlera „Sturmabteilungen" są raczej nastawione, narazie przynajmniej, na walkę wewnętrzną.

Republikański „Reichsbanner" pojada około 3 miljonów członków, lecz wartość ich bojowa jest znacznie mniejsza od wartości „Stahlhelmu". Nastawienie też raczej na ochronę republiki i dopiero w drugim rzędzie na wroga zewnętrznego. Nie przytaczam już tutaj licznych innych towarzystw i związków, które pod pozorem uprawiania sportów szkolą młodzież w służbie wojskowej.

Co do związków wojskowo-wychowawczych pragnę atoli jeszcze dać pewne wyjaśnienia. Pierwotnie związki wojskowe grupowały głównie dawnych żołnierzy z wielkiej wojny. Z biegiem lat, gdy dawne roczniki zaczęły się starzeć i wykruszać, zrozumiano, że koniecznem dla obrony państwa staje się „odmłodzenie" związków wojskowych. To też ze stowarzyszeń, grupujących w sobie wysłużonych żołnierzy, stają się one coraz bardziej związkami młodzieży i mężczyzn w wieku wojskowym.

Związki wojskowe obok szkolenia rezerw wykonują poza tem jeszcze bardzo ważną i niesłychanie doniosłą dla pogotowia wojennego Niemiec pracę ośrodków mobilizacyjnych. Niemcom nie wolno bowiem posiadać legalnej organizacji biur mobilizacyjnych. Od chwili zaś wyjazdu w r. 1926 z Niemiec międzysojuszniczej komisji kontrolującej, a praca związków wojskowych nie napotyka na żadne przeszkody natury zewnętrznej. Pomoc więc związków dla Reichswehry w przygotowaniu mobilizacji polega przedewszystkiem na prowadzeniu spisów swych członków niewyszkolonych i wyszkolonych i szerzeniu propagandy w szerokich masach („Wehrgedanke"), podczas gdy władze Reichswehry uzgadniają niewątpliwie współpracę poszczególnych związków w tej dziedzinie, koordynują zgóry zazębianie się osłony i regulują napływ ochotników w chwili mobilizacji w stosunku do chłonności kadr przez uszczeblowanie w czasie.

Wszelkie kalkulacje zresztą tego rodzaju polegają z natury rzeczy tylko na hipotezie i trudno na tej podstawie wysnuwać wnioski pewne co do liczebności przyszłej zmobilizowanej armji niemieckiej.

Uwzględnić tu przecież trzeba jeszcze dwa momenty. Po pierwsze w chwili wybuchu wojny niewątpliwie powstanie poryw patrjotyzmu i fala ochotników napłynie do szeregów („Nach Ostland wollen wir reiten", 1813 i 1914).

Powtóre parlament natychmiast uchwali ustawę o powszechnym obowiązku służby wojskowej (jak parlament angielski podczas wojny światowej).

MARS.

Parlament francuski na wakacjach

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Paryż, w lipcu.

Kraty pałacu burbońskiego zamknięte. Dolatują jednak stamtąd echa ostatniej potyczki parlamentarnej. Zakończyła się ona, jak wiadomo, o 2-ej rano... zwycięstwem rządu. Ale jakiem zwycięstwem? — To inna historja — jakby powiedział Kipling. Obecna bowiem sesja parlamentarna odbyła się pod znakiem tej samej dwuznaczności, pod jaką rozpoczęła swoje panowanie.

By zrozumieć jednak przebieg całej „kombinacji" kartelowej, przypomnijmy, iż rząd p. Herriota został kilka dni przedtem ocalony, dzięki poparciu sił narodowych, a jednak kartel ponownie skleił się w ostatnich dniach. W jakich jednak warunkach? Pod presją z jednej strony sił socjalistycznych, a z drugiej bolszewizujących radykałów. Taktyka obydwóch tych ugrupowań była ta sama: pragnęły one zapobiec możliwości wszelkiej „koncentracji", pod warunkiem, że premjer odpowiedzialność za emisję nowych bonów skarbowych zwali na poprzedni gabinet.

Tak się też stało. Nikt nie wątpił, iż rząd osięgnie potrzebną większość. Nikt jednak dokładnie nie wiedział, na jakich ugrupowaniach będzie się ona opierała. Już ta sama niepewność świadczy najlepiej o chwiejności większości. W pewnej chwili pojedynek stawał się nadzwyczaj emocjonujący. Nie chcąc obniżać jego wartości, a zastosowując tylko to porównanie do samych osobistości interpelatorów, powiedzielibyśmy, iż zmagały się „dwa Michały" i „jak ten duży przestał krążyć, tak ten mały mógł nadążyć". W danym wypadku „dużym" był były minister Flandin, małym prezes grupy parlamentarnej radykałów, p. François Albert. Każdy zaś na swój sposób starał się przyciągnąć do siebie p. Herriota. Ten zaś w swojej obronie krzyżował ręce na piersiach, albo też z ogromną powagą przewracał dokumenty, zawarte we wspaniałej żółtej tece.

Premjer Herriot musiał jednak zrezygnować ze swojej neutralności, gdy wystąpił były minister Reynaud, który wykazał ów jedyny w swoim rodzaju konflikt, istniejący pomiędzy szefem rządu, a prezesem radykalnej grupy parlamentarnej. Wówczas p. Herriot, sprowokowany, ze skrzyżowanemi na piersiach rękami, wypowiedział nietylko swoje „credo" radykalne, ale w dodatku zwalił winę za obecną sytuację finansową na poprzedni gabinet.

O to właśnie, jak wspominaliśmy, chodziło lewicy. I jakkolwiek centrum pod przewodnictwem p. Flandina było gotowe raz jeszcze poprzeć rząd p. Herriota, to ten jednakże odwrócił się od tej większości, zwracając się znowu do większości kartelowej, która nie odmówiła mu swoich głosów. Emisja 2 miljardów bonów skarbowych została uchwalona. Wobec tego ponownego skojarzenia się sił kartelowych, opozycja narodowa wstrzymała się od głosowania. Mieliśmy więc słuszność, nadmieniając w poprzednim artykule, że ci, którzy utrzymywali, iż kartel został ostatecznie złamany, brali swe życzenia za rzeczywistość.

Sytuacja jednak przedstawia się inaczej. Radykałów i socjalistów łączą interesy wyborcze, dzielą ich natomiast interesy narodowe. Na tej dwoistości właśnie polega cały zatarg w obecnej niepewnej większości rządowej. Nie został on też ostatniem głosowaniem ostatecznie zażegnany. Dwa miljardy bonów skarbowych nie uratuję sytuacji. Rząd będzie zmuszony w jesieni, gdy ponownie zbiorą się izby, przedstawić pozytywny plan rekonstrukcji finansowej.

Jakie jednak wypadki zajdą w międzyczasie tj. jaka w czasie tych letnich miesięcy będzie ewolucja „ostatniej" większości ministerjalnej? Pod tym względem odnieśmy się najlepiej do p. Bluma. Leader socjalistów wręcz oświadczył, iż nie w Paryżu, ale w Genewie, p. Herriot będzie mógł ostatecznie ustalić zagrożoną równowagę swego gabinetu. Aluzja jest jasna. Francuska II-ga międzynarodówka obiecuje premjerowi swe poparcie, ale za cenę... rozbrojenia Francji. Opowiada się ona bowiem za jej rozbrojeniem, t. j. za planem Hoovera; z pewnemi zaś zastrzeżeniami wtóruje socjalistom, również chór „bolszewizujących" radykałów, którymi kieruje z jednej strony poseł Bergery, a z drugiej p. François Albert, prezes grupy parlamentarnej. W tych warunkach zrozumieć łatwo, jak trudną jest sytuacja p. Herriota, któremu p. Blum wręcz mówi; „Jeżeli pan przystąpi do programu rozbrojenia Hoovera, to zdobędzie pan sobie zaufanie socjalistów". Gdyby natomiast konferencja genewska zakończyła się porażką — z punktu widzenia naturalnie lewicowego — to francuska II-ga międzynarodówka zamierza zmobilizować nietylko siły socjalistyczne, ale w dodatku zgrupować dokoła siebie również niektórych radykałów!

Jak więc widzimy, przyszłość obecnego rządu nie zapowiada się różowo. Jeżeli zaś do tego dodamy, że skojarzone siły zagranicy pragną osłabić Francję finansowo, a rozbroić ją militarnie, to naturalnie zdamy sobie sprawę, iż dla stawienia czoła koalicji tak wewnętrznej, jak i zewnętrznej może niektórzy uznają potrzebę powołania innego szefa rządu. Cichaczem mówią o tem nawet i sami radykałowie, narodowi oczywiście. P. Herriot bowiem posiada najlepsze chęci, ale posunięcia jego zdradzają dużo chwiejności. Wobec tego nie wzbudza on takiego zaufania, jakie w pamiętnym roku 1926 wywołał w całym kraju premjer Poincaré.

Nie trzeba się łudzić, by owe 2 miljardy bonów skarbowych wystarczały dla zrównoważenia deficytu. Nie załatają również wszystkich dziur wysokie podatki. W czasie wakacyj parlamentarnych odnośne czynniki mają opracować projekt konwersji pożyczki rentowej, dzięki czemu budżet byłby odciążony o nowe 2 miljardy franków. Nie dość na tem. Podobno zamierzona jest emisja nowych 3 miljardów bonów skarbowych. Dla uchwalenia zaś tych planów parlament zostałby zwołany na sesję nadzwyczajną już pod koniec września, jak mówią jedni, podczas, gdy inni twierdzą, że zebrałby się natychmiast po częściowych wyborach senackich, t. j. w drugiej połowie października. Tak czy inaczej, sytuacja obecnego rządu pozostaje chwiejna, ponieważ zależnie od swych posunięć zdana będzie na łaskę większości albo lewicowej o międzynarodowem zabarwieniu socjalistów, albo też narodowej z tendencją „koncentracyjną". Która z nich przeważy, trudno w obecnej chwili przewidzieć.

I. BRIARES.

Żydzi na zachodzie i wschodzie Europy

Tematowi temu poświęcił referat w dniu 10. b. m. w Warszawie p. J. Grinbaum, chwilowo bawiący w Polsce.

W dobie obecnej — zaczął prelegent według „Hajnta" z 11 lipca — w życiu żydowskiem wybijają się dwa zagadnienia: wzrost judofobji w świecie i światowy kongres żydowski, który projektuje się zwołać, właśnie w związku z tą falą nienawiści do Żydów.

Nawet największy pesymista nie mógł przypuścić, że w środku Europy, w Niemczech, powstanie taki prąd. Dla Żydów z Polski argumenty hitlerowców nie są nowe — to są poglądy naszych „endeków" z tą tylko różnicą, że w Niemczech wprowadzają się one w życie z większym impetem i z powojennem zdziczeniem. Początek judofobji dały Węgry, gdzie zaczęto winić Żydów we wszystkich nieszczęściach po wojnie. Istotna przyczyna tkwi w ekonomji — braku zarobków. Tak samo jest w Turcji, Austrji.

Na prelegenta najsilniejsze wrażenie sprawiła nieudana dyskusja w Berlinie przez radjo między hitlerowcem i przedstawicielem Żydów - asymilatorów. Hitlerowiec wyraźnie zaznaczył, że Niemcy muszą wyzbyć się Żydów ze wszystkich dziedzin życia niemieckiego, bo Żydzi są elementem obcym. Argumenty asymilanta, że on czuje się Niemcem, nie pomogły. Tak więc rozwiała się od 100 lat trwająca iluzja, że przez upodobnienie się otoczeniu Żydzi mogą zdobyć równość praw.

W takim właśnie czasie, kiedy w Europie zachodniej znikły iluzje asymilacyjne, a w Europie wschodniej odgrywa się proces upadku mas żydowskich, musi być zwołany kongres światowy, aby naradzić się nad środkami ratunku. Nie należy lękać się judofobów. Ten kongres oświadczy światu: „Narody, wy mylicie się; my żądamy nie dlatego praw, że chcemy zlać się z wami, a dlatego, że jesteśmy ludźmi, odrębnym narodem" (Hajnt 126. 11. 7. 32).

Postępowanie karne przeciw członkom O. W. P. umorzone

Gniezno, 22 lipca.

Policja gnieźnieńska przed kilku dniami aresztowała dwóch członków Obozu Wielkiej Polski, a mianowicie Marjana Patera i Władysława Gniatkowskiego z Gniezna za to, że na ulicy Chrobrego zwracali uwagę przechodniom, mającym zamiar wejść do sklepu żydowskiego, że nie jest to firma polska.

Policja gnieźnieńska czyny te kwalifikowała jako ciężki wybryk z par. 360 — 11 k. k. i sprawy przekazała do sądu grodzkiego w Gnieźnie.

Sąd grodzki stanął na innem stanowisku, gdyż na posiedzeniu niejawnem w dniu 19 lipca r. b. postanowił, co następuje:

„Umarza się postępowanie karne po myśli art. 444 k. p. k., albowiem czyn popełniony przez oskarżonych, nie zawiera w sobie istoty przestępstwa z par. 360 — 11 k. k. Koszty postępowania ponosi skarb państwa".

Nietylko O. W. P., ale wogóle opinja publiczna otrzymała satysfakcję.

(br.)

Pierwsze przemówienie Herriota w Genewie

Ogromne zainteresowanie i owacje dla mówcy — „Delegacja francuska spodziewa się solidnej organizacji pokoju"

Genewa, 23. 7. (PAT.) W dalszym ciągu popołudniowego posiedzenia komisji głównej konferencji rozbrojeniowej przemawiał m. i. Herriot, którego pierwsze wystąpienie w Genewie oczekiwane było z wielkiem zainteresowaniem. Wypełniona szczelnie sala zgotowała mu przed przemówieniem i po zakończeniu gorącą owację.

Herriot oświadczył na wstępie, że delegacja francuska będzie głosowała za projektem rezolucji, mimo że nie zadowala on całkowicie żadnego państwa. Ale bez poświęcenia trudno jest urzeczywistnić jakikolwiek ideał.

Był okres — mówił Herriot — kiedy wydawało się, że czasownik „rozbroić się" jest we wszystkich językach nieregularny, nie posiadający pierwszej osoby, a operujący przeważnie czasem przyszłym. Dziś jednak nastąpiła znaczna zmiana na lepsze.

Herriot podkreślił dalej, że na prace konferencji interwencja Hoovera wywarła duży wpływ. Deklaracja jego opiera się na słusznej zasadzie, że trzeba wzmocnić siły obronne. Francja z całego serca przyłącza się do tej idei. Jesteśmy tu dla proklamowania wyrzeczenia się wszelkiego imperjalizmu, otwartego i ukrytego.

Delegacja francuska chętnie poszłaby w niektórych punktach dalej, niż projekt rezolucji, w szczególności co do wydatków wojskowych, które — o ile chodzi o Francję — zostały ostatnio zredukowane o 10 proc. W dziedzinie fabrykacji broni, delegacja francuska pragnie ścisłej kontroli. Popiera ona również obniżenie tonażu okrętów linjowych, zgadza się na zakaz bombardowania powietrznego pod warunkiem zagwarantowania, że drogą umiędzynarodowienia zapobiegnie się nielegalnemu użyciu lotnictwa cywilnego. Delegacja francuska złożyła ponadto szczegółowy projekt umiędzynarodowienia lotnictwa cywilnego.

Przechodząc do sprawy efektów Herriot oświadczył, że zasada obliczania, proponowana przez Hoovera, spotkała się z tezą francuską, według której, gdy pokój zorganizuje się solidnie, można będzie zachować silną politykę wewnętrzną i miedzynarodową.

Niemniej — mówił dalej Herriot — a był to jeden z najciekawszych punktów jego przemówienia — należy uczynić trzy spostrzeżenia: 1) do obliczenia efektów trzeba brać pod uwagę nie tylko siły jawne ale siły rzeczywiste, a więc uwzględnić również organizacje wojskowe potajemne; powtóre nie należy opierać rachunku na cyfrze ludności, gdyż faworyzowałoby to narody wielkie; po trzecie — propozycja Hoovera nie liczy się z możliwością koalicji. Herriot podkreślił następnie silnie konieczność kontroli, poczem z naciskiem przypomniał francuską doktrynę bezpieczeństwa jako warunku rozbrojenia.

Przeciwstawiając się żądaniom Nadolnego, oświadczył, że dopiero stworzenie istotnych gwarancyj bezpieczeństwa pozwoliłoby rozwiązać pewne sprawy polityczne, które inaczej nie mogą znaleźć rozwiązania. Gdy stworzy się organizację międzynarodową, zapewniającą narodom bezpieczeństwo i nakładającą na wszystkich jednakowe obowiązki, załatwienie sprawy, poruszonej przez p. Nadolnego i p. Apponyiego, będzie znacznie ułatwione.

Delegacja francuska — zakończył Herriot — w dalszym ciągu spodziewa się solidnej organizacji pokoju, ale tymczasem nie odmówi swego głosu rezolucji. Czyni to bez żadnych ukrytych myśli i śle braterskie pozdrowienia republiki francuskiej.

Echa zamachu na dr. Luthera

Berlin, 23. 7. (PAT.) Zapadł wyrok w procesie przeciwko sprawcom zamachu na prezydenta Banku Rzeszy Luthera. Zamachu tego, jak wiadomo, dokonano w dniu 8 kwietnia br.

Adwokata Maksa Roosena skazano na 10 miesięcy więzienia, ekonomistę Kertschera na 9 i pół miesiąca więzienia. Obu oskarżonym zaliczono 3-miesięczny areszt śledczy.

Obrady premjerów Rzeszy

Stutgart, 23. 7. (Tel. wł.) Dziś przybył tu kanclerz niemiecki Papen na konferencję prezydentów ministrów krajów związkowych. Obrady rozpoczęły się po godz. 10.

Obecni są przedstawiciele Badenji, Bawarji, Saksonji, Turyngji, Wirtembergji, Hesji, Hamburga i Bremy oraz liczni reprezentanci prasy niemieckiej i goście. Obrady potrwają do popołudnia

Niezwykłe samobójstwo

Lublin, 23. 7. (PAT.) Z Hrubieszowa donoszą:

We wsi Meniatycze popełnił samobójstwo rzucając się do studni 25-metrowej głębokości gospodarz tej wsi Michał Łys. Jak się okazało, powodem samobójstwa był rozstrój nerwowy.

Odroczenie konferencji rozbrojeniowej

Przyjęcie projektu rezolucji — Przeciw niemu głosowały Niemcy i Sowiety — Wykrętne tłumaczenie się Nadolnego

Genewa, 23. 4. (Tel. wł.) Dziś przed południem poddano pod głosowanie projekt rezolucji komisji głównej, za którym opowiedziało się 41 państw przy 8 głosach wstrzymujących się. Dwa państwa Niemcy i Sowiety głosowały przeciw. Wstrzymały się: Afganistan, Albanja, Austrja, Bułgarja, Chiny, Węgry, Włochy i Turcja.

W imieniu rządu niemieckiego Nadolny złożył wykrętne oświadczenie, mające nieco osłabić przykre wrażenie, jakie wywołało stanowisko delegata Rzeszy w głosowaniu.

Nadolny powiedział, że Niemcy zasadniczo nie wypowiadają się przeciw zaleceniom rezolucji i wytycznym projektu Hoovera oraz zasadzie rozbrojenia i że rząd niemiecki nadal jest zdecydowany współpracować nad dziełem ostatecznego porozumienia w tej kwestji. Jednak ze względów zasadniczych wyłuszczonych w deklaracji musi się wypowiedzieć przeciw rezolucji i odroczeniu konferencji.

Hitlerowcy pod opieką senatu gdańskiego

Gdańsk, 23. 7. (PAT.) Odbyły się w Sopocie w pobliżu browaru sopockiego wojskowe ćwiczenia hitlerowców, w których brało udział około 300 członków bojówek hitlerowskich.

Gdańsk, 23. 7. (PAT.) Jak podaje „Danziger Volksstimme", zniesiono zakaz urządzania przez umundurowanych hitlerowców demonstracyj publicznych w Nytychu, wydany po zamordowaniu socjalisty Gruhna przez hitlerowców.

W zwiazku z tem wzmogły się obecnie w Nytychu demonstracje i prowokacje hitlerowców, którzy zalepiają kupcom żydowskim okna agitacyjnemi plaktami i teroryzują ludność. W Nytychu panuje wskutek tych wystąpień hitlerowców wielkie oburzenie.

Ucieczka dwóch więźniów z Sieradza

Kępno, 23. 7. (PAT). Więźniowie zakładu karnego w Sieradzu zajęci byli ostatnio pracą na polu w majątku ziemskim Monice (pow. sieradzki), dzierżawionego przez więziennictwo. W pewnej chwili dwaj z pośród 22 aresztantów porzucili narzędzia pracy i zbiegli w pobliskie żyta.

Zaalarmowany zarząd więzienia wysłał na miejsce ucieczki swych funkcjonarjuszów i pluton policji. O ucieczce zawiadomiono również okoliczne posterunki policyjne.

Dotychczasowe poszukiwania spełzły na niczem. Zbiegami są: Roman Przydatek z Radomia, odsiadujący karę 4 lat więzienia za włamanie, oraz Adam Śliwiński, mieszkaniec Grójca, skazany za kradzież na 3-letnie więzienie.

Przed wyborami do rady miejskiej w Rakoniewicach

Wszyscy głosują w niedzielę na listę nr. 1!

Rakoniewice, 22 lipca.

Zwołany na czwartek godz. 20,30, wiec Zrzeszenia Mieszczańsko - Gospodarczego listy nr. 1 cieszył się ogromną frekwencją. Cała sala i wszystkie ubikacje boczne były przepełnione publicznością, której liczba przekraczała 600 osób. Pomimo krążących uporczywie po mieście pogłosek, nikt nie odważył się zakłócić spokoju.

Wiec zwołał i zagaił prezes miejscowego koła Stronnictwa Narodowego p. Wiktor Hoffmann, oddając przewodnictwo w ręce ks. prob. Dadaczyńskiego. Na ławników powołano p. Wacława Kaczmarka i budowniczego p. Wojciechowskiego. Bardzo obszerny referat wygłosił wytrawny znawca spraw miejskich p. pos. F. Górczak z Buku, na temat stosunków politycznych i aktualnej kwestji przedwyborczej, pouczając wyborców, jak się mają zachowywać przy wyborach, aby uniknąć niespodzianek. Pos. Górczak wyjaśnił nieznośne stosunki, które wytworzyły się na terenie naszego miasta i nawoływał do stworzenia silnego frontu obywatelskiego, któryby zapewnił korzystne zmiany.

W dyskusji zabrali głos: kandydat na radnego p. Radajewski, potem p. Stachowski i emeryt Janowicz. Publiczność samorzutnie zgotowała owację ks. prob. Dadaczyńskiemu, wnosząc okrzyki na jego cześć.

Przewodniczący nawoływał obecnych do zachowania należytej powagi i do głosowania w niedzielę jak jeden mąż na listę nr. 1.

Uprzejmie prosimy

o odnowienie przedpłaty do 25 bm., gdyż tylko w ten sposób można zapewnić sobie regularną dostawę gazety w pierwszych dniach sierpnia.

Powrót „Pułaskiego"

Nowy Jork, 23. 7. (PAT.) Statek „Pułaski" odpłynął do Gdyni, wioząc na pokładzie 650 pasażerów. Jest to liczba niebywale wielka jak na ten sezon. Między innymi jedzie wycieczka stowarzyszenia weteranów armji polskiej.

Zagadkowy mord

Brześć n/B., 23. 7. (PAT.) Wójt gminy Wielki Obzyr, pow. roszyńskiego, Maksym Smolarczyk został zamordowany przez nieznanych sprawców trzema strzałami rewolwerowemi. Policja wszczęła energiczne śledztwo i pościg za sprawcami mordu

Zabity złodziej

Kępno, 23. 7. (PAT). W lesie państwowym Rudniki (pow. wieluński) natknęli się przechodnie na zwłoki 31-letniego Stanisława Dylewskiego ze wsi Kowale. Nieboszczyk trzymał w kurczowo ściśniętej dłoni rewolwer.

Śledztwo wykazało, że zabity poszedł ścinać nieprawnie drzewo. W trakcie tego dostrzeżony został przez leśniczego Jerzego Krzewskiego, do którego dał szereg strzałów. Krzewski w obronie własnej strzelił z fuzji, kładąc Dylewskiego trupem na miejscu. Zwłoki zabezpieczono do czasu przybycia władz sądowo-lekarskich.

Przepisy dla kolejarzy

Warszawa, 23. 7. (PAT). — W „Dzienniku Ustaw" nr. 61 z dnia 20 lipca r. b. ogłoszono dwa rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lipca 1932 r. w sprawie zmiany przepisów o stosunku służbowym pracowników Polskich Kolei Państwowych oraz o zaopatrzeniu emerytalnem kolejarzy, wdów i sierot po nich i o odszkodowaniu za nieszczęśliwe wypadki.

Przepowiednia pogody na niedzielę: Pogoda zmienna, w ciągu dnia jeszcze ciepło, częściowe zachmurzenie, skłonność do opadów i wyładowań atmosferycznych.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 23. lipca 1932.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg (121 f. w. h.); 2) żyta pomorskiego 69,95 kg. (119,1 f. w. h.); 3) pszenicy poznańskiej 74,8 kg (127,1 f. w. h); 4) pszenicy pom. 74,35 kg. (126,4 f. w. h.); 5) jęczmienia pozn. i pom.: a) 64 do 66 kg., b) 68 kg.; 6) owsa pozn. i pom. 43,55 kg. (74,1 f. w h.).

Ceny orjentacyjne

Żyto stare	20,00— 20,50
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	22,00— 23,00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień zimowy	16,50— 17,50
Usposobienie spokojne.	
Owies	19,50— 20,00
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% wł. work.	33,25— 34,25
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	35,50— 37,50
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	12,25— 12,50
Otręby pszenne	10,00— 11,00
Otręby pszenne (grube)	11,00— 12,00
Rzepak	25,00— 26,00
Łubin niebieski	12,00— 13,00
Łubin żółty	16,00— 17,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyto 255 tonn, pszenica 30 tonn, jęczmień 40 tonn.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 23. 7. 1932.

Pszenica march.	251,00—253,00
Tendencja: stary towar i bież. miesiąc bardzo mocna, pozatem stała.	
Żyto march. 72—74 kg.	0,00— 0,00
Tendencja: natychm. towar bez podaży, dostawa późn. bardzo mocna, pozatem spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	161,00—172,00
Tendencja stała.	
Owies march.	164,00—169,00
Tendencja: natychm. załadowanie mocna, pozatem spokojna.	
Mąka pszenna	31,50— 34,00
Tendencja mocniejsza.	
Mąka żytnia 70%	25,50— 26,00
Tendencja spokojna.	
Otręby pszenne	11,60— 11,90
Tendencja cicha.	
Otręby żytnie	10,25— 10,60
Tendencja utrzymana.	
Groch Victoria	17,00— 23,00
Groch drobny jadalny	21,00— 24,00
Groch pastewny	15,00— 19,00
Peluszka	16,00— 18,00
Bób	15,00— 17,00
Wyka	17,00— 19,00
Łubin niebieski	10,50— 11,50
Łubin żółty	15,00— 16,50
Kuchy lniane 37%	10,20— 10,40
Kuchy z orzecha ziemnego	11,20— 11,30
Kuchy mielone (mączka)	11,40— 11,50
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	10,20— 10,30
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	11,00—
Wytłoki suche paryt. Berlin	9,40— 9,60

Ogólna tendencja spokojna.

Giełdy zbożowo - towarowe

Warszawa, 22. 7. Żyto stare 20 do 20.50, nowe 18 — 19, pszenica jednolita 25 do 25.50, zbierana 24 — 24.50, owies jednolity 24.50 — 25, zbierany 22 — 22.50, jęczmień na kaszę 19.50 — 20, groch polny 28 do 31, Wiktorja 28 — 31. Usposobienie spokojne.

Bekony. Na giełdzie londyńskiej w dniu 22. 7. która przeszła pod znakiem tendencji zmiennej, cenybekonu polskiego były bez zmiany. Notwano w sh za 1 cwt: bekon duński 53 — 58, holenderski 47 — 53, polski 41 — 47. Ubój polski za ostatni tydzień wyniósł 22.725 sztuk, t. j. zwiększył się o 1.400 sztuk, ubój duński — 117.000 czyli spadł ok. 5.000sztuk. Dostawy polskie w czasie od 13 — 15 bm. wyniosły 12.972 baloty, z czego do Londynu 9.614. Na uwagę zasługuje stałe zmniejszanie się uboju duńskiego, podczas gdy ubój polski utrzymuje się na tym samym poziomie; również i z innych państw sygnalizują o zmniejszającym się uboju.

Niepewne losy porozumienia w Lozannie

Porozumienie, zawarte w Lozannie 9 lipca br., nie jest końcem, jak wielu sądzi, lecz początkiem dosyć jeszcze trudnej drogi, albowiem musi ono jeszcze, aby wejść w życie:

1) być ratyfikowane w Niemczech,

2) być ratyfikowane w krajach wierzycielskich, t. j. Francji, Anglji, Belgji i t. d., które zawarły z sobą porozumienie, że będą ratyfikowały tylko w takim wypadku, jeśli Stany Zjednoczone Ameryki obniżą w tym samym stosunku swoje wobec nich wierzytelności,

3) uzyskać zatem zgodę Stanów Zjednoczonych na takie załatwienie.

Czy ratyfikowanie w Niemczech jest pewne i czy zgoda Stanów Zjednoczonych Ameryki jest pewna?

P. Jacques Bainville, jeden z najznakomitszych dziennikarzy francuskich, mówi o tem (Action Francaise" nr. 195):

„Ratyfikacja umowy z Lozanny przez naród niemiecki jest wątpliwa. Trzeba dzisiaj dostrzec tę prawdę, że, rokując z kanclerzem von Papenem, rokowano z rządem, którego jutro jest otoczone niepewnością. A przedewszystkiem rokowano w przeddzień wyborów do Reichstagu, tak, że układ w Lozannie dostanie się pod sądy ciała wyborczego bezpośrednio. Hitler przybrał sobie dobre hasło na wybory, mówiąc: układ w Lozannie wart jest 3 marki za 6 miesięcy, a nie 3 miljardy marek w 37 latach. To hasło wyborcze jest tak dobre, że już i Centrum katolickie, bardzo nieprzyjaźnie usposobione wobec von Papen'a, który porzucił jego szeregi, zbliża się do stanowiska hitlerowców i daje do zrozumienia, że, gdyby Bruening nie był obalony, byłby uzyskał coś dużo lepszego w Lozannie, skoro był już tylko, jak mówią, o sto metrów od celu.

„Coprawda, jeśli Reichstag nie zaratyfikuje układu, pozostaje w mocy plan Younga, co jednak jest tylko pozorne, bo w każdym razie pozostanie już to, że wierzyciele uznali, iż Niemcy nie mogą podjąć nanowo płacenia przed trzema laty.

„Ale zgoda Stanów Zjednoczonych Ameryki jest jeszcze ważniejsza, niż przyjęcie przez Niemcy. Nawet jeśli Niemcy przyjmą, jest więcej, niż wątpliwe, czy także wykonają przyjęte zobowiązania. A tymczasem w Ameryce także będą głosowali za cztery miesiące w wyborach Prezydenta Stanów Zjednoczonych. Otóż żadne stronnictwo, nawet demokratyczne, z którego wyszedł Wilson i wilsonizm, nie poważa się zalecać t. zw. przesunięcia gąbki, czyli wymazania wierzytelności, a tem mniej zalecać, by w miejsce Francji, Anglji i innych państw Europy dłużnikiem ich zostały Niemcy.

Układ lozański opiera się na nadziei, że wierzyciel amerykański zadowoli się dwoma miljardami bonów niemieckich, które przeznaczono dla Amerykanów, lub trzema miljardami, oraz, że ten wierzyciel amerykański będzie miał usposobienie tak wolnomyślne, tak ugodowe, tak pełne wyrzeczeń się, jak wierzyciele odszkodowań niemieckich. To rzecz bardzo wątpliwa. Należy się obawiać wielkiego błędu w rachunku z tej strony. A nawet, sądząc po złudzeniach, jakie sobie czyniono od początku, trzeba sądzić, że sprawa długów wojennych weźmie pewnego dnia z Ameryką bardzo zły obrót".

W każdym razie trzeba bardzo dokładnie rozróżniać, w ocenie układów z Lozanny, między tem, co się narazie stało, a tem, co dopiero zależy od ratyfikacyj bardzo zawikłanych.

Chore B. B. S.

Coraz częściej musi biedak wyrzucać z siebie jakąś tasiemkę.

Kongres studentów niemieckich w Gdańsku

Gdańsk, 22 lipca.

Wszyscy pamiętamy jeszcze ataki prasy niemieckiej w Gdańsku na polską „Bratnią Pomoc" z okazji kilku przemówień na uroczystości dziesięciolecia tej organizacji. Dla porównania warto tu podać to, co mówiono niedawno w Gdańsku po stronie niemieckiej.

A mianowicie niemiecka „Bratnia Pomoc" („Deutsche Studentenschaft") przy politechnice gdańskiej przyjmowała we wtorek, 19 bm., w niemieckim domu akademickim uczestników 15-go kongresu studentów niemieckich, który odbywał się w Prusach Wschodnich. Na uroczystej akademji obecni byli przedstawiciele senatu gdańskiego, konsulatu generalnego Rzeszy Niemieckiej (wicekonsul v. Bieberstein), rektor politechniki dr. Heuser, profesorowie politechniki i wiele innych osobistości. Uczestnicy kongresu zjechali się z całych Niemiec, głównie zaś ze wszystkich „krwawiącą granicą" od Rzeszy „oderwanych" terenów. Większość przybyła na akademję w mundurach oddziałów szturmowych Hitlera, „Stahlhelmu", oraz w strojach narodowych bawarskich i tyrolskich.

Przewodniczący studentów gdańskich Cruse powitał przybyłych, poczem zabrał głos przedstawiciel senatu gdańskiego sen. dr. Winderlich. W przemówieniu swem prelegent (jak również i następny mówca — rektor politechniki) podkreślał głównie fakt, że kongres studentów niemieckich umyślnie przeniesiono do Prus Wschodnich i do Gdańska, aby podkreślić łączność Gdańska z Rzeszą i wskazać, że „kwestja niemieckiego wschodu jest problemem narodu niemieckiego". Akademja kongresu w Gdańsku ma podkreślić niemiecki charakter politechniki gdańskiej.

Główny referat polityczny wieczoru na temat: „Znaczenie problemu korytarzowego" wygłosił prezes gdańskiego „Landbundu" dr. Rauschning.

Prelegent podkreślił, że kwestja „korytarza" interesuje cały naród niemiecki bez względu na partje i wyznania. Uczestnicy kongresu mieli sposobność osobiście poznać „bezmyślność" nowej granicy i przekonać się, że stosunki w Prusach i Gdańsku wymagają uporządkowania natychmiastowego. Kiedy Gdańsk spadnie do rzędu prowincjonalnych miasteczek, nie będzie można wymagać, aby świat się o jego los troszczył. W dalszym ciągu prelegent, który notabene jest autorem wielkiego dzieła o „tępieniu" niemieckości w Poznańskiem i na Pomorzu, zaznaczył, że problem gdański łączy się ściśle z innemi, jak np. z problemem górnośląskim.

Następnie referent omówił rozwój Gdańska od czasów krzyżackich, zatrzymując się dłużej nad traktatem wersalskim, wskazując na jego „sfałszowanie" przez Polskę, oraz na „szantaż" polityczny Dmowskiego i Paderewskiego, którzy „wymusili" na Wilsonie uwzględnienie ich żądań pod groźbą utraty 4 miljonów głosów polskich przy wyborach w Ameryce.

P. Rauschning przystąpił następnie do omówienia dzisiejszej pozycji prawnej Gdańska, żaląc się obłudnie, że traktat o ochronie mniejszości (?) miał ograniczyć polską suwerenność nad Gdańskiem, lecz Polska chwyciła się na wszystkich innych terenach polityki ucisku, prześladowań i bojkotu. Mówca powołuje się na przemówienia miarodajnych osobistości politycznych w Polsce, które głosiły, że: „mniejszości są wrzodem na ciele Polski, który to wrzód trzeba wyciąć" (?).

W dalszym ciągu prelegent wykazywał w wielu ad hoc spreparowanych cyfrach rzekome skutki tego „ucisku" ze strony polskiej, które ujawniają się w utracie 750 000 hektarów niemieckiej ziemi, w obniżeniu stosunku narodowościowego w Poznańskiem do 85 proc. na niekorzyść Niemców itd.

Przeszedł następnie prelegent do omówienia „katastrofalnych skutków" bojkotu polskiego, konkurencji Gdyni, przyczem skarżył się, że odcięcie Prus Wschodnich od Rzeszy przyczyniło się (!) do tego, że Prusy są bliskie upadku. Polska wcale się z tem nie kryje, że jej celem, do którego wytrwale dąży, jest włączenie Prus, Gdańska, a nawet części pruskiego Pomorza do Polski.

Dzisiejsze położenie prawne może być jednak zmienione, gdyż Polska przez złamanie traktatu wersalskiego (!) stworzyła prawną możliwość rewizji traktatu.

Uczestnicy kongresu winni szerzyć w ojczyźnie opinję, że gdańszczanie wytrwają do ostateczności i, czerpiąc siłę z historji niemieckiej, doczekają się chwili, kiedy znów złączeni zostaną ze swoją niemiecką ojczyzną.

Te ostatnie słowa w połączeniu z poprzedniem oświadczeniem prezesa niemieckich studentów w Gdańsku, że „zewnętrzny wojskowy charakter zebrania świadczy o tem, iż niemieccy studenci gotowi są życie oddać za to, by ten kraj został niemieckim" — są najlepszą ilustracją charakteru całej akademji. Przypomnijmy sobie, że znacznie łagodniejsze w tonie przemówienia studentów polskich na akademji dziesięciolecia „Bratniej Pomocy" wywołały nawet dyplomatyczne posunięcia senatu gdańskiego wobec przedstawiciela rządu polskiego.

MYDEŁKO DO ZĘBÓW
ANIBA PENTOSAN
DENTOSAN
CZYŚCI I BIELI
nw 11 312

Pielęgnujcie włosy i skórę głowy

według wskazówek nowoczesnej higjeny, zawartych w broszurze p. t. „O pielęgnowaniu włosów", znajdującej się przy każdej torebce „EUNICE" Shampoo w proszku Karpińskiego.

Tw 214

Światowa konferencja skautek na Buczu

Komunikują nam, co następuje:

W dniach od 6 — 14 sierpnia b. r. odbędzie się na Buczu (woj. śląskie) światowa konferencja skautek pod protektoratem p. prezydentowej Mościckiej. W skład komitetu honorowego wchodzą ministrowie polscy i zagraniczni oraz ks. Prymas kard. Hlond i ks. kard. Kakowski. Zorganizowane zostały na Śląsku, w Krakowie i w Warszawie komitety przyjęć, złożone z przedstawicieli władz państwowych, samorządowych i harcerskich. Komitety te przygotowują przyjęcie delegatek zagranicznych w czasie ich wycieczek po Polsce. Skautki zagraniczne zwiedzą Śląsk, Kraków, Wieliczkę, Dworek Cisowy w Sromowcach, skąd planowana jest urocza wycieczka łodziami do Szczawnicy. Poza tem pojadą do Zakopanego i Warszawy. Część delegatek uda się prawdopodobnie na zlot skautek wodnych do Garczyna na Pomorze.

Biuro światowe w Londynie zawiadomiło główną kwaterę harcerek w Warszawie, że konferencja na Buczu będzie dobrze obesłana. Australja, Afryka Południowa, Nowa Zelandja, Stany Zjednoczone i Kanada zgłosiły już swoje delegatki, nie mówiąc oczywiście o innych, bliżej położonych krajach. Tylko Indje i Brazylja doniosły o niemożności wysłania delegatek. Na Bucze przybędą także dwie instruktorki rumuńskie, aby czas konferencji spędzić w naszych obozach metodycznych. Organizacja rumuńska do biura światowego dotąd nie jest zapisana, jednakże wobec tej wizyty należy mieć nadzieję, iż uda się nawiązać z nią bliższy kontakt.

Przygotowania komitetu konferencyjnego gł. kwatery harcerstwa w Warszawie do pierwszej tej światowej konferencji skautek w Polsce są w pełnym biegu. Komitet, jako i wyznaczone przezeń w poszczególnych Chorągwiach placówki, dokładają wszelkich starań, ażeby konferencja wypadła jak najlepiej i ażeby goście zagraniczni czuli się dobrze u polskich swoich sióstr harcerek. Nadmienić należy, że komitet konferencyjny powierzył Chorągwi poznańskiej zorganizowanie w obozie ważnej bardzo placówki, mianowicie: biura informacyjnego, poczty i kantoru wymiany pieniędzy. Skład osobowy tej placówki tworzą d-chny: Z. Tucholska, dr. U. Mroczkiewiczówna, J. Swiderska, J. Daroszewska i E. Nowicka.

Wobec zmniejszania się liczby urodzin we Francji

(KAP.) Francuska liga rodzin zebrana na kongresie w Grenoble wysunęła następujące żądania: posiadanie dodatkowego prawa głosu dla ojców rodziny z trojgiem dzieci, rozszerzenie i podwyższenie premji za narodziny, przedstawicielstwa w komisjach, na których poruszane są sprawy odnośne, dalsze zmniejszenie gminnych i departamentowych podatków, zrównanie sierot licznych rodzin z sierotami, będącemi wychowankami państwowymi.

Powyższe postulaty zostały przedstawione kandydatom przed wyborami do izb i już teraz z odpowiedzi można sądzić, że punkty 2, 3 i 4 uzyskały prawie jednomyślną zgodę. Punkt ostatni ma być jeszcze rozpatrywany.

Obliczono we Francji, że skutkiem stałego zmniejszania się przyrostu ludności, ilość stających do wojska w roku 1935 będzie wynosiła 136.000. W roku 1930 ilość poborowych wynosiła 258.000, a więc niemal o dwa razy więcej. Ilość narodzin we Francji wynosi obecnie mniej więcej połowę narodzin z przed 60 laty.

Po zarzutem defraudacji

Lille, 23. 7. (PAT.) Dużą sensację wywołało tu aresztowanie dyrektora i administratora znanego banku „Credit de Flandre", pod zarzutem defraudacji około 2 miljardów fr. Młody, bowiem zaledwie 26-letni dyrektor banku używał powierzonych mu pieniędzy do grania na wyścigach i w ten sposób podciął kredyty banku.

Aspirin-TABLETKI
BAYER
przy objawach przeziębienia reumatycznych bólach.
Do nabycia w aptekach
nw 4484

Przyczynek do charakterystyki „Orlątka"

Właśnie upływa sto lat od śmierci w 22 roku życia jedynego syna cesarza Napoleona I i cesarzowej Marji Ludwiki, Napoleona Franciszka Józefa Karola, króla rzymskiego i księcia Reichstadtu, zwanego „Orlątkiem". W związku z tą setną rocznicą dr. A. Wojtkowski kreśli nam następujący przyczynek do charakterystyki „Orlątka":

P. Marjan Haber z Kołdrąbia, właściciel bogatego zbioru autografów, udzielił podpisanemu łaskawie oryginału listu hr. Antoniego Prokesch-Ostena, przyjaciela Orlątka, poświęcony całkowicie osobie księcia Reichstadtu. List jest datowany w Wiedniu dnia 30 grudnia 1832 r., a zatem niespełna w pół roku po śmierci króla rzymskiego.

Hr. Prokesch-Osten był w 20 lat później posłem austrjackim przy Związku Niemieckim we Frankfurcie nad Menem. Wiadomo, że aż do r. 1866, czyli aż do Sadowy, najważniejszem zagadnieniem historji niemieckiej jest rywalizacja prusko - austrjacka o hegemonję w Niemczech. Zanim Bismarck sprawę rozstrzygnął na korzyść Prus za pomocą krwi i żelaza, walczył o nią przez lat kilka na polu dyplomatycznem jako partner pruski hr. Prokesch-Osten we Frankfurcie. Fakt, że Prokesch-Osten ostał się wcale nieźle w dyplomatycznym ogniu huraganowym, pod którym go nieustannie trzymał Bismarck, świadczy nader pochlebnie o jego zdolnościach dyplomatycznych. Z tem większem zatem zainteresowaniem zaglądamy do jego listu, mówiącego nam o „Orlątku", opromienionem aureolą najpiękniejszej legendy.

W liście swoim zwierza się Prokesch-Osten z zamiarem napisania biografji księcia Reichstadtu, ofiary losu, który dotknął świat cały. Wyłożyłby w niej szybko zmieniające się marzenia jego, jego nadzieje na uzyskanie wprzód innych tronów, zanimby osiągnął tron francuski, który był dla niego szczytem marzeń. Ludzie rozsądni, pisze Prokesch-Osten, jak np. książę Metternich, wszechpotężny kanclerz austrjacki, nie wzięliby mu za złe ujawnienia owych snów „Orlątka" o potędze, gdyż wiedzą, że, gdyby tragiczny książę nie był tak myślał, mieliby rację ci, co go uważali za zero.

A jednak Prokesch-Osten wahał się z wykonaniem zamiaru, gdyż i ludzie głupi są potężni. Bał się także zarzutu próżności, zarzutu łatwego zdążania do sławy, gdyby nazwisko swoje złączył z fascynującą opowieścią o tragedji Orlątka.

Dalej mówi Prokesch-Osten o Marmoncie, który za zgodą cesarza austrjackiego opowiadał Orlątku epopeję jego ojca; wspomina o niezdarnych zabiegach zwolenników Napoleona po wybuchu rewolucji lipcowej w r. 1830, a zwłaszcza o gwałtownych listach córki Bacciochiego hr. Cameraty. Równoczesne zabiegi Montholona i innych były Orlątku i Prokesch-Ostenowi nieznane.

Następnie zapewnia nas autor listu uroczyście, że książę Reichstadtu umarł, nie dotknąwszy kobiety. Plotki, głoszące o jego rzekomych miłostkach, znalazły wprawdzie wiarę nawet u tych, którzy go bliżej znali; powstały one jednakże z kilku nierozważnych kroków, które przecież poza galanterję nie wyszły. „Nie pokonał on w sobie nigdy lęku niewinności". Raz powstrzymał go Prokesch-Osten od jakiejś miłostki salonowej. Przezwyciężenie się kosztowało księcia Reichstadtu niemało. Jednakże zrezygnował wreszcie, gdy mu Prokesch wykazał, że miłostka taka byłaby zabójczą dla dobrej opinji, jaką się cieszył w świecie. Był wprawdzie bliskim zakochania się naprawdę, ale zanim mógł się swojej wybranej oświadczyć, powaliła go choroba, z której już nie powstał. Prokesch aprobował tę miłość, zdławioną przez śmierć w zarodku, gdyż byłaby ona niewątpliwie oddziałała uszlachetniająco na Orlątko.

W ostatniej części listu zwierza się Prokesch, że przyjaźń jego z Orlątkiem nie była mile widziana przez Metternicha, że przyjaciel jego i kanclerz, Fryderyk Gentz, miał niemało kłopotów z tego powodu. Wytrwał jednak w przyjaźni do nieszczęśliwego księcia, który mu za nią odpłacał równie wierną przyjaźnią, mimo że „głupota i złość ludzka" dokładały wszelkich starań, aby go oczernić wobec księcia.

W czasie, kiedy książę Reichstadtu już dogorywał, Prokesch spotkał się z babką jego, Letycją, mieszkającą w Rzymie. Było to niebezpieczne dla Prokescha spotkanie i mogło mu szkodzić w oczach rządu austrjackiego. Jednak nie wypierał się tego kroku swego. Letycja złożyła w jego ręce ze łzami błogosławieństwo dla wnuka. Było już zapóźno. Gdy Prokesch wrócił, wnuk jej już nie żył.

Nie byłby on — pisze Prokesch — liberalnym monarchą w dzisiejszem znaczeniu. Miał zbyt wiele poczucia swojej wyższości, by kogokolwiek pytać o radę. Był w tym względzie zupełnie podobny do swojego ojca.

Na zakończenie pisze Prokesch o sobie, o swoim bliskim ślubie i obawach, czy będzie szczęśliwy w swojem pożyciu małżeńskiem, które go czekało; miał bowiem pewne cechy charakteru, które u kobiet nie znajdują żadnego uznania; gwiazdą przewodnią w życiu będzie mu jednakże zawsze — poczucie obowiązku.

Tak się kończy list godnego i szlachetnego przyjaciela Orlątka.

Dr. A. WOJTKOWSKI.

Rugi w Prusiech

Na zdjęciu widzimy czterech prezydentów policji w Prusiech, których kanclerz v. Papen usunął z urzędu. Na górze (od lewej): Bauknecht z Kolonji i Hohenstein z Kassel; na dole: Ossowsky z Opola i Dietrich z Kilonji.

Nożowiec prezesem B. B.

Jak to było w Wadowicach?

Żadna z gazet „sanacyjnych" nie odwołała kłamstwa o tem, jakoby w dniu 3 lipca w Wadowicach napadli Młodzi O. W. P. na członków Stronnictwa Narodowego. Aby im dopomóc, podajemy poniżej dosłowne odpisy dwu doniesień do prokuratora przy sądzie okręgowym w Wadowicach.

„Do

Pana Prokuratora
przy Sądzie Okręgowym
w Wadowicach.

Poszkodowany: Antoni Grębosz, student wydziału prawa i administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, zamieszkały w Wadowicach, Targowa 1 — imieniem własnem i wydziału powiatowego Obozu Wielkiej Polski w Wadowicach.

Obwinieni: 1. N. Nęcek, prezes koła miejscowego Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem w Choczni, pow. Wadowice, 2 Edmund Raiman, dr. praw, adwokat w Wadowicach, 3. Stanisław Brańka, urzędnik magistratu w Wadowicach, 4. W. Hatka, instruktor „Strzelca" w Wadowicach, 5. N. Czapkiewicz, urzędnik sądowy w Wadowicach, (doniesienie wymienia jeszcze 9 napastników) — o zbrodnię gwałtu publicznego.

Doniesienie karne.

Wysoka Prokuraturo!

W dniu 3 lipca 1932 r., o godz. 11 przed poł., w sali „Sokoła" w Wadowicach, rozpoczął się publiczny wiec, zwołany przez koło miejscowe Stronnictwa Narodowego i wydział powiatowy Obozu Wielkiej Polski w Wadowicach. Wiec zagaił p. Jakób Banaś, który po myśli art. 13 ustawy o zgromadzeniach z dnia 11 marca 1932 (Dz. U. Rz. P. nr. 48, poz. 450), powołał na przewodniczącego wiecu p. Antoniego Grębosza.

W tym momencie grupa około 30 ludzi uzbrojonych w laski, podburzona przez obwinionych ad 2. i ad 5. adwokata Raimana i Czapkiewicza, rzuciła się na prezydjum wiecu, które pobiła, raniąc ciężko nożem w klatkę piersiową prelegenta, p. Franciszka Jelonkiewicza i demolując urządzenie sali, przez co uniemożliwiła odbycie się wiecu i naraziła organizatorów wiecu na straty finansowe, a to:

w kwocie 35 zł — „Sokołowi" za zniszczenie sali, i

w kwocie 50 zł — tytułem wydatków na zorganizowanie wiecu, którego odbycie się napastnicy uniemożliwili; w tem: 25 zł za wynajęcie sali „Sokoła" i 25 zł za korespondencję listowną i telegraficzną z prelegentem oraz przyjazd prelegenta.

W grupie napastników znajdowali się między innymi obwinieni: Nęcek, Brańka, Hatka, Kowalczyk, Maluty, Czop, Sadek, Stasiak, Krupka, Lach, Polak i Kubielas.

Dowód: (następują nazwiska 14 świadków).

Zastrzegając sobie, jako poszkodowany, prawo wytoczenia powództwa cywilnego celem dochodzenia poniesionej szkody, upraszam o wdrożenie śledztwa i ukaranie obwinionych wedle ustawy.

Podpis: (—) Antoni Grębosz.

Doniesienie p. Jelonkiewicza

Równocześnie ranny nożem w piersi p. Franciszek Jelonkiewicz wniósł przeciw Nęckowi, prezesowi koła miejscowego B. B. W. R. w Choczni doniesienie karne o ciężkie uszkodzenie ciała.

P. Jelonkiewicz opisuje wypadki zgodnie z doniesieniem p. Grębosza, poczem pisze:

„W szczególności pokrzywdzony otrzymał uderzenie laską w głowę, potem cios nożem w piersi, a następnie uderzenie laską w twarz. Cios nożem w piersi zadał pokrzywdzonemu obwiniony Nęcek (prezes B. B.).

Na skutek powyższego uderzenia otrzymał pokrzywdzony głęboką ranę w pierś opisaną w świadectwie lekarskiem, wystawionem przez dr. Sołtysika, dyrektora szpitala powszechnego w Wadowicach i musiał się poddać kuracji przez czas od 3 do 14 lipca 1932 w szpitalu powszechnym w Wadowicach".

Teraz mają głos p. prokurator i władze administracyjne. A możeby tak rada adwokacka zajęła się swoim członkiem, adw. Raimanem, a władze sądowe swoim funkcjonarjuszem Czapkiewiczem?

Podniecenie w Berlinie po ostatnich wypadkach politycznych ciągle jeszcze jest znaczne. Zdjęcie powyższe przedstawia Wilhelmstrasse, przy której znajdują się gmachy rządowe; tłumy ludzi, rozpędzane przez policję, oczekują dalszego rozwoju wypadków.

Przed „świętem morza"

Nasz korespondent gdyński pisze co następuje:

Prace, przygotowujące t. zw. „święto morza" w Gdyni, w dniu 31 bm. wrą na całej linji. Liczba gości będzie fantastyczna. Wczoraj mówiono jeszcze o 60.000, ale dzisiaj cyfra ta wydaje się zbyt skromną i podaje się równe 100.000. Kwestje mieszkaniowe i aprowizacyjne nie są łatwe, ale organizotorzy są przekonani, że pokonają wszystkie trudności.

Zewnętrzny wygląd Gdyni pięknieje z godziny na godzinę. Niezliczone śmietniki, których usunięcia obywatele domagali się oddawna, okrywa się osłoną parkanów. Na gwałt brukuje się przeróżne wyboje i zakłada olbrzymie kwietniki. Drewniane słupy z lampami ulicznemi zastępuje się wspaniałemi żelbetowemi masztami. Na stadjonie sportowym usypuje się imponujący podjazd i łącznym kosztem 200.000 zł. tworzy się wspaniałą oprawę dla uroczystych defilad i innych imprez, które się tam odbędą.

Pomiędzy Gdynią i Warszawą krążą bezustannie urzędnicy i umawiają, ustalają i poprawiają szczegóły pobytu Prezydenta R. P. w Gdyni.

Korzyści „święta morza" będą duże, nietylko dla Gdyni — oczywiście pod warunkiem, że zjazd ludności z całej Polski nie będzie wyzyskany w celach polityki „sanacyjno"-partyjnej, lecz służyć będzie wyłącznie wzmocnieniu więzów łączności naszej z morzem.

FOB.

Krwawe porachunki

Warszawa, 23. 7. (PAT). Grupa terorystów, złożona z 50 tragarzy Żydów, dokonała wczoraj napadu na skład żelaza pod firmą „Sprzęt Techniczny", należący do Eljasza Dąbrowskiego. Napastnicy wybili dwie szyby wystawowe, zniszczyli szyld i zamierzali wtargnąć do wnętrza składu.

Właściciel firmy Naftali Zwerner strzałami rewolwerowemi zaalarmował policję. Po nadejściu policji napastnicy zbiegli.

W czasie ogólnego tumultu trzy osoby odniosły lżejsze rany. Przyczyną napadu był zatarg między tragarzami a właścicielem firmy.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYWA LEGENDA PIENIN

(Na jutrzejszą rocznicę św. Kingi).

Jak na Zachodzie, pojawiają się i u nas w zaraniu naszej chrześcijańskiej kultury legendy o świętych. Tak powstała legenda o św. Wojciechu, Stanisławie, Kindze i innych. Nie podcięła kultu św. Wojciecha grabież czeska jego relikwij w r. 1038, bo podjął go zdobywca Pomorza, Krzywousty, nie zniszczyła czci św. Stanisława epoka późniejsza, bo umocniło ją zjednoczenie państwa za Łokietka. Nie podkopały uwielbienia dla św. Kingi rabunki józefińskie, kasujące klasztor starosądecki i przetrzymujące świętokradczo szczątki Błogosławionej w gubernium lwowskiem. Wróciły one na dawne miejsce do starych murów, gdzie odbierają cześć po dawnemu, a z niemi odbiera cześć i idea, która od r. 1237 toruje sobie drogę wśród ludu, szlachty i wielmożów małopolskich. Apoteoza ascetyzmu osiąga przez nią szczyt, budzi się bowiem szerzone przez hagjografów franciszkańskich przekonanie, że ma się ku końcowi świata, że wypada pracować nad oczyszczeniem dusz i przygotowaniem ich do nadejścia dnia sądu.

To jest też idea żywota Kingi, którą hagjograf przedstawia jako uosobienie czystości, ofiarę umartwień, triumfatorkę przy zgonie i po śmierci, kiedy to zgasłą wdowę po Bolesławie Wstydliwym otacza dziwna woń i nieustająca światłość. Wzniosłe wskazanie moralne szerzył tedy ten żywot wśród zgromadzeń sióstr Klarysek w Starym Sączu i Krakowie, w masach ludowych w Sądecczyźnie i na Spiżu, po dworach i zamkach szlacheckich i pańskich, dokąd sięgał tylko wpływ franciszkanizmu.

I dziś kult Kingi nie wygasł w tych stronach a przypadający jutro po raz 740-ty dzień Jej zgonu (24 lipca 1292) jest święcony przez masy, spieszące do odwiecznego eremu Klarysek nad ujściem Popradu do Dunajca. Tu ogląda lud Jej szczątki i pamiątki (w znacznie mniej kosztownych od dawniejszych relikwiarzach), część pobożnych zaś spieszy do pustelni w Pieninach, gdzie w pobliżu Trzech Koron widać szczątki piastowskiego zameczku na stromem zboczu, które spada strasznemi urwiskami do uchodzącego do Dunajca Potoku Pienińskiego.

Jesteśmy w krainie legendy, którą opowiada lud od Podolinia do Tarnowa i Krakowa. Dla niego niema granic dzielących Sądecczyznę od Spiża, niema też czasu, bo to, co stanowi treść jego wiary, działo się w czasach dawnych, ale niezbyt różnych od dzisiejszych. Opowiada ją też lud spiski, widzący w Kindze panią całej ziemi sądeckiej, obejmującej w owym czasie i Zemagórze Spiskie. Pani przybywa w świetnym orszaku z Węgier do Polski, upodobawszy sobie Stary Sącz, Pieniny i ziemię krakowską, tę ostatnią wzbogaca kopalniami soli, odnajdując rzucony niegdyś w dawnej ojczyźnie i odnaleziony w nowej, a dziś przechowywany w eremie starosądeckim pierścień zaręczynowy z jej i księcia polskiego wyobrażeniem.

Gdy zwaliła się na Polskę nawała tatarska, Kinga wraz z mężem schroniła się w Pieniny, których prostopadłe, wyrastające z bujnego praboru ściany wydały się jej najlepszą osłoną. Przestrzegając czystości, słynąc z dobroczynności, dziwiąc otoczenie dworskie powtarzanemi przez lata umartwieniami, dążyła wraz z mężem i kilku rycerzami i pannami dworu w górę Dunajca, aż tam, gdzie białe skały spadały wprost ku wodzie, gdzie wzburzona rzeka ginęła pod niemi jakby w pieczarze. Aż doszła do ujścia Potoku Pienińskiego, a to w chwili, gdy Tatarzy docierali do Krościenka. Chan tatarski, własną osobą, jechał na czele ordyńców, dopytując gazdów, pracujących w polu, czy widzieli parę książęcą. Odpowiadali, że widzieli, gdy siali zboże, które właśnie teraz koszą... Bo oto święta sprawiła, że zboże wczoraj zasiane, teraz już dojrzewało. Z kropli krwi, spływających z rąk, które czepiały się skał, wykwitały gwoździki pokrywające łanami hale, z łez płynących po świętem obliczu i spadających na skalistą ziemię, tworzyły się źródła, leczące dziś ludzi na wszystkie dolegliwości.

Gdy stanęła u ciekącego wąskim żłobem potoku, rozsunęły się skały Sokolicy i Łaźków, stanęły ścianą fale Dunajca, otworzyła się dolina, którą powędrował orszak książęcy jakby bramą. Chan musiał wstrzymać pochód, który zagrodziły mu wody i skały, Kinga dosięgła góry Zamkowej, gdzie mury, bramę i wieże, komory i kaplicę wznieśli właśnie aniołowie. Okropne przepaście otoczyły zamek, którego broniły jeszcze stada sępów, unoszących się nad hordą tatarską w powietrzu, gromady niedźwiedzi i wilków, napastujące ordyńców z tyłu i z boku.

Do Zamku w Pieninach uciekała Kinga i w latach, gdy została Klaryską i panowała, jako dziedziczna pani, ziemiom nad Dunajcem i Popradem. A za nią dążyły siostry zakonne, bo rzeka, skały i mury, wzniesione przez aniołów, chroniły lepiej od ścian eremu starosądeckiego. I za jej czasów było lepiej, bo ziemi sądeckiej i spiskiej nie dzieliły żadne granice, Węgrami i Polską rządzili ci sami królowie, wszędzie panowała jedna wiara i nie rozróżniano Ruśniaka od Polaka, Spiżaka od Sądeczanina. A pani sądecka obejmowała wszystkich jedną dobrotliwą ręką.

Tak opowiada o przeszłości lud, idący z modlitwą i pieśnią o Kindze do świętych miejsc w Starym Sączu i na Górze Zamkowej w Pieninach. Tak pojął też Kingę Matejko, gdy w natchnionym obrazie pokazał ją w całem dostojeństwie pańskiem nad wodami Dunajca i na tle skał pienińskich.

Dr. T. Grabowski.

Zakopane.

Dawna praca, świeżo wydana. Jest to pierwszy tom „Fontes" wydawanych przez Towarzystwo Przyjaciół Nauk na Śląsku, który obejmuje rękopiśmienną historję zakonu i kościół Jezuitów w Piekarach na Śląsku. Praca ta była już wydrukowaną w ostatnich latach wojny światowej przez naczelnika gminy Piekary dr. Hansa Schindlera. Gdy zmuszony był on opuścić ziemię polską pozostawił w budynku miejscowego probostwa stos luźnych arkuszy wydrukowanej swej pracy. Teraz dopiero dzięki interwencji ks. prof. Hermana Hofmana opracowującego dzieje Jezuitów na Śląsku, odnaleziono ów druk wykończony przed 14 laty i wydano go staraniem Towarzystwa Przyjaciół Nauk na Śląsku, mającego swą siedzibę w Katowicach.

O przeszłości piekarzy lubelskich ukazała się praca dr. Jana Kamieńskiego. Autor przedstawia dzieje tego cechu założonego w 1581 r. Omawia cech ten, jako korporację fachową, bractwo religijne, tudzież organizację towarzyską i wojskową. Informuje dobrze o wewnętrznem życiu cechu, o systemach szkolenia członków, o dochodach i świadczeniach, wreszcie o samorządzie cechowym. W zakończeniu zajmuje się rozważaniem problemu narodowościowego i stwierdza, że cech miał charakter polski i że wielu z członków przybyszów narodowości niemieckiej zupełnie się spolonizowało. Jako dodatek zostały dołączone teksty dokumentów i przywilejów, na podstawie których autor oparł swe wywody. Praca dr. Kamieńskiego nietylko informuje o życiu tego jednego cechu, ale służyć może jako dobra ilustracja dla całego dawnego życia cechowego. (J. St.)

Pisma nadesłane

„Gazeta Literacka". Nr. 9. Treść: „Kazimierz Bereżyński". — T. Szantroch: „Myśliciel. — Poeta. — „Człowiek prawdziwy". — K. Bereżyński: „Prośba o wiarę", „Miłość piękna", „Na wadze myśli". — K. H. Rostworowski: „O kryzysie teatralnym". — D. Bochan: „Literatura emigracji rosyjskiej". — Kolumna poezji francuskiej. — M. Niżyński: „U twórcy „Głów Wawelskich". — Z. Nowakowski: „Fragment z nowej powieści". — L. Płoszewski: „Kto wie?" — Z. Grabowski: „Uświadomiony klasowo" poeta gromi..." — Ad. F.: „Rzeźba polska w Czechosłowacji". — Książki. — Plastyka. — Kronika. — Adr. Red.: Kraków, Słoneczna 15, m. 9.

„Zet". Nr. 8. Treść: „Bałwochwalstwo pracy". — „Państwo a Kościół". — S. I. Witkiewicz: „Odpowiedź p. J. Ulatowskiemu". — Z. Uniłowski: „Upadek logiki". — „Sprawa Miriama w świetle prawa". — Cz. Jastrzębiec-Kozłowski: „Chrześcijaństwo - religja rozumowa". — j. b.: „Dzieła Lenina". — J. Braun: „Sowiety i ich człowiek". — Przegląd prasy. — Kronika lubelska. — Książki i czasopisma nadesłane. — Kronika. — Trzy książki o wychowaniu. Odpowiedź redakcji. — Adr. Red. Warszawa, Inżynierska 7, m. 30.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Drogi przyrodoznawstwa. W ostatnim tomie „Nauki Polskiej", który niedawno ukazał się na półkach księgarskich („Nauka Polska, jej potrzeby i organizacja" t. XVI. Warszawa 1932. Wyd. Kasy im. Mianowskiego) w artykule pt. „Nowe drogi współczesnego przyrodoznawstwa" daje prof. Uniw. Warsz. dr. Czesław Białobrzeski interesujący rzut oka na najnowsze zdobycze fizyki, świadczące o współczesnym rozkwicie myśli europejskiej, wbrew popularnym twierdzeniom o jej upadku. Rozważając niebezpieczeństwo, grożące dziś naszej kulturze, autor dochodzi do wniosku, że „być może, głębsze zmiany form życia narodów okażą się niezbędnemi, ale zwycięskie rozwiązanie kryzysu osiągniemy tylko wtedy, gdy te nowe formy będą tak szerokie, że obejmą stare wartości kulturalne. Życie winno naśladować tu rozwój nauki, w której nowe ideje nie niszczą starych, lecz je wchłaniają w szerszej syntezie". W dalszych artykuł dr. St. Vrtel - Wierczyński z Poznania rozważa „Zagadnienia czasopism w naszych bibljotekach uniwersyteckich". Dr. A. Knot kreśli „Dzieje ofiarności Podola, Wołynia i Ukrainy na cele oświaty w dobie Polski niepodległej", potem następuje ciekawy szkic autobiograficzny jednego z polskich językoznawców, kronika polska i kronika zagraniczna. — Tom zamyka dział recenzji prac, poświęconym zagadnieniom psychologji twórczości i organizacji nauki, oraz pamiętnik uroczystości pięćdziesięciolecia Kasy im. Mianowskiego.

100-lecie Związku Lekarzy Angielskich. Słynna British Medical Association obchodzi w lipcu br. 100-lecie swej wielostronnej działalności. Uroczystości jubileuszowe będą trwały — pod protektoratem króla Jerzego V — od 24 do 30 lipca br. Na uroczystości te z ramienia Związku Lekarzy Państwa Polskiego wyjechał do Londynu dn. 23 bm. rano sekretarz generalny Związku dr. Jan Załuska.

TEATR

„Caryca" w Poznaniu. W dalszym ciągu gościnnych występów p. R. Boelkego, Teatr Polski wystawi głośną sztukę pt. „Katarzyna II" (Caryca) autorskiej spółki Lengyela i Biro. P. Boelke gra w niej doskonałą rolę oficera gwardji, Aleksieja Czernyj. (tp)

MUZYKA

Włoska szkoła muzyki dla cudzoziemców. Z Rzymu donoszą nam: W Sienie powstała „Accademia musicale Chigiana" nazwana tak od pałacu książąt Chigi, w którym znalazła siedzibę. Na czele stoi gospodarz pałacu, ks. Chigi Saracini, dyrektorem jest Klaudjusz Gonvierre, Kalifornijczyk z pochodzenia, profesor fortepianu. Do ciała pedagogicznego wchodzą: Arigo Serato (skrzypce, znany wirtuoz włoski), Ferdynand Germani (organy), Artur Bonucci (wiolonczela), Vito Franzi (kompozycja), Julja Vareze - Boccaboldali (śpiew), Ada Sassaloi Ruita (harfa) i wreszcie Gemma Bellincioni (gra sceniczna). „Akademja" sieneńska wchodzi w obręb kursów uniwersyteckich dla cudzoziemców, jakie są co roku urządzane w całych Włoszech i przyciągają wielu ciekawych, wpływając korzystnie na turyzm, przemysł hotelarski itd. Jest ona obliczona na Amerykanów, jako na najlepszych co do waluty klientów. (rm)

OCHRONA PRZYRODY

Częstochowa pod ochroną krajobrazową. Różne tereny w mieście Częstochowie zostały uznane za ochronne pod względem krajobrazu, tj. niewolno ich zniekształcać ani szpecić dowolnie. Odnośne rozporządzenie wydał na prośbę gminy wojewoda kielecki. (ok)

VARIA

Literaci w sądzie. Z Warszawy piszą nam: Prawa autorskie stanowią kwestję dotąd w sądownictwie naszem niezupełnie sprecyzowaną i wyjaśnioną. To też każda rozprawa sądowa na ten temat stanowi pewnego rodzaju sensację i rozstrzygnięcie sądowe wywołuje duże zainteresowanie sfer literackich. Podobno na jesieni odbędzie się w sądach warszawskich kilka rozpraw o prawa autorskie w filmie. Wacław Grubiński wytoczył proces przedstawicielstwu amerykańskiej wytwórni filmowej za nadanie filmowi tytułu jego sztuki „Niewinna grzesznica". Antoni Marczyński wytoczył znów sprawę reżyserowi filmowemu za przywłaszczenie jego pomysłu w epizodzie filmu „1914 rok". Andrzej Strug skarży również wytwórnię filmową za niedotrzymanie umowy przy realizacji jego scenarjusza według powieści „Fortuna kasjera Śpiewankiewicza". Na innem już tle odbędzie się sprawa wytoczona przez Miriama - Zenona Przesmyckiego redaktorowi pisma „Zet", Jerzemu Braunowi. W piśmie tem ukazały się artykuły, ostro krytykujące zaniedbania Miriama, który od szeregu lat magazynuje nieznane rękopisy Hoene-Wrońskiego, nie opracowywując ich, ani wydając. Jako świadkowie powołani zostaną m. in. Wacław Berent, Wacław Sieroszewski, Kaden Bandrowski, Andrzej Strug. (vw)

MY I „PUBLIC LIBRARY"

Nowy Jork, 5 lipca.

Jeno drobna część Amerykanów poznaje kulturę polską na miejscu w Polsce. Większość czerpie swe wiadomości o nas z książek. W dziedzinie sztuk plastycznych, obok wydawnictw dotyczących sztuki współczesnej, bardzo ważną rolę odgrywa literatura z zakresu dawnej sztuki polskiej. Zwiększa ona zrozumienie cudzoziemców dla specyficznego charakteru naszej sztuki i poucza ich, że odrębność polskiej sztuki współczesnej nie jest czemś chwilowem, jakoby wybrykiem fantazji, jeno czemś silnie ugruntowanem w przeszłości. Jest przy tem oczywiście warunkiem, aby dzieło odnośne, pisane przez Polaka, miało obfitość ilustracyj, oraz streszczenie ile możności obszerne, dotyczące stwierdzeń zasadniczych, w języku obcym — najlepiej w angielskim.

Amerykańskie bibljoteki cieszą się zasłużoną sławą. Są one wzorowe pod względem wszelkich ułatwień technicznych, niezrównane pod względem katalogów i wyposażenia. Olbrzymia nowojorska Public Library należy do największych na świecie. Niestety polskich książek jest w dziale sztuki bardzo niedużo, a książek o naszej sztuce w dawnych wiekach ledwie kilka. W Ameryce bibljoteki, tak jak wszelkie zbiory publiczne, powstają głównie z darowizn prywatnych; zarząd bibljotek jeno uzupełnia z własnych funduszów powstałe luki. Dotychczas Polska nie przyczyniła się niestety żadnym wybitnym darem do wzbogacenia działu „polonica" w Public Library. A szkoda. Przyjeżdżają tu uczeni z całego świata, książki o sztuce polskiej bardzoby się przydały.

Do niedawna były tutaj tylko: Kopery dzieło o malarstwie polskiem, Pagaczewskiego „Gobelin Polskie" i Stefana Szumana „Kilimy w Polsce i na Ukrainie", które to prace, dzięki swemu syntetycznemu charakterowi wyrównują — trzeba przyznać — w dużej mierze swą jakością braki ilościowe w dziale polskim bibljoteki.

Dopiero po dłuższym pobycie zagranicą można docenić w całej pełni trudne zadanie naszych uczonych w Polsce. Gdy tutejsi historycy sztuki pracują nad jakimś tematem, opierają się na dorobku swych licznych poprzedników, a ich indywidualny wysiłek polega przeważnie na drobnych sprostowaniach lub odmiennej ocenie artystycznej. U nas uczeni stwarzają poprostu z niczego, gdyż całe działy historji sztuki leżą zupełnie odłogiem. Tego rodzaju pracą jest też świeżo wydana przez Polską Akademję Umiejętności, książka dra Adama Bochnaka („Ze studjów na drzeźbą lwowską w epoce rokoka"), która znajduje się również w tutejszej Public Library. I tutaj autor poruszył temat prawie nietknięty. Kilka artykulików stanowiło cały materjał, na którym mógł się oprzeć, a z 83 reprodukowanych fotografij prawie wszystkie wykonał sam. Bardzo potrzeba tu takich dzieł syntetycznych, dających pogląd na działy i okresy sztuki polskiej, a zrobionych tak wzorowo i tak cennych. Cudzoziemcy nie mają cierpliwości na zbieranie materjałów do swych wydawnictw za pomocą drobnych artykułów i studjów analitycznych. Przytem temat poruszony przez Dr. Bochnaka jest dzisiaj bardzo aktualny, zarówno w Europie, jak w Ameryce. Świat naukowy poczyna „odkrywać" zaniedbane dotąd rokoko. Dobrze, że u nas znalazł się oddźwięk tego ruchu.

Wyborne prace Pagaczewskiego, Szumana i Bochnaka posiadają dokładne streszczenia w języku francuskim lub niemieckim. Szkoda, że nie w angielskim, wartoby nad tem pomyśleć w przyszłości. Język ten staje się coraz bardziej międzynarodowym i dzisiaj nieomal wszyscy historycy sztuki Francji, Niemiec i Włoch czytają po angielsku. Francuska „Gazette des Beaux-Arts", posiada specjalny dodatek angielski. Ale głównem i bardzo gorącem zagadnieniem jest pomnożenie działu polskiego w nowojorskiej Public Library. A że w obecnych warunkach trudno spodziewać się jakiegoś większego daru pojedyńczego, bibljoteka zaś kupuje książki polskie jeno sporadycznie, sprawa ta raczej pozostaje w rękach poszczególnych autorów.

Dr. Irena Piotrowska.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Na świecie ... i u nas

Konferencja w Lozannie skończyła się. Niemcy zasuggestjonowały światu, że jedną z przyczyn kryzysu są reparacje — i manewr się udał. W dniu 20 lipca 1920 w Boulogne ustalono wysokość odszkodowań na 269 miljardów marek. W styczniu 1921 zmniejszono tę kwotę do 226 miljardów i 12 proc. z eksportu, a w kwietniu tegoż roku do 132 miljardów. Plan Dawesa z 1924 r. próbował rozwiązać ten problem bezskutecznie, a w r. 1929 plan Younga zmniejszył kwotę zasadniczą do 32 miljardów. Potem w Bazylei eksperci ustalili, że niezdolność płatnicza Niemiec jest przemijającą, poto — aby w Lozannie wysokość odszkodowań zniwelować do poziomu 3 miljardów. Dodajmy do tego likwidację wszelkiego nadzoru finansowego — a dojdziemy do wniosku, że Niemcy odniosły olbrzymi sukces.

W naszej prasie prorządowej zauważyliśmy szereg artykułów akcentujących, że Niemcy nie zyskały jeszcze więcej. Pisma te uznawały to nieledwie za sukces polityczny. Powiedzmy wyraźnie: w całej tej sprawie nie mieliśmy nic do powiedzenia. Jedyny wniosek, który można wyciągnąć, to nauka, że uporczywa, konsekwentna polityka osiąga cel pomimo przemijających błędów. Doprawdy, zamiast pisać o niemieckich pomyłkach, dużo lepiej uczyć się od nich celowości i ciągłości pracy.

Lozanna była tylko konferencją reparacyjną. Pozatem była ona również wstępem do przyszłej konferencji gospodarczej, tej, która ma się zastanowić nad „zaradzeniem innym sprawom gospodarczym i finansowym, które spowodowały lub mogą przedłużyć kryzys, przez który cierpi świat".

W tem miejscu warto zwrócić uwagę na to, że do niedawna Francja, Anglja i Stany Zjednoczone nie wiedziały co to jest kryzys. We wszelkich konferencjach zabierały głos jako objektywny obserwator. Obecnie sytuacja się zmieniła. Ciężar kryzysu odczuwają dotkliwie. Społeczeństwa tych państw będą żądać od swych delegatów decyzji.

Istnieje jedna wielka prawda, że bierne oczekiwanie na cudzą decyzję nigdy nie jest korzystne. Dokoła nas dzieją się rzeczy wysoce znamienne. — Koncepcje porozumień gospodarczych rozpowszechniają się. Zarysowuje się blok naddunajski, szukający partnera przemysłowego. Tendencja anschlussowa żyje. Inicjatywa Belgji, Holandji i Luksemburga stara się wsiągnąć w orbitę porozumienia państwa skandynawskie. Do państw skandynawskich są również kierowane oferty angielskie. Konferencja w Ottawie pójdzie po linji tworzenia bloku imperjum brytyjskiego. Pozatem jest cały szereg pomysłów indywidualnych.

A gdzie jest nasza inicjatywa?

Blok naddunajski, to barjera dla naszej ekspansji na południu. Blok skandynawsko-angielski — to barjera na północy.

Jakie wartości my reprezentujemy?

Jako państwo rolnicze powinniśmy szukać parnerów przemysłowych. Jako państwo przemysłowe — partnerów rolnych.

Może należałoby stanąć na innej płaszczyźnie, n. p. rozbudowy indywidualnych kompensacyj. Skoro porozumienia regjonalne muszą być dla nas szkodliwe, może byłoby właściwem walczyć o rozbicie porozumień na kompensacje indywidualne — oparciem ich o kredyt międzynarodowy?

Nie upieramy się przy tej koncepcji, ale chcielibyśmy wiedzieć, czy i kto o tem myśli.

Kryzys wyczerpał siły świata. Stoimy wobec alternatywy: albo przyszła konferencja gospodarcza niczego nie postanowi i będzie ostatnią a po niej zacznie się walka wszystkich z wszystkimi — albo będą powzięte postanowienia.

W pierwszym wypadku musimy szukać gospodarczych sprzymierzeńców — w drugim musimy dziś już wpłynąć na ukształtowanie się decyzji.

Mamy na najodpowiedzialniejszych stanowiskach gospodarczych generałów, pułkowników, majorów i wielu, bardzo wielu zdolnych ludzi, którzy kiedyś czegoś się nauczą i mogą być bardzo użyteczni. Niestety, wtedy będzie już zapóźno.

Klasycznym przykładem braku przewodniej myśli w naszej polityce gospodarczej jest radykalna rozbieżność poglądów.

Nietyle oszlifowany, co uszlifowany jeden dygnitarz prowadzi politykę „frontem do rynku wewnętrznego". Co to znaczy? W konkretnym przykładzie węgla znaczy to, że trzebaby zrezygnować z wywozu, a co zatem idzie — zwolnić 30 000 robotników, zamknąć pracę portów, likwidować żeglugę handlową i zrezygnować z jednej trzeciej miljarda złotych w walucie obcej, gdyż taką ilość rocznie osiągamy.

Wobec tego inny dygnitarz niemniej stanowczo żąda utrzymanie eksportu, ale ze względu na dygnitarza pierwszego uważa, że cena na węgiel winna być niższa.

Ostatecznym wynikiem jest chaos, zamęt, bałagan, bezhołowie, bezmyślność i t. d. wszystko pokryte żołnierskim gestem i stanowczością.

Węgiel był przykładem tylko — a tego rodzaju politykę odczuł na swej skórze każdy przemysł zosobna.

Dochodzimy do smutnego wniosku, że niema w Polsce jednolitej polityki gospodarczej, niema myśli przewodniej, niema orjentacji ani nawet zdrowego rozsądku. Jednocześnie na świecie zarysowują się zmiany, które nas niesłychanie, pośrednio i bezpośrednio dotyczą.

Przerażenie ogrania na myśl, że kraj nasz w czasie tych narad będą reprezentować ludzie, którzy codzień demonstrują swą nieudolność. R. S. G.

Sytuacja rolnictwa wielkopolskiego

Zbiory będą naogół wyższe — Upadek meljoracyj — Mniej nawozów sztucznych i maszyn — Wzrost upraw specjalnych Owoce, warzywa i kwiaty

Wielkopolska Izba Rolnicza charakteryzuje w następujący sposób położenie rolnictwa w II-im kwartale rb.:

Obszar upraw poszczególnych ziemiopłodów uległ poważniejszym przesunięciom, które nie pozostaną bez wpływu na tegoroczne ogólne zbiory. W jesieni ubiegłego roku dała się zauważyć wśród rolników tendencja w kierunku ograniczenia uprawy pszenicy na korzyść innych ziemiopłodów. Obecnie po dokonaniu zasiewów wiosennych można stwierdzić i dać w przybliżeniu obraz dokonanych przesunięć. I tak obszar pszenicy zmniejszył się o ca 20—25%, żyta zwiększył się o ca 10%, zbóż jarych t. j. jęczmienia i owsa o 5%, przyczem w dość znacznej ilości majątków zwiększono obszar zasiewów mieszanek na paszę. W niewielkim stopniu zwiększył się obszar uprawy ziemniaków, pozatem zmniejszono powierzchnię buraków cukrowych z powodu dalszych ograniczeń kontyngentowych i wykorzystano ją pod uprawę buraków pastewnych i marchwi.

Przypuszczalny procentowy szacunek tegorocznych zbiorów wyrażać się będzie w porównaniu ze zbiorami zeszłorocznemi, jak następuje: ogólne zbiory żyta będą większe o około 20%, zbiory pszenicy zmniejszą się o 20—25%, mimo że wydajność pszenicy z 1 ha będzie większa o 10—15%, zbiory jęczmienia będą wyższe o ca 15—20%, owsa około 10%. Co się tyczy jęczmienia, należy zauważyć, że ogólne poważne zwiększenie zbioru w tym roku tłumaczy się niskim sprzętem w roku ubiegłym.

Kryzys gospodarczy zaciążył bardzo na pracach meljoracyjnych. Brak kapitałów własnych i niemożność otrzymania długoterminowych kredytów na ten cel z Państwowego Banku Rolnego podcięły całkowicie akcję meljorowania gruntów. Z tych samych przyczyn ustał prawie zupełnie ruch w kierunku zakładania spółek meljoracyjnych. Od czasu odrodzenia państwa nie było jeszcze tak martwego sezonu wiosennego, jak sezon ubiegły. W obecnych więc trudnych warunkach gospodarczych na czoło zagadnień meljoracyjnych wysuwa się prawidłowa konserwacja istniejących już urządzeń. Szczególnie dotyczy to spółek meljoracyjnych, które powstanie swe zawdzięczały kredytom państwowym. Kwestja obniżenia oprocentowania i przedłużenia obecnie obowiązującego okresu amortyzacyjnego dla długoterminowych kredytów meljoracyjnych na przeciąg 30—35 lat staje się konieczna i nader pilna.

Stosowanie nawozów sztucznych w porównaniu z rokiem poprzednim spadło w dalszym ciągu. Na rynku nawozowym dominowała jedynie sprzedaż saletry wapniowej i saletrzaku przy zupełnym zastoju dla innych nawozów sztucznych. Ukazanie się nowych warunków sprzedaży w końcu czerwca, powodujące nieznaczne obniżenie ceny nawozów azotowych, nie wpłynęło zgoła na ożywienie transakcyj nawozami. Również w zbliżającym się sezonie jesiennym nie należy się spodziewać na rynku nawozowym zmiany na lepsze z powodu zapowiadających się niskich cen zboża oraz trudności kredytowych.

Nowych maszyn rolniczych nie zakupywano prawie zupełnie, jedynie przeprowadzano transakcje używanemi maszynami, pochodzącemi z wyprzedaży na licytacjach przymusowych. Rolnictwo ogranicza się w głównej mierze do naprawy starych maszyn, przyczem naprawa ich napotyka często na trudności z powodu braku w kraju odpowiednich części zapasowych.

Pozatem wysokie ceny środków pędnych (węgiel, benzyna), które nie wytrzymują dla rolnictwa kalkulacji, powodują niewykorzystywanie posiadanych już przez rolnictwo maszyn, jak np. traktorów, pługów parowych i motorowych. To też maszyny te w sezonie wytężonej pracy wiosennej stały w znacznej części bezużyteczne.

W poszukiwaniu dróg opłacalności rolnictwo przerzuca się w kierunku upraw konjunkturalnych. I tak pod wpływem dobrych konjunktur eksportowych na kwalifikowane ziemniaki produkcja ich utrzymuje się na niezmienionym poziomie. W roku bieżącym produkcja ta będzie cokolwiek niższa od roku ubiegłego. Drugą rośliną, której uprawa pod wpływem konjunktur eksportowych wzrosła, jest jeczmień browarny. Jest to gałąź produkcji zorganizowana obecnie w Związku Wytwórców Jęczmienia Browarnego. Obszar jęczmienia browarnego w Wielkopolsce, podanego do kwalifikacji jakości ziarna, wynosi 6.300 ha. Z działu upraw roślin specjalnych daje się zauważyć większe zainteresowanie uprawą soji, kukurydzy, lucerny, roślin przemysłowo-leczniczych, traw, roślin pastewnych z gatunku krzyżowych i słonecznika. Aktualną jest również produkcja pieczarek.

Z powodu dżdżystej i chłodnej pogody w drugiej połowie kwartału, niektóre produkty ogrodnicze trudno dojrzewały, np. pomidory i ogórki w szklarniach dojrzewały bardzo powoli, skutek czego sprzęt ich znacznie się opóźnia. Truskawki obrodziły obficie. Urodzaj jabłek, śliwek i wiśni zapowiada się naogół dobrze. Sprzęt gruszek będzie natomiast w tym roku mniejszy, niż w roku ubiegłym. W roku obecnym można zauważyć pewien zastój w akcji zwalczania szkodników, ponieważ tępienie chorób i szkodników połączone jest z pewnemi kosztami, na które nie wszyscy właściciele sadów mogą się zdobyć. W konsekwencji tego rozmnażają się coraz więcej gąsienice na drzewach owocowych i przyczynić się mogą do zmniejszenia urodzaju wszystkich owoców. Ceny warzyw w tym roku są znacznie niższe, niż w roku ubiegłym, tłomaczy się to zmniejszoną siłą kupna mieszkańców miast z powodu ogólnej obniżki zarobków. Najbardziej kryzys daje się odczuwać w dziale kwiaciarskim, mimo, że ceny kwiatów ciętych spadły znacznie w porównaniu z rokiem ubiegłym.

KRONIKA GOSPODARCZA

O postępowaniu egzekucyjnem władz skarbowych

Ogłoszone zostało rozporządzenie rady ministrów z dnia 25 czerwca 1932 r. (Dz. U. R. P. nr. 62 z 22 bm.) niezmiernie ważne dla życia gospodarczego kraju, o postępowaniu egzekucyjnem władz skarbowych.

Rozporządzenie reguluje kwestje postępowania egzekucyjnego w kraju i zawiera oprócz postanowień ogólnych (wstępnych), określenie właściwości oraz zakresu działania władzi organów egzekucyjnych; pozatem rozporządzenie szczegółowo postanawia w kwestjach dotyczących czynności egzekucyjnych, zawieszenia i umorzenia egzekucji, sprawę zwolnienia od egzekucji ze względu na osobę zobowiązanego, wylicza mienie nie ulegające egzekucji itd. Rozporządzenie w swej części drugiej zawiera przepisy szczegółowe o postępowaniu egzekucyjnem władzy skarbowej a w załączniku znajdujemy tabelę opłat w egzekucyjnem postępowaniu administracyjnem.

Wykonanie rozporządzenia poruczone zostało ministrowi skarbu oraz innym zainteresowanym ministrom — każdemu według właściwości. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą: a) od dnia 1 sierpnia 1932 r. na całym obszarze Rzeczypospolitej, z wyjątkiem miast będących siedzibami urzędów wojewódzkich, b) od dnia 1 września 1932 r. na obszarze miast, będących siedzibami urzędów wojewódzkich, za wyjątkiem Warszawy, Łodzi i Lwowa. c) od dnia 1 października 1932 r. na obszarze Warszawy, Łodzi i Lwowa. — Do szczegółowego omówienia rozporządzenia powyższego wrócimy jeszcze.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Specjalne opłaty za wykonywanie czynności przez funkcjonarjuszów zarządu ceł.** W numerze 61 Dziennika Ustaw R. P. z 20 lipca 1932 r. ogłoszone zostało rozporządzenie ministra skarbu z 27 czerwca 1932 r. w sprawie specjalnych opłat za wykonywanie czynności przez funkcjonarjuszów zarządu ceł w czasie poza godzinami urzędowemi lub poza obrębem miejsca urzędowego, oraz za strzeżenie i konwojowanie towarów. W rozporządzeniu podana jest tablica, według której uiszczać się będzie specjalną opłatę za czynności przewidziane tem rozporządzeniem według określonej skali procentowej. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1932 roku.

Z KRAJU

(k) **Paczki żywnościowe.** Donosiliśmy o projekcie dopuszczenia do przewozu drogą pocztową w obrocie wewnętrznym specjalnego rodzaju paczek żywnościowych. W paczkach tych można przewozić wyłącznie artykuły spożywcze. Ostatni Dziennik Ustaw R. P. nr. 62 z dn. 22 lipca przynosi w tej sprawie rozporządzenie ministra poczt i telegrafów.

(k) **Brak zaufania do waluty polskiej.** Z kół czytelników donoszą nam do uwag naszych pod powyższym tytułem, piętnujących nałóg pewnych kół do ustalania cenników w obcej walucie, że dwie niżej wymienione firmy, dyktują ceny w dolarach. Dzieje się to wbrew częstym reklamacjom odbiorców. Są to: T. A. Wyrobów Bawełnianych „Wola", właśc. Edw. Heiman, Warszawa — Łódź, oraz Łódzka Fabryka Kapeluszy, Hermann Schlee, Łódź.

(k) **Cofnięcie wypowiedzenia umów zbiorowych na Górnym Śląsku.** Na Górnym Śląsku cofnięte zostały przez przemysłowców wszystkie wypowiedzenia umów zbiorowych. W szczególności cofnięto wypowiedzenia umów w górnictwie węglowem, w górnictwie kruszcowem, w hutnictwie żelaznem, w hutnictwie cynkowem, w fabrykach kwasu siarkowego, w walcowniach cynku, w hutach ołowianych i srebrnych, w koksowniach, oraz zakładach chemicznych. Cofnięcie wypowiedzenia umów zbiorowych wywołało duże uspokojenie wśród mas robotniczych.

(k) **Dla nawiązania nowych stosunków handlowych.** W pierwszych dniach sierpnia wyjeżdża pod przewodnictwem dyrektora Państw. Instytutu Eksportowego, p. Marjana Turskiego, do północno-afrykańskich kolonji francuskich specjalna misja handlowa. Wyprawa ta zajmie się zbadaniem możliwości eksportowych polsikch na tamtejszym terenie i przeprowadzi studja nad wzmożeniem wymiany towarowej pomiędzy tamtejszym rynkiem a Polską.

Z RYNKÓW NABIAŁU

W przeciwieństwie do poprzedniego tygodnia o tendencji mocnej, a nawet zwyżkowej na rynku krajowym, dało się odczuć w okresie sprawozdawczym od 15 — 21 bm. znaczne uspokojenie. W wyjątkowych tylko wypadkach osiągało masło pierwszorzędnej jakości cenę zł. 3.20 i nieco więcej, naogół jednakże ceny zatrzymały się na zł. 3.10 za kg. Średnie i II gatunki uzyskiwały niższe ceny.

Na rynku niemieckim nie stwierdzono żadnych korzystniejszych zmian położenia, a notowania berlińskie w dalszym ciągu pozostały na mk 106 za 50 kg. franko stacja odbiorcza za I gat., mk. 96 za 50 kg. za II gat., mk. 89 za 50 kg. za III gat. przy tendencji utrzymanej. Krajowa produkcja wzmaga się poważnie, a wobec zmniejszenia się konsumcji nie zawsze znajduje natychmiastowy zbyt.

Rynek angielski odznaczył się znacznem ożywieniem i większem zainteresowaniem dla kontynentalnych gatunków masła, co swoją przyczynę ma w zmniejszonych dowozach zamorskich gatunków masła. Za masło polskie ofiarowano w dniu 19 bm. 88 sh cif Londyn.

Notowanie rozliczeniowe w Kopenhadze w dalszym ciągu podskoczyło i wynosiło w dniu 21 bm. 182 koron za 100 kg. (Informacje Zw. Gosp. Spółdzielni Mleczarskich).

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Pierwsza kobieta sędzią w Poznaniu

Fotografja przedstawia moment zaprzysiężenia p. Izabeli Szumanówny przez sędziego s. o. Kajetana Bojarskiego. („Foto-Express")

Czy George zawiśnie na szubienicy?

Echa zabójstwa w Ługach w pow. śremskim

Sąd Apelacyjny, jako instancja odwoławcza, rozważał wczoraj sprawę Michała Geeorge'ego z Ług w powiecie śremskim, który wyrokiem sądu okręgowego w Lesznie zasądzony został za umyślne zabójstwo na karę śmierci przez powieszenie.

Na podstawie zeznań świadków pierwszej instancji, dopuścił się George morderstwa na Teresie Paterkównie w Ługach w następujących okolicznościach.

Niejaki Jan Stanisławski, także z Ług, utrzymywał od dłuższego już czasu przyjacielski stosunek z Teresą Paterkówną. Stanisławski miał wkrótce zostać ojcem. Było mu to widocznie niebardzo na rękę, więc przemyśliwał nad tem, jakby rzecz całą zatuszować. Na tem tle toczyła się między nim, a Georgem pewna poufna i charakterystyczna rozmowa, w wyniku której George miał powiedzić: „jeżeli mi dasz 100 zł., to się z Paterkówną załatwię". Czy taka rozmowa między nimi się toczyła i czy George istotnie otrzymał owe 100 zł., by się z Paterkówną „załatwić", to nie zostało dowiedzionem.

Ale faktem jest, że zaraz potem wyszła Paterkówna do pobliskiego lasku i już więcej nie wróciła. Wkrótce potem rozeszła się po cichej wiosce lotem błyskawicy wieść, że Paterkówna została w okrutny sposób zamordowana. Znaleziono ją w lesie w zagajniku z postrzeloną czaszką. Zmobilizowano policję śledczą, która przystąpiła do wyświetlenia zagadkowego morderstwa.

Już przedwstępne dochodzenia pozwoliły rzucić podejrzenie na Stanisławskiego i George'go, których też aresztowano i osadzono w więzieniu. We wrześniu ub. roku odbyła się przeciwko nim rozprawa sądowa w Lesznie. Przesłuchano około 40 świadków, którzy po części obciążyli George'go. Rozprawa trwała cały dzień. Sąd, idąc za wnioskiem prokuratora p. Mosiądza, zasądził Geeorge'go na karę śmierci przez powieszenie, a Stanisławskiego dla braku dostatecznych dowodów, uwolnił od kary.

Wskutek wniesionej apelacji, sprawa była wczoraj ponownie rozważana. Rozprawę prowadził sędzia apel. Wonsch. Oskarżonego bronił adwokat Kaniasty.

Oskarżony tak samo jak w pierwszej instancji, nie przyznaje się do winy. Obrońca jego wnosi, wobec zaistnienia jedynie poszlaków, o ponowne przekazanie sprawy do pierwszej instancji, względnie o dopuszczenie świadków.

Sąd po odbytej naradzie, postanowił, zgodnie z wnioskiem obrony, sprawę odroczyć. (z)

Zamachy czy niepoczytalne figle?

Eksplodujące petardy pod tramwajami

W ciągu ubiegłej nocy nieznani złoczyńcy spowodowali kilka detonacyj na szynach tramwajowych przy ulicy Marsz. Focha. O godz. 22,10 na ul. Marszałka Focha w pobliżu Rynku Łazarskiego rzucono na szynach tramwajowych petardę, która eksplodowała z olbrzymim hukiem w chwili najechania jej przez tramwaj. Prawie równocześnie na ul. Marsz. Focha przy rogu ul. Gustawa Potworowskiego podłożono dwie petardy. Były to jednak, jak sądzić można po eksplozji, mniejsze ładunki, gdyż wybuchły z lżejszym hukiem. Na szczęście naboje nie spowodowały żadnych szkód.

Czy były to istotnie zamachy na tramwaj, czy też niepoczytalne jakieś figle, spędzające strudzonym mieszkańcom naszego miasta sen z powiek podczas nocnego spoczynku, ujawnią zapewne prowadzone dochodzenia. (kl.)

Zaliczki za obietnice

Sprytne oszustwo z wygranemi premjówek dolarowych

W tych dniach ujęła policja poznańska niejakiego Wawrzyna Leonarskiego z Poznania (ul. Umińskiego 2). Leonarski zajmował się pośrednictwem przy sprzedaży losów premjowej pożyczki dolarowej i budowlanej.

Przy pośrednictwach tych dopuszczał się bardzo sprytnych nadużyć i poszkodował kilka naiwnych osób. Przy sprzedaży losów w kilka dni po zamówieniu donosił interesowanym o rzekomej wygranej, która padła na numery, nabytych przez nich przed kilku dniami pożyczek. Obietnicami uzyskania wypłaty wielkiej wygranej wyłudzał już naprzód pieniądze na koszta manipulacyjne. Jak się okazało, w kilku wypadkach udało mu się pobrać sumy w wysokości 100 do 1500 złotych. Leonarskiego odstawiono do więzienia sądowego.

Władze prowadzą w tej sprawie dalsze śledztwo i apelują do ewtl. poszkodowanych, aby zgłaszali się w policji dla złożenia zeznań. (kl.)

Fałszywe 100-złotówki w obiegu

W ostatnich dniach ujawniono znowu w kilku wypadkach fałszywe stuzłotówki, puszczone w obieg przez bandę fałszerzy, którą już zasądzono na więzienie. Dużo musi być w obiegu falsyfikatów, skoro w ciągu trzech dni przytrzymano w Poznaniu około 16 fałszywych stuzłotówek. (kl)

Ulgi kolejowe na wyjazd do Gdyni

Osoby, udające się do Gdyni na „Święto morza", mogą korzystać z ulg, przyznanych na te dnie przez nasze koleje.

Osoby, pragnące korzystać z ulg muszą wyjechać z dowolnej stacji w dniach od 28 do 31 lipca włącznie. W każdej klasie, zarówno w osobowych, jak i pośpiesznych pociągach zniżka wynosi 30 proc. w drodze „tam" i upoważnia do bezpłatnego powrotu za tym samym biletem, po ostemplowaniu go w kasie biletowej w Gdyni. Wyjazd powrotny musi nastąpić w dniach między 31 lipca i 2 sierpnia włącznie.

Osoby, które udały się do Gdyni bez zniżek, mogą korzystać z ulg powrotnych, w wysokości 80 proc. zniżki (płacą 20 proc. ceny biletu) za okazaniem specjalnych zaświadczeń Ligi Morskiej i Kolonjalnej, wydanych w Gdyni

KALENDARZYK

Sobota, 23 lipca 1932.

Słońce: wschód 3,58 — zachód 19,59 — długość dnia 16 godzin 1 min.

Księżyc: wschód 21,55 — zachód 10,30 — przed ostatnią kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw Pozn: Sobota, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 16 st. Cels. Pogodnie. Wiatr południowo-wschodni. Ciśnienie atmosferyczne niskie 749 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 24 st. C., najniższa plus 14 st. C.

Kal. słow.: Apolinary B. i M. — jutro Krystyna P.

Kal. słow.: Żelisław — jutro Lubomir.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka pod Białym Orłem, St. Rynek 41. — Apteka św. Piotra, ul. Półwiejska 1. — Apteka św Marcina. ul. Ratajczaka 12. — Apteka Śródecka. Rynek Śródecki 1.

Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12.

Łazarz: Apteka p. Plucińskiego, ulica Marsz. Focha 72.

Wilda: Apteka pod Koroną, G. Wilda 61.

W innych dzielnicach apteki tam się znajdujące.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **W kościele św. Marcina** podczas mszy św. o godz. 12,30 będą wykonane po raz pierwszy 4 pieśni do Matki Boskiej, młodego kompozytora p Brunona Kubika. Pieśni wykonane będą przez p. mecenasową Jezierską i art. op. pozn. p. Ant. Warchalewskiego. Przy organach kompozytor. Pieśni powyższe darowane są Zakonowi O. O. Franciszkanów (Niepokalanowo) i wyjdą w druku nakładem Wydawnictwa „Rycerza Niepokalanej" w najbliższym czasie.

Kobiety w ciąży muszą się starać o usunięcie każdego zaparcia stolca przez używanie naturalnej wody gorzkiej **„Franciszka - Józefa"**. nw 4 482

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Walne zebranie Związku Polaków z Kresów Wschodnich** odbędzie się 27 bm. w salce św. Wojciecha, Aleje Marcinkowskiego 22, wieczorem o godzinie 7, na które Zarząd zaprasza członków i sympatyków. W razie nieprzybycia dostatecznej ilości osób, następne zebranie przy każdej ilości, odbędzie się ostatecznie za godzinę.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Tegoroczny „Wieniec" Towarzystwa Śpiewu „Halka"** (Poznań - Jeżyce) odbędzie się dnia 31 bm. w Urbanowie. — Przygotowuje się bardzo urozmaicony program.

— * **Patronat Stow. Młodzieży Polskiej przy parafji św .Wojciecha** w Poznaniu urządza w niedzielę, dn. 24 bm. w ogrodzie na Przepadku wielką zabawę ogrodową, urozmaiconą niebywałemi atrakcjami, jak kosz szczęścia, gra w rybkę, tłuczenie garnka itd. Dla dzieci polonez z czapkami i wachlarzami. Przygrywać będzie orkiestra 7 p. Strzelców konnych. Tańce na wolności i na sali. Początek o godzinie 3 po południu. Wstęp od osoby 30 groszy, dzieci do lat 12 w towarzystwie rodziców, wstęp wolny. Ze względu na to, że zabawy S. M. P. św. Wojciech mają już swoją ustaloną renomę, spodziewać się należy, że i ta zabawa odniesie swój sukces.

— * **Zmiana w rozkładzie kolejowym.** Wobec znikomej frekwencji podróżnych wstrzymuje się kursowanie poc. motorowych nr. 448/445 na linji Poznań — Poznań-Wschód oprócz sobót, począwszy od dna 20 lipca do 31 sierpnia włącznie. — Poc. nr. 448 Poznań odj. 12,55 Poznań Wschód przyj. 1305. — Poc. nr. 445 Poznań Wschód odj. 13.15 Poznań przyj 13,26.

— * **Czas odjazdu dzieci na kolonję do Kościana,** naznaczony na 2 sierpnia, o godz. 15,25, przełożono na 30 lipca o godzinie 15,25.

— * **Wenta na kościół w Puszczykowie.** Dnia 7 sierpnia rb. odbędzie się w Puszczykowie w restauracji leśnej p. Mandlowej, wenta na kościół. Dochód przeznacza się na dzwony, aparaty kościelne oraz pobudowanie kostnicy. Komitet organizacyjny przygotowuje moc pomysłowych i pięknych atrakcyj, m. in. loterję fantową i koło szczęścia z wartościowemi premjami. A zatem komitet serdecznie zaprasza na wentę wszystkich miejscowych parafjan, jak również szanownych gości - miłośników Puszczykowa.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Na wieczny spoczynek.** Wczoraj odbył się z Zakładu św. Józefa pogrzeb śp. z Wiśniewskich Seweryny Krzeszkiewiczowej, matki ks. infułata Krzeszkiewicza z Gniezna. Kondukt pogrzebowy prowadził ks. inf. Krzeszkiewicz w asystencji licznego duchowieństwa. Za trumną kroczyła rodzina oraz krewni i znajomi. Zwłoki śp. Zmarłej złożono do grobowca rodzinnego na cmentarzu farnym. (z)

— * **Z Ogrodu Zoologicznego.** Nawiązując do naszego artykułu „Bogata fauna

Jednym z największych sukcesów tegorocznego sezonu letniego jest bezsprzecznie niezmiernie wesoła farca „Małżeński urlop", grana w Teatrze Nowym, która dzięki swemu pogodnemu humorowi, nieprzeciętnej sile komicznej i aktualności tematu, zdobyła sobie olbrzymie powodzenie. Zdjęcie nasze przedstawia scenę finałową III aktu, rozgrywającą się na tle malowniczych dekoracyj projektu prof. Jarockiego. Od lewej: pp. Wiesławska, Długołęcka i Winiarzówna (wesołe letniczki), Rolicz (Szmid), Czajkowski (Feliks Manowiecki), Kaden (Cyprjan Prohaska), Czarnecka (Pani Tekla), Górowski („baron" Gąsiorek), Taborska (Ewa), Koczyrkiewicz (Dr. Masażyk), Koronkiewicz (Marynia), Folański (Cielątkowski).

puszcz brazylijskich", przypomina dyrekcja Ogrodu Zool., że wymienione w artykule ssaki oglądać można w naszym zwierzyńcu, a mianowicie z gryzoni: aguty, wiskaczę i pakę w nowym pawilonie dla gryzoni. Ruchliwe pancerniki dzielą swą siedzibę z małpami rezusami i demonstrują każdego czasu szybkie zakopywanie się w ziemię, gdy im się znudzą małpie czułości współmieszkańców klatki. W następnej klatce obok pancerników ujrzy się trzy gatunki małpek kapucynków, które pociesznemi figlami zabawiają publiczność. Jedną z zewnętrznych klatek słoniarni zamieszkuje ciekawy tapir, a pumę ujrzeć można w nowym pawilonie.

Nie wymieniamy tutaj dalszych okazów Ogrodu Zoologicznego, które kiedyś zamieszkiwały puszcze, wyżyny i wybrzeża wód brazyiijskich, ponieważ dyrekcja Ogrodu Zoologicznego chce tych zwiedzających, którzy w niedzielę 24 bm. najwięcej okazów południowo - amerykańskich odkryją w naszym zwierzyńcu, wynagrodzić ładnym upominkiem Spodziewamy się, że wszyscy miłośnicy przyrody gromadnie pospieszą w niedzielę 24 b. m. do Ogrodu Zoologicznego, aby wziąć udział w tak sympatycznym konkursie. Wstępne wynosi dla dorosłych 50 gr a dla dzieci 25 gr.

— * **Ceny nabiału.** Ceny detaliczne, notowane w mieście Poznaniu w handlu detalicznym w dniu 20 bm., wynoszą za mleko niezbierane 1 litr 22 gr, jaja 1 szt. 9 gr, twaróg 1 kg. 80 gr, masło solone 1 kg. 3,20 zł, masło niesolone 1 kg. 3,60 do 4,00 zł.

— * **Bilans czerwcowy straży ogniowej.** W ubiegłym miesiącu straż pożarną wzywano w 39 wypadkach. Pożarów ogółem było 6, poza tem alarmowano straż pożarną w 27 wypadkach pomocniczych oraz w innych wypadkach, tak zwanych kominowych. (we)

— * **Karetka ambulansowa szpitala miejskiego,** obsługiwana przez personel straży ogniowej w Poznaniu, która w mieście naszem dzielnie pełni funkcje samarytańskie, wzywana była dla niesienia pomocy, do przewożenia chorych w ubiegłym miesiącu 279 razy. Cyfra ta wymownie świadczy o usługach, jakie daje karetka w razie nieszczęśliwych wypadków. (we)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Pożar w Żabikowie.** Ubiegłej nocy wybuchł pożar w zabudowaniach p. Andrzeja Kowerskiego w Żabikowie pod Poznaniem. Pastwą płomieni padła stodoła wartości około 3 tys. zł. Pogorzelec ponosi znaczne straty, gdyż ubezpieczony był tylko na 1400 zł. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Obława na oszustów hazardowych.** Jednem z bardzo popularnych oszustw hazardowych jest gra w t. zw. „trzy blaszki". Ofiarą padają przeważnie dzieci i młodzież niedoświadczona, którym oszuści odbierają w nieuczciwy sposób kilka groszy. Siedliskiem „blaszkarzy" jest teren na ul. Fabrycznej przy rogu ul. Kolejowej w pobliżu wiaduktu. W ostatnich dniach gra w „trzy blaszki" przybrała charakter masowego łapichłopstwa, to też władze śledcze zniewolone były się tem zająć i urządziły kilka obław z dobrym wynikiem. Ostatnio aresztowano i odstawiono do więzienia sądowego 28-letniego robotnika Michała Kujawę (ul. Bosa 48), 28-letniego Gracjana Dudziaka (W. Garbary 48) i 26-letniego handlarza Tymoteusza Rybickiego (Chwaliszewo nr. 69. (kl)

— * **Czyj zegarek?** W wydziale śledczym przy pl. Wolności 12 znajduje się złoty zegarek branzoletkowy z czerwonym jedwabnym paskiem. Zegarek (złoto 14-karatowe) pochodzi z kradzieży w niestwierdzonem dotychczas miejscu. (kl)

— * **Krwawe zajście na Żegrzu.** W sprawie krwawego zajścia w ogrodnictwie p. Stachowiaka na Żegrzu przy ul. Świętojańskiej władze śledcze donoszą, że między Stachowiakiem a jego pracownikami Franciszkiem Bartoszakiem i Stanisławem Lijewskim doszło do sprzeczki. Podczas zajścia Bartoszaka pobito dotkliwie, zaś Lijewski, postrzelony przez syna właściciela ogrodu w okolicę nerek, odstawiony został do szpitala. Sprawca krwawego zajścia Stachowiak zgłosił się w komisarjacie i został zatrzymany przez policję. (kl)

— * **Na widok granatowego munduru.** Posterunkowy VII. komisarjatu podczas obchodu służbowego zauważył na ul. św. Wawrzyńca dwóch osobników, niosących duże worki. W pościgu zatrzymał jednego z nich (Marjana Marjanowskiego, Polna 50), który niósł jabłka, pochodzące z kradzieży. (kl)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Kradzieże z nędzy i — amatorstwa.** Izba feryjna sądu okręgowego w Poznaniu rozpatrywała wczoraj sprawę dwóch bezrobotnych, Wł. Stacherskiego i St. Lutomskiego, którzy dopuścili się kradzieży ziemniaków. Zaopatrzywszy się w konie i wóz, udali się wymienieni do majątku Usarzewo, skąd skradli 30 centnarów ziemniaków. Łup był już prawie na wozie i mieli z nim odjechać, gdy nagle zjawił się leśniczy Kopydłowski, który przytrzymał amatorów cudzej własności. Zajęła się nimi policja, która, po spisaniu protokółu, sprawę przekazała sądowi. — Oskarżeni przyznali się do przestępstwa, tłumacząc się nędzą. Sąd wymierzył każdemu karę więzienia po tygodniu

W dalszym ciągu rozważał trybunał sprawę niepoprawnego złodzieja rowerów Edmunda Gengego, który już niejednokrotnie był karany. Na Al. Marcinkowskiego stał bezpański rower, który wkrótce przeszedł w posiadanie Gengego. Innym razem w dyskretny sposób wyprowadził Genge dwa rowery, stojące w sieni domu przy ul. Kramarskiej. Ale wreszcie mu się noga powinęła i „specjalista" od rowerów znowu stanął przed sądem. — Genge przyznał się do kradzieży, ale jako stary wyga w fachu złodziejskim zasądzony został mimo to na 3 lata ciężkiego więzienia. (z)

JARMARKI

— * **Oborniki.** We wtorek, dnia 2 sierpnia odbędzie się jarmark ogólny kramny, na konie, bydło i świnie.

— * **Kościan.** Jarmark na towary kramne, konie, bydło, kozy, owce i świnie odbędzie się w czwartek, dnia 11-go sierpnia.

— * **Raszków.** Jarmark kramny, na konie i bydło odbędzie się w czwartek, dnia 4 sierpnia od godz. 6 rano.

Czytelnikom naszym, wyjeżdżającym do

Paryża

przypominamy, że otrzymają najświeższe numery

„Kurjera Poznańskiego"

w Agency Parisienne de Journaux 6, Rue Augusta Bartholdi

Paris 15

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— * **Bydgoszcz.** (Występ gościnny.) P. Aleksandra Szafrańska, artystka opery poznańskiej, wystąpiła z dużem powodzeniem w roli Carmen w teatrze miejskim w Bydgoszczy.

— * **Czarnków.** (Pożar.) W tych dniach wybuchł we wiosce Hucie pożar w zabudowaniach p. Koniecznego. Pastwą płomieni padł dom mieszkalny i oberża. Pożar wyrządził szkody na 15 000 złotych. Przyczyny dotąd nie ustalono.

— (Z cechu fryzjerskiego.) W środę odbyło się kwartalne zebranie cechu golarzy i fryzjerów. Omawiano aktualne sprawy zawodowe. Także poruszono ostatnią, przed kilku tygodniami przeprowadzoną rewizję sanitarną. Cech przyszedł do przekonania, iż zamknięcia natychmiastowe nie są uprawnione. Zastanawiano się równocześnie nad faktem, że rewizje przeprowadzono tylko u członków O. W. P. Członek cechu p. N. uczynił już odpowiednie kroki w urzędzie wojewódzkim. Wybrano komisję egzaminacyjną na powiat czarnkowski. Skład komisji jest następujący: przewodniczący p. Palinkiewicz, zastępca p. Wojciechowski, mistrz ławnik p. Niedzielski, zast. p. Kita, czeladnik ławnik p. Koczak, zast. p. Pawłowski. (cn)

— * **Kępno.** (Wypadek w czasie kąpieli.) Czeladnik kominiarski J. Wesoły, chcąc się ochłodzić po całodziennej pracy, zanurzył się w stawie przy młynie p. Bogaczyńskiego w Doruchowie, przyczem — będąc spocony — dostał kurczu. Gdyby przypadkowy świadek, który zauważył, że p. W. zbyt długo pozostaje pod wodą, nie był pośpieszył z pomocą. W. byłby utonął. Po przeszło półgodzinnem trzeźwieniu, Wesoły powrócił do przytomności.

— (Kradzieże.) Z wozu rzeźnika p. Perskiego, który jechał z Skalmierzyc do Ostrzeszowa, skradziono w okolicy Niedźwiedziza kosz z bielizną i 3 ubraniami.

— * **Gniezno.** (Zmiana właściciela.) Majątek Charbin, obszaru około 750 mórg, w powiecie gnieźnieńskim, nabył od Komunalnej Kasy Oszczędności powiatu gnieźnieńskiego p. Artur Czermiński, obywatel ziemski z pod Częstochowy, za sumę 250 000 zł.

— * **Ostrzeszów.** (Z życia towarzystw.) Ruchliwe Kółko Włościanek urządziło dla swoich członkin kurs prania i prasowania. Zarząd, któremu przewodniczy p. Janina Hęćkowa, stale urządza kursy z zakresu prac domowych i gospodarczych, przyczyniając się tem samem do pogłębienia fachowych wiadomości u starszych a doskonałego przygotowania młodszych włościanek.

— (Zabawa.) Komitet miejscowej Ochronki urządza w niedzielę 24 bm. zabawę latową dla dzieci w ogródkach dziecięcych, które corocznie cieszą się poparciem społeczeństwa i są miłem i długotrwałem wspomnieniem dla dziatwy ostrzeszowskiej.

— (S. M. P. Niedźwiedź.) Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej w Niedźwiedziu, wioski, przynależącej do parafji ostrzeszowskiej, urządziło w ubiegłą niedzielę swoje doroczne święto. Do Niedźwiedzia przybył z oddziałem ostrzeszowskiego S. M. P. ks. patron Konieczny i tam na miejscu odprawił mszę św. i wygłosił kazanie. Po mszy św. odbyło się zebranie, na którem referat wygłosił ks. Patron. Po zebraniu odbyły się rozgrywki sportowe i przedstawienie amatorskie.

— (Kradzieże rowerów.) W ostatnim czasie mnożą się niezwykle wypadki kradzieży rowerów. Niedawno temu skradziono Owocowi z Rojowa trzeci rower, obecnie podczas ostatniego targu skradziono dwa rowery ze składu rzeźnika Rózki w Ostrzeszowie, u którego rowery stały na przechowaniu.

— (Pożegnanie ks. wikarjusza.) We wtorek opuścił parafję ostrzeszowską po dłuższej pracy w niej wikarjusz ks. Józef Krych, którego władza duchowna przeniosła na stanowisko pierwszego wikarjusza w Koźminie. Ks. Krych, podczas swej pracy w parafji ostrzeszowskiej zdołał sobie zjednać społeczeństwo, wśród którego cieszył się zaufaniem. Obok pracy kościelnej i ogólno - społecznej, szczególną troską otoczył Stow. Młodych Polek, którego był patronem. Na pożegnanie stawiły się na dworcu obok druchen z Stow. Młodych Polek liczni znajomi i życzliwi przyjaciele zacnego kapłana. Stanowisko wikarjusza w miejsce ks. Krycha objął ks. Konopiński. (op.)

— * **Pniewy.** (Osobiste.) Naczelnikiem sądu grodzkiego w Pniewach imanowany został p. sędzia Paweł Kałuża.

— (Ze straży pożarnej.) W niedzielę dnia 17 bm. Ochotnicza Straż Pożarna z rejonu Pniewy — Duszniki urządziła pokazy ćwiczeń toporami, zawody it. d., połączone z zabawą. Pokazy przedstawiały się bardzo interesująco.

— (Śmierć bezdomnego.) W dniu 20 bm. zmarł w szpitalu C. K. w Pniewach mężczyzna bez stałego miejsca zamieszkania, który wpadł pod pociąg na linji Rokietnica — Pniewy.

— * **Rogoźno.** (Zjazd okręgowy straży pożarnych.) Żywotna i bardzo ruchliwa miejscowa Ochotnicza Straż Pożarna urządza w niedzielę, dnia 28 sierpnia rb., zjazd okręgowy straży pożarnych. Prócz popisów sprawności strażackich, przewiduje program wspólny obiad towarzyski, zabawy itp. Jest nadzieja, że miejscowe społeczeństwo poprze imprezę, którą urządza organizacja zasłużona i poświęcająca się sprawom społecznym.

— (Z Banku Ludowego.) W najbliższym czasie przeniesiony będzie tutejszy Bank Ludowy do obszernych lokali w własnym domu, nabytym od p. Górskiego przy ul. Wielkiej Poznańskiej 5.

— (Osobiste.) Długoletni prezes okręgu Tow. Gimn. „Sokół" i ceniony działacz na niwie narodowo - społecznej p. prof. Tomasz Roskosz, opuszcza na stałe Rogoźno i przeprowadza się do Poznania. (aka)

— * **Środa.** (Piorun zabił dziecko.) Silna burza przeszła nad Środą. W tym czasie na polu w Miąskowie znajdowało się w namiocie dwoje dzieci, pasących bydło. W pewnej chwili uderzył piorun w pobliską wierzbę i spadł na drut, otaczający pastwisko. Po drucie tym sunął aż do namiotu na przestrzeni około 150 metrów i poraził owe dzieci. Jedno dziecko przywrócono do przytomności, drugie, 6-letnia Regina Spychałówna, mimo natychmiastowej pomocy zmarła.

— (Wycieczka O. W. P.) W ub. niedzielę urządziła tut. placówka O. W. P. wielką wycieczkę do Kórnika. Przybyły tam również okoliczne placówki O. W. P. Zainteresowanie wycieczką było wielkie, o czem świadczyło 300 uczestników. Podnieść należy sprężystą organizację tej imprezy, do której dołożył starań kier. miejsc. p. Zygmunt Rynarzewski. (ak)

— * **Zbąszyń.** (Osobiste.) Naczelnik tut. sądu grodzkiego p. Telesfor Płotka mianowany został sędzią sądu okręgowego w Gnieźnie. (zt)

— * **Żerków.** (Kradzież.) W nocy na środę skoszono gospodarzowi Krawczykowi w Chrzanie całą parcelę żyta, może 4—5 wozów i wywieziono je. Na drugi dzień policja znalazła skradzione żyto u gospodarza Jana Pocha w Chrzanie, który jednak twierdzi, że jest jego własnością. Policja obłożyła żyto narazie aresztem.

— (Regulacja Lutyni.) Powstała tu przed trzema laty spółka do regulacji rzeki Lutyni z p. Antonim Czarneckim z Przybysławia jako prezesem. Wysiłek swój zdołała spółka dopiero w tym roku zrealizować, zaciągając na poczet potrzebnych funduszy w Komunalnej Kasie Powiatowej 30 000 zł i przystąpiła przed niespełna dwoma tygodniami do pracy. Obecnie zatrudnionych jets przy pracy około 120 ludzi, którzy byli dotychczas bez pracy. Narazie przewidziane prace potrwają do samej zimy.

— (Harcerze.) Bawią tu u nas w okolicy na wywczasach letnich harcerskie drużyny z Kępna, Rawicza, Środy i Śremu. (zl)

Z Kaliskiego

— * **Kalisz.** (Śmierć od pioruna.) Szalejąca w niedzielę nad powiatem kaliskim burza spowodowała kilka śmiertelnych wypadków. Oprócz zabitego żołnierza z 29 p. S. K. w Kościelnej Wsi, Grabowskiego Stanisława, zmarł od pioruna Sobczak Stefan. W czasie szalejącej burzy schronili się pod wierzbą we wsi Płokinia Wielka, gm. Opatówek: Sobczak Stefan, lat 15, mieszkaniec wsi Zmyślanka, oraz Zymon Józef, lat 17, z Tłokini Wielkiej. Nagle piorun uderzył w wierzbę, zabijając Szymczaka na miejscu, natomiast Zymon doznał porażenia.

— (Utonął w stawie.) Lewandowski Józef, lat 27, kąpiąc się w stawie majątku Łaszków, gm. Brudzew, dostał kurczy i utonął. Po godzinie wydobyto już zimne zwłoki.

— (Spłoszone konie spowodowały utonięcie.) Ubiegłej niedzieli o godz. 22 powracała bryczką z odpustu z Rajska, rodzina Kapitaniaków, zamieszkała we wsi Szadek, gm. Opatówek. Podczas przejeżdżania przez most na rzece Pokrzywnicy, niedaleko domu Kapitaniaków, konie spłoszyły się, wywracając bryczkę. Wszyscy jadący wpadli do wody. Powożący Zygmunt Kapitaniak, lat 20, utonął, pozostałe zaś osoby zdołały się uratować.

— (Pożary.) We wsi Pruszków, na szkodę Władysława Bukwi, spłonął dom mieszkalny. Pożar powstał od uderzenia pioruna. — Również piorun uderzył w stodołę Nowaka Wojciecha w Kościelnej Wsi, gm. Kalisz, powodując spalenie stodoły wraz z narzędziami rolniczemi. (mk)

— * **Wieluń.** (Brak słuchaczy na wiecach B. B.) 17 bm. o godz. 13,30 zamiast 12,30 a więc z godzinnem opóźnieniem, spowodowanem brakiem słuchaczy, rozpoczął się wiec sprawozdawczy B. B. posła Schimmel'a. Słuchaczy było około 70, w tem 30 gapiów, kilku „ideowców", 3 „kwoki" w towarzystwie Żydów i reszta z „urzędu". Małe zainteresowanie wiecem B. B. dowodzi, że społeczeństwo wieluńskie nie zachwyca się już polityką „radosnej twórczości" i z odrazą odnosi się do wszelkiej działalności B. B. w „terenie". Tak samo blado wypadły wiece w Rudzie, Osjakowie i t. d. Smutne dla B. B. ale prawdziwe.

— (Zwyrodniała matka.) W ub. tygodniu Cieślakówna ze wsi Przyczłapy gm. Starzenice pow. wieluńskiego, zamordowała przez zawiązanie poduszki swego synka, liczącego 2 lata i 8 mies.

— (Z rady miejskiej.) Dnia 21 lipca rb. o godz. 9 wieczorem rozpoczęło się posiedzenie rady miejskiej z następującym porządkiem obrad: Odczytanie protokółów z ostatnich 4 posiedzeń; wybór komisji dla sprzedaży nieruchomości miejskich; sprawa prolongaty weksli; rozpatrzenie sprawozdań kasowych za lata 1929-30, 1930-31, 1931-32 i pierwszy kwartał 1932-33; uchwalenie regulaminu dla biura meldunkowego; zmiana nazw ulic; korespondencje; wolne wnioski.

Dla sprzedaży nieruchomości wybrano komisję, w skład której weszli radni: Przedpełski Wiesław, Walknowski Zygmunt, Sulikowski Stanisław, Glapiński Adam, Kurland i Warszawski. Zadaniem komisji będzie opracować sposób sprzedaży nieruchomości, uchwalonych przez radę miejską do sprzedaży na pokrycie zobowiązań miasta, przypadających w roku budżetowym 1932-33. — Postanowiono dalej przeprowadzić pertraktację z p. Szymkowiakiem co do ustalenia i uzgodnienia wysokości faktycznie należnych sum z tytułu budowy szkoły i zależnie od wyniku pertraktacyj ustalić wysokość i terminy spłat. W czasie dyskusji zabierali głos: p. Przedpełski i inni. Z powodu spóźnionej pory zebranie odroczono do dnia 26. 7. rb. o godz. 8 wiecz.

— (Niewdzięczny zięć.) 19 bm. Józef Chudy, właściciel 30-morgowego gospodarstwa, zamieszkały we wsi Kąty gm. Wydrzyn pow. wieluńskiego, przywiózł do Wielunia i pozostawił bez opieki osłabionego 87-letniego staruszka Józefa Urbanka, swego teścia, któremu, po otrzymaniu od niego wyżej wspomnianego gospodarstwa winien wypłacać dorocznie alimenta, rejentalnie zabezpieczone. Zwyrodniały zięć, chcąc pozbyć się ciężarów, pozostawił teścia na ulicy w nadziei, że zaopiekuje się nim miasto i odda go do przytułku. Sztuka jednak nie udała się, gdyż omdlałym staruszkiem zajęła się policja i odstawiła do miejsca zamieszkania. Na Józefa Chudego zaś sporządziła odpowiednie doniesienie, pociągając go do odpowiedzialności. (wk)

Jak się robi sensacje

Konin, 22 lipca.

„Ilustrowany Kurjer Krakowski" doniósł w dniu 21 b. m. o wielkim pożarze, który miał miejsce rzekomo we wsi Modliborzyce w pow. konińskim. Według relacji „I. K. C." „w przeciągu kilkunastu minut zapłonęła krwawą łuną cała wieś, wieśniacy bili w dzwony... rozpowiadając naokoło, że to już nadszedł koniec świata".

„W płonących Modliborzycach — pisze dalej „I. K. C." — działy się przerażające swą okropnością sceny: płacz spazmatyczny kobiet, przeraźliwy krzyk rozespanych dzieci, potworny ryk żywcem pieczonego bydła" i t. d., i t. d.

Cała ta wiadomość jest od a do z wyssana z palca, bowiem po pierwsze niema w pow. konińskim żadnej wsi Modliborzyce, a po drugie w pow. konińskim takiego pożaru od kilku lat nie było. Donosimy o tem dla uspokojenia mieszkańców miasta i powiatu konińskiego, którzy zostali wprowadzeni w błąd przez powyższą wiadomość „I. K. C.". (f. k.)

Dwa francuskie wspomnienia historyczne

14 lipca i kard. Richelieu

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Coraz więcej oznak rozczarowania i zniechęcenia można dostrzec we francuskiem życiu publicznem. Wyniki konferencji lozańskiej — tak niepomyślne, przyjęli Francuzi z uczuciem rezygnacji. Z melancholją, ale bez żywszego protestu stwierdzili podporządkowanie się francuskiej polityki zagranicznej w zakresie odszkodowań i długów woli Foreign Office'u i nie bardzo się już obrażają na myśl, że Amerykanie narzucą im w Genewie znaczne osłabienie ich siły zbrojnej bez najmniejszej rekompensaty w zakresie bezpieczeństwa. Trzynastoletnia walka o utrzymanie owoców zwycięstwa, kryzys gospodarczy i destrukcyjna działalność briandowskiego pacyfizmu osłabiły poważnie siły odporu, jakie tkwiły w tym narodzie. Historyk Louis Madelin stwierdza otwarcie upadek ducha narodowego w swem społeczeństwie. Młody pisarz i b. kombatant Filip Barres każe się modlić o „nową mistykę narodową", dostosowaną do naszych czasów. Tak zaś kombatywny i pełen werwy polemista, jak Henry de Kérillis, pisze ze smutkiem w „Echo de Paris", że w braku nowej mistyki trzeba przynajmniej stworzyć dobre kadry polityczne, któreby mogły służyć krajowi aż w chwilach katastrofy.

Nawet rojalistyczna „Action Française", zmuszona teraz codziennie apelować o pomoc pieniężną do swych zwolenników „na utrzymanie egzystencji", obniżyła swój ton bojowy, a przecież jest to obóz, który ma ambicję zastąpienia szybko obecnego systemu rządowego. Si les choses se gâtent nous serons là (gdy sprawy się popsują, znajdziemy się tam, przy rządzie") — pisał jeszcze niedawno ze zwykłą pewnością siebie L. Daudet.

Smutniejszemi też niż dawniej były tegoroczne obchody 14 lipcowe. Z przykrością i zdumieniem stwierdziłem tym razem obojętną postawę publiczności — dość przytem nielicznej — wobec wojsk defilujących na Placu Zgody. Maszerowały wspaniałe wojska w kolorze, który przypomina każdemu wielkie zwycięstwo, prężyły się marsowo słynne szkoły St.-Cyr i Politechnika, prezentowały się dumnie zmotoryzowane oddziały artylerji i karabinów maszynowych, prostowali się w siodłach spahisi o twarzach ciemnych, przybrani w szkarłatne tuniki, niebieskie spodnie i rzucone na wiatr białe burnusy. Między obeliskiem a Tuillerjami siedział na koniu gen. Pretelat i szpadą pozdrawiał sztandary. Widok parady na tym najpiękniejszym placu świata radował serce. Ale publiczność — milczała...

Wieczorem i to przez 4 dni z rzędu — tańczono na placach i przed kawiarniami. Większe ożywienie widziałem tylko na Montparnasie, zaludnionym przez tłum międzynarodowy. Ta paryska wieża Babel szalała — chyba jednak nie pod wpływem „mistyki", złączonej ze zdobyciem Bastylli. Poszedłem do Palais Royal, stąd 14 lipca 1789 r. tłum ruszył na fortecę królewską. Ogród był pusty i cichy. Spiżowy Camille Desmoulons rzucał w próżnię swe płomienne wezwania. Na Placu Bastylli dźwięki walców i rumby nawet nie pozwoliły wywołać obrazu rozszarpywanych żołnierzy i głów wsadzanych na piki, jąki upamiętnił to miejsce w momencie zwrotnym dziejów Europy.

W kilka dni później inne wspomnienie historyczne zajęło uwagę Francuzów. W miasteczku Richelieu odsłonięto pomnik wielkiego kardynała, przez 18 lat głównego ministra Ludwika XIII, pierwszy pomnik, jaki we Francji posiada ten najznakomitszy — według historyków mąż stanu francuski. Mówcy oficjalni — m. in. minister edukacji Monzie i historyk Hanotaux — gloryfikowali zasługi wielkiego ministra, mówili o zaćmieniu przezeń wielmożów, o założeniu Akademji, o nabyciu kolonji, o stworzeniu floty wojennej itd. itd. Nie wspomnieli tylko o zasłudze największej Richelieu'go: o wojnie, którą kardynał wypowiedział Austrji i Hiszpanji, którą zwycięsko prowadził i której owoce zebrał jego następca kard. Mazarini w pokojach westfalskim i pirenejskim. On to, Richelieu, oparł nareszcie granice Francji o Pireneje i Ren, on zdobył Roussillon, Pikardję i Alzację, on stworzył „pré carré", kwadrat francuski, który do dziś dnia istnieje. Udział Richelieu'go w wojnie 30-letniej jest tem bardziej znamiennym, że Francja połączyła się ze Szwecją i państwami protestanckiemi przeciw katolickiemu cesarzowi Ferdynandowi II. Ale wynikiem tej wojny było rozbicie i osłabienie Niemiec i przewaga Francji na całą drugą połowę 18 wieku.

Naturalnie — w okresie rozmów genewskich, podczas których dyskutuje się problem „międzynarodowego (!) podręcznika historji" (projekt wyszedł od tegoż ministra Monzi'ego), podręcznika „oczyszczonego ze wszelkiego szowinizmu" — Richelieu prowadzący wojnę, choćby w interesie Francji, nie był aktualny. Aktualniejszym był Arystydes Briand, na cześć którego przy inhumacji w Cocherel sam premjer Herriot wygłosił panegiryk. Richelieu przez 18 lat dążył niestrudzenie do Renu. A Briand?...

Jakim patrjotyzmem był ożywiony wielki kardynał, świadczy taka scena przy śmierci O. Józefa, kapucyna, który był przyjacielem i szarą eminencją Richelieu'go. O. Józef nie dawał już znaku życia. Wtedy kardynał zawołał: „Brisach zostało zajęte". Forteca Brisach nie była jeszcze zdobyta, ale Richelieu sądził, że jeśli coś może powstrzymać uciekające życie jego przyjaciela, to radosna wiadomość, że wojska francuskie stoją nad Renem... „Francja nigdy nie przestanie być wdzięczną Ludwikowi XIII, że przez 18 lat utrzymał Richelieu'ego u władzy" — pisał Guizot. Istotnie, jest to bodaj jedyna zasługa tego króla wobec Francji. Ale zasługa, która starczy za całe panowanie Ludwika XIV, wypełnione rządami osobistymi.

Paryż, w lipcu.

JAN MATYASIK.

Kierownictwo Żydów

Hiszpanja—Turcja—Polska

(Henryk Rolicki: Zmierzch Izraela, Warszawa 1932, str. 423, Skład Główny: Adm. „Myśli Narodowej", Warszawa, Al. Jerozolimskie 17).

Przeciw Żydom zaczyna się ruch w Hiszpanji (str. 98, 102, 104, 111):

Ferdynand i Izabella, wkrótce po zdobyciu Granady i ostatecznem wypędzeniu Maurów z półwyspu, wydali pamiętny edykt, nakazujący Żydom opuścić Hiszpanję oraz prowincję Sycylję i Sardynję w ciągu czterech miesięcy pod grozą kary śmierci (31. III. 1492). W ostatniej chwili podskarbi Izaak Abarbanel usiłował odwrócić cios, ofiarowując królowi olbrzymie sumy pieniężne, lecz królowa Izabella była nieugięta. Edykt nakazywał Żydom zlikwidowanie całej własności nieruchomej i ruchomej w terminie do końca lipca 1492 r. Przeszło trzysta tysięcy Żydów (5 proc. ogółu ludności) opuściło kraj, pozostawiając marranów, t. j. Żydów, którzy rzekomo przyjęli katolicyzm.

Najlepiej powiodło się tym, którzy udali się do Turcji. Sułtan Bajazet II. przyjął ich z zadowoleniem i niebawem już tysiące Żydów hiszpańskich osiadły w granicach jego państwa i „nim jedno pokolenie ludzkie minęło, zdobyły hegemonję nad Żydami tureckimi i zamieniły poniekąd Turcję w Hiszpanję orjentalną" (H. Graetz, t. VII, str. 118). Powstaje wielkie skupienie żydostwa hiszpańskiego w Salonikach, które w życiu cesarstwa otomańskiego odegrało doniosłą rolę i jeszcze w XX w. stało się głośne jako środowisko, z którego wyszła, zorganizowana przez koła wolnomularskie, rewolucja młodoturecka.

Kierownictwo tajne Izraela zostało wyrzucone z kraju, w którym przebywało kilka stuleci w najlepszych warunkach. Z początku, jak można wnosić, przenosi się do Włoch, do królestwa Neapolu, gdzie przebywa Samuel Abarbanel, a potem chroni się na jakiś czas do Turcji. W Europie, mimo reformacji, panuje chwilowo nastrój przeciwżydowski. Ghetto żydowskie, utworzone faktycznie przez nich samych na skutek przepisów Talmudu, otrzymuje sankcję prawną ze strony władzy świeckiej. Pierwsza uświęciła prawnie ghetto rzeczypospolita wenecka w r. 1516. Opowieści o ghecie średniowiecznem, jako udręczeniu Żydów, są więc legendą historyczną.

Żydostwo z krajów zachodnich Europy chętnie emigruje do Polski, gdzie goszczone jest przyjaźnie. „Obok Włoch, Turcji służyła Polska w tej dobie za przytułek dla ofiar prześladowania i rugów, szczególnie niemieckich" (H. Graetz, t. VII, str. 155). Albowiem „jeżeli Żyd, nawrócony na wiarę chrześcijańską, albo nawet rodowity chrześcijanin, chciał otwarcie wyznawać judaizm, mógł to uczynić tak dobrze w Polsce, jak w Turcji" (H. Graetz, t. VII str. 156).

Oko żydowskiego kierownictwa światowego spoczęło odtąd na Polsce.

Metody sowieckie

(KAP) W Brukseli ukazały się ciekawe „Pamiętniki" G. Agabeskowa, który w latach 1928—30 był w Konstantynopolu kierownikiem tajnego wywiadu GPU na Azję Mniejszą i Środkową. W książce tej czytamy m. in.:

„Zarówno zagranicą jak i w Rosji GPU w dalszym ciągu prowadzi robotę szpiegowską. Na swą propagandę otrzymuje GPU od rządu pieniądze, które uzyskuje się ze sprzedaży produktów rolnych, koni, bydła i nierogacizny, konfiskowanych „kułakom". Dawniej agenci GPU traktowali swą pracę jako obowiązek rewolucyjny, pod rządami jednak Stalina stali się tylko ślepemi narzędziami, którym nie wolno pytać, czy praca ich jest korzystną dla celów rewolucji. GPU, które niegdyś było bronią dyktatury proletarjatu, stało się obecnie narzędziem ucisku mas. I pomyśleć, że zagranicą jest jeszcze tylu wierzących w obietnice Moskwy..."

W następnych rozdziałach opisuje Agabeskow działalność GPU i jego związek z władzami. Stosunek do urzędników jest częstokroć bardzo naprężony, ponieważ komisarjat ludowy spraw zagranicznych używa agentów GPU jako kontrolerów poselstw i przedstawicielstw handlowych zagranicą. Jak wiadomo, środki używane przez GPU niezawsze należą do dyplomatycznych. Dla przykładu powtarza Agabeskow relację jednego ze swoich kolegów, jak „zlikwidowano" pewne powstanie w Bucharze. Zaproszono mianowicie naczelników ludowych na wielkie „święto pojednania" w obozie rosyjskim. Że „święta" tego nikt nie wrócił, albowiem GPU postarało się o to, by potrawy podane gościom zaprawione zostały cyjankiem potasu... Z resztą „gości" załatwiono się w ten sposób, że na placu, gdzie się odbywało zebranie, ukryto szereg maszyn piekielnych, które wybuchnęły jednocześnie o zgóry oznaczonej godzinie. Karabiny maszynowe dopełniły reszty...

Dalej opisuje Agabeskow pozbawione powietrza i światła więzienia GPU, stale przepełnione kapłanami, którzy odważyli się odprawiać nabożeństwo, urzędnikami, podejrzanymi o sabotaż, włościanami, ukrywającymi zboże i t. d. Gdy ilość aresztowanych nie pozwala na pomieszczenie w więzieniu nowych ofiar, więzienie „oczyszcza się" prostym sposobem: rozstrzeliwaniem nadmiaru więźniów. Wielu komisarzy uważa za rozrywkę własnoręczne rozstrzeliwanie ofiar. Niejednokrotnie też, zwłaszcza po obfitujących w napoje ucztach, z „rozrywki" tej korzystają.

Włosy na głowie stają przy podobnych opisach, których pełne są „Pamiętniki" Agabeskowa.

Zakończenie roku w zawodowej żeńskiej szkole dokształcającej

W tych dniach odbyło się uroczyste pożegnanie i zarazem rozdanie świadectw dla fryzjerek oraz damskich krawczyń.

Uroczystość otworzyła dyr. szkoły, p. Sowówna przy udziale zespołu nauczycielskiego. W przemówieniu scharakteryzowała dotychczasowy stan uczenic i wskazała na trudne warunki, na jakie napotyka dorastająca młodzież, wychodząca ze szkoły, która samodzielnie przebić się ma przez życie.

Po rozdaniu świadectw, co miało przebieg bardzo wzniosły, dwie absolwentki odczytały samodzielnie skomponowane wypracowania pożegnalne, zaś absolwentka p. Kitajkowska wyraziła uznanie dla dyrekcji i całego nauczycielstwa za podjętą pracę dla dobra uczenic. Wiązanka ta była niejako symbolem uczniowskiej wdzięczności. Następnie wręczono kwiaty przełożonej jak i nauczycielkom.

Absolwentka p. Muszyńska upiększyła zebranie monologami, a p. Gąsiorowska z rady pedagogicznej zwróciła uwagę przy tej okazji na istniejące towarzystwo absolwentek przy wspomnianej szkole. W pięknie przybranej sali i przy własnej orkiestrze bawiła się młodzież, popisując się również solowemi śpiewami itd. Na zakończenie przemówił do zgromadzonych redaktor „Gazety Fryzjerskiej" i cechmistrz damskich fryzjerów, p. Muszyński. (wicz)

Z życia Stow. Młodzieży Polskiej

Poznań - Główna

S. M. P. Poznań - Główna, pozostające pod prezesurą p. Edw. Lenartowskiego, dużo w ostatnim czasie wykazuje żywotności. Dość wspomnieć kilka udatnych wieczornic urządzonych staraniem zarządu, przy wydatnej pomocy członków K! Roma, oraz całego szeregu imprez sportowych, w których członkowie S. M. P. pierwsze zdobywali miejsca. Zaznaczyć również należy, że dzięki zorganizowanej współpracy, członkowie K! Roma wygłaszają od czasu do czasu na zebraniach S. M. P. interesujące wykłady.

Specjalnie jednak podkreślić należy, udział S. M. P. z Głównej w konkursie obowiązkowości, urządzonym przez Związek S. M. P., w którym Stow. uzyskało drugie miejsce.

W ostatnim czasie, — dzięki inicjatywie zarządu, przy wydatnej pomocy p. dyr. Górnickiego jak i ks. prob. Chilomera, przystąpiło Stowarzyszenie do budowy kajaków, których wykonania podjęli się członkowie S. M. P. W ub. niedzielę odbyło się poświęcenie 5 takich kajaków.

Przy licznym udziale gości, rozpoczął uroczystość wstępnem przemówieniem patron Stow. ks. Kosicki. Następnie ks. prob. Chilomer po stosownem przemówieniu dokonał poświęcenia kajaków, poczem p. dyr. Górnicka w imieniu chrzestnych dokonała tradycyjnego „chrztu" kajaków. Jeden z kajaków otrzymał aktualną nazwę „Kryzys". Osobno dodać należy, że miejscowa drużyna harcerzy, (3. P. D. H.) stając w jednym szeregu z gimnazjalnemi drużynami harcerskiemi do zawodów o miano dobrej drużyny, wyróżnioną została przez komendę chorągwi poznańskiej harcerzy za pracę roczną i udział w zlocie 20-lecia. (jar)

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Odkopany skarb

W czasie prac przy budowie szosy wykopano we wsi Topczewo pow. Bielskiego 2 garnki napełnione starożytnemi monetami. Garnki zawierały talary hiszpańskie z r. 1625, talary węgierskie srebrne i miedziane, monety z czasów Jana Kazimierza i Jana Sobieskiego. Część znalezionych monet robotnicy pozbierali zanim miejscowy urząd gminny zdołał je zabezpieczyć. Pozostałe będą oddane do Muzeum Narodowego w Warszawie i Krakowie oraz do Muzeum w Grodnie.

2.350.000 nowych podkładów kolejowych

Ministerstwo komunikacji postanowiło w wyniku porozumienia z okręgowemi dyrekcjami kolei państwowych wymienić w roku bieżącym na nowe 2 350 000 podkładów kolejowych.

Podkłady te wymienione zostaną do jesieni. Ponieważ szerokość podkładu wynosi przeciętnie 25 cm., nowe podkłady, ułożone obok siebie, utworzyłyby drogę drewnianą długości 600 km.

Ważne książki

Roman Dmowski — „Polityka polska" zł 10.
— „Świat powojenny i Polska" zł 10.

Marjan Seyda — „Polska na przełomie dziejów", tom I. na wyczerpaniu w księgarniach złotych 22, tom II. dla abonentów „Kurjera Poznańskiego" w naszej administracji zł 17, z przesyłką zł 18.

Roman Rybarski — „Przyszłość gospodarcza świata zł 9.

Joachim Bartoszewicz — „Zagadnienia polityki polskiej" zł 3.
— „Słownik polityczny" zł 3.

Jędrzej Giertych — „O program polityki kresowej" zł 4.50.

Henryk Rolicki — „Zmierzch Izraela" zł 10.

Maciej Loret — „Italja współczesna" zł 11.

Lato w zwyczajach ludowych

Każda pora roku znajduje odbicie w przysłowiach, pogwarkach i zwyczajach ludowych. Lato jest czasem najintensywniejszej pracy, zbioru plonów, kampanją, która ma zadecydować o całym roku. Niema tam też miejsca na luźne obrzędy, na zabawy, podobnie jak to się odbywa na Gody (Boże Narodzenie), zapusty i t. d. Dopiero po żniwach wolno wytchnąć, odpocząć i zabawić się. Zwyczaj dożynek jest też rozpowszechniony w całej Polsce, a pieśni dożynkowych mamy ogromną obfitość.

Żniwa prawie w całej Polsce, z wyjątkiem północnych kresów i Podhala, rozpoczynają się 15 lipca. Przysłowie ludowe mówi: „Lipiec — ostatek starej mąki wypiecz". I drugie: „Wraz ze Szpaplerzyną Matką (16 lipca) idź na zagon z czeladką". Pierwszy dzień żniwa ma charakter uroczysty, żeńcy idą w pole z pieśniami. Dziedzicowi, kiedy ukaże się w polu, dziewczęta owijają nogi powrósłem ze słomy, aby otrzymać wykup. Pogoda w żniwa decyduje o szczęśliwym zbiorze i o całym roku. Widać to z przysłów, które stawiają horoskopy na podstawie pogody w taki czy inny dzień. „Kto we żniwa patrzy chłodu, nacierpi się w zimie głodu". „Źle na Prokopa, jak zmoknie kopa".

W sierpniu, kiedy już całe zboże jest zebrane, następuje ważny i radosny obrzęd dożynek. Wyprawiają go zwykle dwory, na Mazowszu jednak i na Pomorzu w niektórych miejscowościach i włościanie święcą zakończenie żniw obfitszą, niż zwykle ucztą, śpiewem i tańcami.

Ciekawym obrzędem, coraz bardziej już zanikającym jest zwyczaj „strojenia przepiórki". Na polu, w miejscu odkrytem, pozostawia się niezżętą kępkę zboża. Po zebraniu plonu, kępę dzieli się na części, plecie z nich warkocze i wiąże u góry pod kłosami, tworząc w ten sposób rodzaj sklepienia. Pod tem sklepieniem układa się na kawałku płótna kawałek chleba, grosz i sól, co ma symbolizować dostatek i dobry plon dla rolnika. Następnie trzeba przepiórkę „oborać". Jest to zabawa dla parobków, którzy chwytają dziewczynę - przodownicę i ciągną po ziemi dokoła przepiórki, aby ją nogami „oborała". Zamiast przodownicy to samo robią nieraz młodej żniwiarce, która po raz pierwszy w tym roku stanęła do żniwa. Rozochoceni żniwiarze nie darują czasem i karbowemu i włodarzowi — każdy z nich musi „oborać" przepiórkę.

Po ustrojeniu przepiórki przychodzi kolej na plecenie wieńców z kłosów wszystkich gatunków zboża i kwiatów. Najpiękniejszy wieniec niesie przodownica, czyli ta dziewczyna, która przez cały czas żniw przodowała w robocie. Przodownicą według tradycji nie może być mężatka, musi zawsze ustąpić tego zaszczytu dziewczynie. Za przodownicą postępują z wieńcami inni żniwiarze i żniwiarki, z mniejszemi wieńcami i równiankami kwiatów. Jeszcze nie widać gromady, a już zdaleka rozlega się śpiew, zwiastujący dziedzicowi nadciąganie żeńców.

Otwórz nam, panie, nowe wierzeje,
Bo się na polu już kłos nie chwieje,
Plon niesiem, plon
Dziedzicowi w dom!
Wynijdźże, panie, na ten ganeczek,
Przyjm od dziewczyny z plonu wianeczek,
Plon niesiemy, plon!

Charakterystycznem jest wychwalanie przez żniwiarzy swego pana, a ganienie najbliższego sąsiada. Motyw ten znajdujemy we wszystkich dzielnicach Polski.

U naszego pana pszeniczka we złocie,
A u pana... (sąsiada) porosła na słocie.
U pana... (sąsiada) myszy zboże jedzą,
Do naszego pana i drogi nie wiedzą.
Plon niesiemy, plon!

Okrężne jest to właściwie ten sam obrzęd, z tą różnicą, że dożynki są zakończeniem żniwa, a okrężne — wszystkich robót polnych przed zimą, a więc i siejby. Przeważnie jednak obydwie nazwy określają tę samą uroczystość i pod nazwą okrężnego rozumie się dożynki. H.

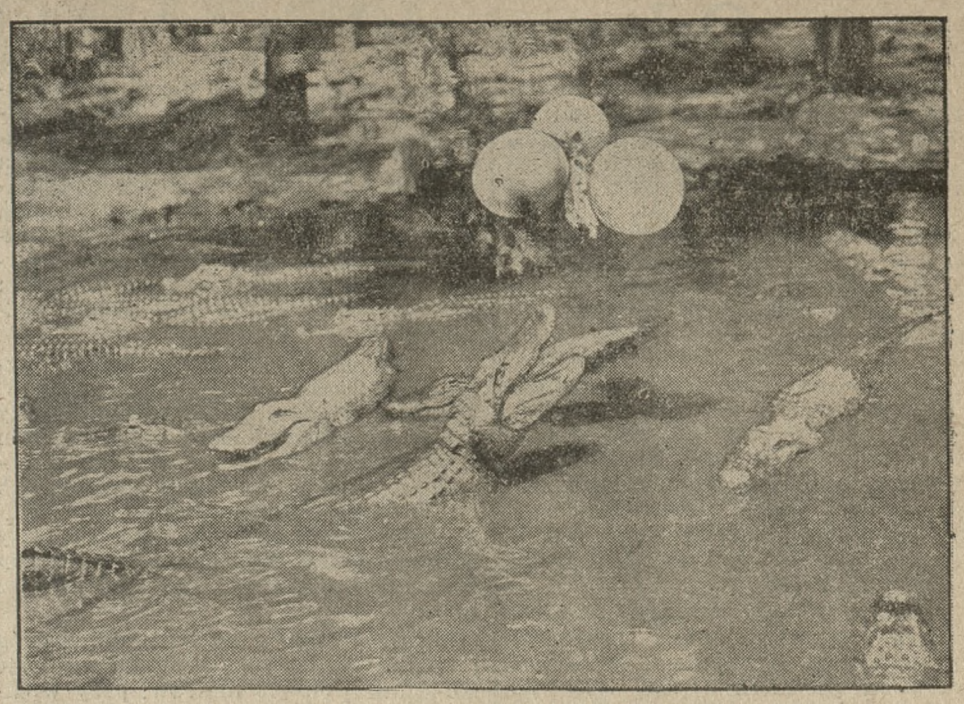

W zwierzyńcu w Los Angeles znajdują się przeszło stuletnie krokodyle. Gady te zazwyczaj uprawiają drzemkę, z której rzadko kiedy potrafi je coć wyrwać i ożywić. Moment taki widzimy na powyższem zdjęciu: dzieci puściły baloniki nad wodę, a żarłoczne bestje gonią za niemi, uważając je za jakiś smaczny kąsek.

Dramaty życiowe

Słusznie ktoś powiedział, że autorem najbardziej wstrząsających dramatów jest — samo życie. Wystarczy wziąć do ręki pierwszą lepszą gazetę, aby wśród suchych wzmianek kronikarskich, w raportach policyjnych, w „echach z sal sądowych" itp. znaleźć „porywające" tematy dla wszelkich rodzajów twórczości literackiej. I nawet najbardziej, zdawałoby się „naciągane" powikłania życiowe, przedstawiane nam w powieści, dramacie czy filmie, bledną nieraz wobec rzeczywistych faktów tragicznej doli człowieczej. Wiązankę takich „dramatów z życia upiętych", pod tytułem „Miłość w cieniu szubienicy", podaje jedno z pism angielskich:

Narzeczeni Jean Jacques Nicole i Désirée Carlier, w przeddzień ślubu przechadzali się w ustronnem miejscu skalistego wybrzeża Bretanji, snując świetlaną nić oczekującego ich szczęścia. Wtem zastąpił im drogę René, wzgardzony konkurent do ręki pięknej Désirée. Padły słowa ubliżające czci narzeczonej Jean'a, a w odpowiedzi rozległ się strzał rewolwerowy... Martwe ciało niefortunnego rywala stoczyło się w przepaść.

Nicole stanął przed sądem, który wydał nań wyrok śmierci. Skazaniec napróżno błagał sędziów, aby pozwolono mu przed śmiercią poślubić ukochaną dziewczynę. — Po rozdzierającem serce pożegnaniu z drogą istotą Jean oddał głowę pod nóż gilotyny.

Nie miała to być jednak rozłąka na wieki. Przed udaniem się na miejsce stracenia, Nicole rzekł do słaniającej się z bólu kobiety: „Będę na ciebie czekał, najdroższa. Ale niechaj to oczekiwanie nie będzie zbyt długie!"

Na zew ten dziewczyna nie pozostała głuchą. Powróciwszy do domu, przywdziała suknię ślubną, na skroń włożyła wianek z konwalij i, zażywszy trucizny, ułożyła się do snu wiecznego. Zastygłe ciało Désirée Carlier — symbol triumfującej nad śmiercią miłości — znaleziono w parę godzin po straceniu Nicole'a.

Ale nietylko ów Bretończyk musiał umierać, mając serce przepełnione miłością. Również i głośna „fabrykantka aniołków", Leslie James, skazana na śmierć za pozbawienie życia kilkunastu przyjętych na wychowanie niemowląt, umierała w chwili pełnego rozkwitu uczuć miłosnych.

Wskutek usilnych próśb skazanej, władze więzienne w Cardiff zezwoliły na pożegnanie się z ukochanym człowiekiem — Scena jaka rozegrała się w celi więziennej, była do tego stopnia wstrząsająca, że nawet dozorcy — ludzie posiadający mocne nerwy i przywykli do scen o silnem napięciu dramatycznem — byli do głębi poruszeni. Napisany przez Leslie, na godzinę przed straceniem list pożegnalny, zawierał treść następującą: „Zgrzeszyłam strasznie, to też z pokorą poddaję się losowi. Jedynie myśl, że cię już nigdy nie zobaczę, że głosu twego nie usłyszę, jest dla mnie wprost nie do zniesienia. To jest moją najokropniejszą karą. Bogu cię polecam. Wspomnij czasem o małej Li, tej niewinnej istocie, jaką ona była, zanim szatan owładnął jej duszą!"

Znany lekarz londyński, dr. Crippen, skazany na śmierć przez powieszenie za zabicie zdradzającej go żony, pisywał z więzienia pełne miłości listy do swej ukochanej Ethel le Neve: „Tylko Bóg wie, czem dla mnie jesteś. Lękam się nie śmierci, lecz rozstania z tobą..." A gdy kat mu zakładał pętlicę na szyję, delikwent łkając szeptał: „Ethel, droga Ethel, żegnam cię!"

Nie mniej tragiczną parą kochanków byli morderca Edward Holston i Florence Askew. Ta ostatnia, pragnąc być możliwie blisko ukochanego, zamieszkała w sąsiedztwie więzienia. Całe godziny spędzała pod murami ponurego gmachu, mając nadzieję, choć z dala ujrzeć oblicze najmilszego, a w chwili gdy na podwórzu więziennem zaskrzypiała szubienica, z pokoju zajmowanego przez Florence rozległ się huk wystrzału. Wierną kobietę znaleziono z przestrzeloną głową; w skostniałej dłoni trzymała podobiznę Edwarda... Kr.

W Londynie został codopiero otwarty nowy wspaniały most na Tamisie. Otwarcia dokonał król osobiście w otoczeniu dworu.

Napoleon swatem

Jak „bóg wojny" kojarzył małżeństwa

Każdy, zarówno najgenjalniejszy człowiek, jak i zwykły śmiertelnik ma swoją słabostkę, czy namiętność, która staje się pasją jego życia. „Bóg wojny" i wielki prawodawca, Napoleon, w chwilach kiedy nie był zajęty zmienianiem karty Europy i obalaniem tronów, z całym zapałem i właściwym sobie despotyzmem zajmował się kojarzeniem małżeństw. Stałą jego dewizą było: „Obowiązkiem każdego człowieka jest ożenić się". Z tego punktu widzenia traktował kwestję miłości i małżeństwa przez całe życie, a nawet w jego testamencie znajdują się dwa nakazy małżeństwa, z których jeden dotyczy jego kamerdynera.

Sam Napoleon, już jako młodziutki podporucznik, był ogarnięty tą manją małżeńską. I tylko wrodzona nieśmiałość, wygląd zawodowego głodomora i mierna płaca porucznikowska sprawiły, że przyszły cesarz Francji pozostał do 28 roku życia kawalerem. Mając 20 lat, starał się o rękę kobiety, która mogła być z powodzeniem jego matką i która na szczęście traktowała te konkury ze strony humorystycznej. Szczęście w miłości przyszło dla niego dopiero razem ze sławą i kiedy w r. 1796 oświadczył się Józefinie, piękna Kreolka nie myślała nawet o odmowie.

Od tej chwili począwszy, i zapał swatania Napoleona wciąż wzrastał. Kojarzył małżeństwa na prawo i lewo.

— Pocóż mamy się żenić... bronili się oficerowie wielkiej armji, kiedy musimy codziennie śmierci w twarz patrzeć!

— Właśnie dlatego należy się śpieszyć! — odpowiadał cesarz. — Francja potrzebuje jak najwięcej dzieci.

Jeśli któryś z oficerów nie potrafił sam wyszukać sobie małżonki, Napoleon był mu natychmiast pomocny. A szło to w tak szybkiem tempie, że kandydat na męża nieraz już w przeciągu dwudziestuczterech godzin był zaręczony. Biedne panny otrzymywały odpowiednią wyprawę, a nawet zapomogi na prowadzenie domu.

Zostawszy cesarzem wydał Napoleon rozkaz: sześć tysięcy żołnierzy ma w najkrótszym czasie wstąpić w związki małżeńskie!. Po żołnierzach, przyszła kolej na wodzów. Pan de La Valette, adjutant Bonapartego, dowiedział się podczas przejażdżki powozem, że ma zaślubić jedną ze siostrzenic Józefiny i już dnia następnego Napoleon sam zaprowadził go do pensjonatu, w którym wychowywała się młodziutka panna de Beauharnais. W ośm dni potem byli już małżonkami. — Generał Leclerc, pierwszy mąż Pauliny Bonaparte, został odkomenderowany do San Domingo. Chcąc się wymówić od tej podróży, oświadczył cesarzowi, że nie może opuścić swojej siostry, która jako sierota znajduje się pod jego opieką. Zaledwie to powiedział, Napoleon uspokoił go, że, jako jego przełożony, znajdzie w przeciągu najbliższych godzin, odpowiedniego męża dla panny Leclerc, który będzie dla niej opiekunem. Kto będzie tym szczęśliwym, tego sam cesarz na razie nie wiedział. W kilka chwil później meldują Napoleonowi generała Davoust'a, który przyszedł oznajmić, że się zaręczył.

— Z panną Leclerc? przerywa mu Napoleon.

— Nie Sire, z panią J. wdową po...

— Ani mi się nie śni, przerywa mu gwałtownie cesarz — pan się ożeni z panną Leclerc.

Nie pomogły żadne protesty i małżeństwo doszło do skutku.

Nie zawsze jednak Napoleon miał przytem szczęśliwą rękę, czego najlepszym dowodem były stosunki, panujące w jego własnej rodzinie. Niektóre pary godziły się z losem i żyły w przykładnem małżeństwie. Ale były kobiety, jak np. urocza panna Tasher, które jak najenergiczniej sprzeciwiały się temu przymusowi. Nic jej nie mogło skłonić do pozostania u boku swego męża księcia Aremberga, mimo, że Napoleon groził jej nawet żandarmami. I ona jedna potrafiła wymóc na cesarzu pozwolenie na rozwód. S. F.

Statek o pletwach

Konstruktor niemiecki Fr. Heudorf zgłosił do urzędu patentowego w Berlinie wynalazek pod nazwą: Zapęd okrętowy za pomocą bocznych pletw. W uzasadnieniu wniosku o przyznanie patentu wynalazca dowodzi, że dotychczasowe sposoby zapędu są bardzo nieekonomiczne i niedostateczne, gdyż umożliwiają tylko poruszanie statku naprzód i wstecz. Heudorf jako wzór dla swego modelu obrał sobie wieloryba, który mimo olbrzymich rozmiarów dzięki pomysłowej konstrukcji swych pletw, potrafi osiągać niebywałe szybkości i odznacza się niepospolitą ruchliwością.

Nowy rodzaj zapędu za pomocą szeregu pletw, umieszczonych wzdłuż boków okrętu zwiększa ogromnie zdolność manewrowania statku i jego szybkość. Pletwy są od siebie niezależne, tak iż stosownie do zamierzanej szybkości można wprowadzić w ruch jedną lub więcej par. Pletwy potrafią wykonywać ruchy nietylko naprzód i wstecz, lecz od góry ku dołowi, co w razie ewentualnego uszkodzenia statku umożliwia dłuższe trzymanie go nad wodą. Wynalazca zapewnia, że pletwy dadzą się zastosować bez wielkiego nakładu kosztów, także do statków starszego typu. Ponieważ zaś za pomocą nowego środka zapędowego osiągnąć można zdaniem wynalazcy szybkości, wielokrotnie przewyższające dotychczasowe spodziewać się należy zupełnego przewrotu w technice okrętowej. WiP.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony

Dnia 22 lipca 1932 r. zgłoszono: Franciszek Langner, mistrz krawiecki, 64 l. Antonina Szelągiewiczowa z d. Lorenzówna, 60 l. Marjan Głowacki 4 dni. Wincenty Chmielnik, bankowiec, 41 l. Stefan Liberski, piecownik, 56 l. Michał Rutkowski, sekretarz adwokacki, 63 l. Anna Twardowska z d. Poprawska, 21 l. Antoni Neumann, stolarz, 21 l. Wiktor Heldebrandt, sekretarz Kasy Chorych, 57 l. Janina Cukrowska 2 m. 10 d. Henryk Kurzawa 15 min Marjan Korcz 8 g. 15 m. Marja Poznańska, służąca, 22 l. Antoni Kusik, robotnik, 66 l.

Ochrona piękna.

Piękne znamię krajobrazu holenderskiego to wiatraki; stogi zaś to ozdoba bogatej w zboża Wielkopolski. Pełno ich po dobrych żniwach, kryjących w sobie dary przyrody, chleb! W jednych okolicach ustawia je się w formie okrągłej, w innych w czworokątnej, zależnie od upodobania.

Jak każde piękno narażone są stogi na różne niebezpieczeństwa: Wicher je wywraca, deszcze i powodzie zalewają je, niszczą różne szkodniki.

Największym ich wrogiem jednak to jest ogień.

Grom, który lubi uderzać w najwyższe miejsca, w polu bardzo chętnie wybiera sobie stogi, sterczące ponad równiną łanów. Zwłaszcza gdy stóg jest mokry, elektryczność ma w nim ułatwioną drogę i wówczas grom tem łatwiej uderzy w stóg taki.

Zdarzają się też pożary stogowe wskutek samozapalenia, przyczem stóg się zazwyczaj spala powoli bez rozwijania płomieni. Stóg taki po pewnym czasie się zapada, tworząc kupkę słomy i popiołu. Samozapalenie jest możliwe wówczas, gdy w stogu jest wilgoć.

Stogi służą też jako schronisko ludziom wędrownym, którzy w nich nocują, a nawet mieszkają. Niestety zbyt często źle się oni odpłacają za przysługę, gdy przez nieostrożność stóg zapalą i zniszczą.

Jeszcze gorzej jest, gdy ktoś z zemsty albo z innej niskiej przyczyny podpala stóg. W ostatnich latach była to najczęstsza przyczyna pożarów stogowych, a szkody stąd wynikłe wynoszą ogromne sumy pieniężne. Słynna jest kampanja podpalarska, jaką przeprowadził w Wielkopolsce smutnej pamięci podpalacz Jakób Nowak; blisko 100 pożarów stogów i stodół wzniecił on w ciągu 1928 r., wyrządzając szkody na 1/2 miljona złotych!

Podpalacz Jakób Nowak

A ten wróg ludzkości, który z szyderczym cynizmem i z złośliwością zboczeńca przyznawał się do popełnionych zbrodni, jest według notatek prasowych znów na wolności; zbiegł z zakładu psychjatrycznego i zagraża znów mieniu rolnika. Przed podpalaczem trudno się uchronić tembardziej, że stogi stoją zazwyczaj poza osiedlami ludzkiemi. Ilekroć jednak stwierdza się, że zbrodnicza ręka podpaliła stóg czy stodołę tuż pod okiem właściciela!

Dalej jest nieostrożność bardzo rozpowszechnioną przyczyną pożarów. Dlatego władze państwowe wydały szereg przepisów, które mają na celu uniemożliwienie pożarów. Wielu gospodarzy nie zdaje sobie sprawy, jak łatwo mogą pożary powstać. Wskazane więc jest, aby odnośne przepisy bezpieczeństwa były znane i przestrzegane. Przytoczymy najważniejsze z nich:

Odległość stogów od budynków, dróg i torów kolejowych powinna wynosić conajmniej 30—40 metrów, przy większych stogach nawet jeszcze dalej. Przytem stogi duże muszą być oddalone od siebie conajmniej po 30 m. Przy młoceniu parową maszyną komin jej musi mieć chwytacz iskier, a naczynia do popiołu powinny być napełnione wodą, aby wiatr nie mógł roznieść iskier i wogóle, aby uniemożliwić powstanie pożaru. Odległość lokomobili od stogu musi wynosić 5 metrów. Gdy się maszynę opala drzewem, torfem lub węglem brunatnym, trzeba ją ustawić w odległości conajmniej 10 mtr. od stogu, ponieważ paliwo to wydaje dużo iskier. Nie wolno też kłaść żadnych materjałów łatwopalnych, jak słoma młócona i t. d. na bliższą odległość niż 5 m. Codziennie po zakończenia młócenia należy ugasić ogień w lokomobili.

Przestrzeganie wymogów tych zapobiegnie wielu pożarom. Pewności przed pożarem jednak, mimo ostrożności i przestrzegania przepisów bezpieczeństwa, niema. Szczególnie zaś niema pewności przed podpalaczem!

Jedyną pewną ochroną jest ubezpieczenie stogów od ognia i dlatego, chcąc się przysłużyć rolnictwu, przypominamy konieczność ubezpieczenia stogów od ognia, oczywiście w zakładzie, który daje rękojmię, że doskonale się wywiąże z swego zadania. Takim zakładem jest Krajowe Ubezpieczenie Ogniowe w Poznaniu. Jest to instytucja, która służy chlubnie ubezpieczonym blisko od 150 lat, w której jest ubezpieczone około 3/4 nieruchomości Województwa Poznańskiego. Składki w Krajowem Ubezpieczeniu Ogniowem są bardzo niskie, ponieważ zakład pracuje nie dla osiągnięcia zysku, lecz dla dobra ogółu.

Inspektorzy powiatowi Krajowego Ubezpieczenia Ogniowego, zamieszkali w miastach powiatowych, oraz agenci spisują bezpłatnie wnioski o ubezpieczenie i również bezpłatnie udzielają porad i informacyj w sprawach ubezpieczeniowych.

Z parafji Brodzkiej

Piękna uroczystość wprowadzenia nowego proboszcza

Zgierzynka, w lipcu. (pow. nowotomyski)

W starym naszym kościółku odbyła się w niedzielę, 17 lipca, wspaniała uroczystość introdukcji ks. proboszcza Karwatki na proboszcza naszej parafji. Aktu wprowadzenia dokonał ksiądz kanonik Jędzik w towarzystwie księdza kanonika Pecha i licznego duchowieństwa.

Wśród bicia dzwonów kościelnych, w wspaniałej procesji, wprowadzono księdza proboszcza do kościoła, gdzie przy bramie kościelnej dozór kościelny wraz z patronem p. Saracinem oddał nowemu księdzu proboszczowi klucze kościoła, poczem przed wielkim ołtarzem ksiądz kan. Jędzik odczytał akt nominacyjny ks. Kardynała Hlonda.

Uroczystość odbyła się w święto Matki Boskiej Szkaplerznej, którą to uroczystość obchodzi się u nas corocznie jako odpust.

Parafja nasza — po półrocznem osieroceniu jej przez śmierć ks. dziekana ś. p. Śmietany, ma znów swego duszpasterza, którego parafjanie powitali całem sercem.

Nasz kościół parafjalny jest to stary kościółek z drzewa, pobudowany w r. 1672 przez księdza Jabłońskiego, proboszcza brodzkiego, a dziekana lwóweckiego. Parafja nasza, liczna pod względem dusz, widząc szczupłość kościoła, zebrała w drodze składek już w czasie przedwojennym około 130.000 mk. i miała już wygotowany plan budowy nowego kościoła, gdy tymczasem zastała nas wojna światowa. Planowana budowa została więc przerwana, a zebrany fundusz — na skutek inflacji — został zredukowany do minimum. Widząc, że przy teraźniejszym kryzysie gospodarczym nie można myśleć o nowych składkach na budowę kościoła, nowy nasz czcigodny proboszcz rozpoczął od odnowienia kościoła, a na pierwszem miejscu o zbudowaniu wielkiego ołtarza, gdzie przy zachęcie czcigodnego proboszcza, składki zaczynają powoli lecz chętnie wpływać. Mamy nadzieje w Bogu, że uda się ks. proboszczowi z czasem doprowadzić do odnowienia przybytku Pańskiego, godnego Pana Zastępów.

Jeden z parafjan.

Z ŻYCIA HARCERZY

Sakowszczyzna, w lipcu 1932.

Na terenie dóbr ks. Zofji Czartoryskiej z Pełkin pow. jarosławski w Sakowszczyźnie, urządziła obóz V druż. im. Tomasza Zana z Ostrowa Wlkp.

Celem obozu zostającego pod komendą ks. prof. Finkego jako opiekuna, dhów — Sobczaka — komendanta obozu, Zielińskiego — oboźnego i Cz. Kamińskiego jako gospodarza, jest niesienie tu na dalekie krańce naszej ojczyzny ducha polskości dla miejscowego ludu, tak mało pod tym względem uświadomionego.

Znajdujemy się niedalego bolszewickiej granicy i tu oprócz pracy społecznej mamy na celu wyrobienie harcerskie tak fizyczne jak i techniczne. Spotkaliśmy się tu z bardzo serdecznem przyjęciem ze strony elity tutejszego społeczeństwa. Wdzięczność naszą okazujemy przez sumienne wykonanie podjętych obowiązków.

Kreślimy się z harcerskiem pozdrowienie dla Szan. Redakcji. Czuwaj!! ,

Kościół w Mińsku bolszewicy zamienili na teatr

Z pogranicza polsko-sowieckiego donoszą ,że na podstawie zarządzenia władz bolszewickich zamknięto w Mińsku kościół katolicki św. św. Heleny i Symeona, polecając przerobić świątynię na teatr. — Dnia 11 bm. odbyło się w sprofanowanym kościele otwarcie teatru, przeznaczonego specjalnie dla ludności polskiej, by zapomocą sceny pozyskiwać ludność dla idei komunistycznych. Pomimo usilnej propagandy na uroczystość otwarcia teatru zebrało się b. mało osób. Ludność polska zbojkotowała sowiecką imprezę.

SPORT

Lekka atletyka

Ciekawe zawody. Przypominamy raz jeszcze licznym zwolennikom lekkiejatletyki o niedzielnem spotkaniu pomiędzy najsilniejszemi zespołami sokolemi Polski — Bydgoszczy i Poznania. Mecz odbędzie się o godz. 16 na boisku Sokoła. Obie drużyny występują w swych najlepszych składach. Wstęp minimalny.

Tennis

Poznań i Berlin. Międzymiastowy mecz tennisowy, który organizuje nasz „AZS" na własnych kortach odbędzie się od 18 do 21 sierpnia i zapowiada się specjalnie atrak cyjnie. bowiem w barwach Berlina walczy wczorajszy pogromca Shieldsa doskonały Cramm, a jego partnerem jest b. dobry Jaenecke, zwycięzca Palmierego w finale spotkań o puhar Davisa w strefie europejskiej. Mecz będzie rozegrany systemem davisowym, a ze strony Poznania wystąpią Tłoczyński i Warmiński.

Pływanie

Ostatnie dwa mecze piłki wodnej o mistrzostwo okr. dały następujące wyniki: „HCP" i „PTP" 2:0 (1:0). Lekka przewaga zwycięzców, którzy zawdzięczają wygraną Lisewskiemu. „Unja" II i „AZS" 1:1 (1:0). Obie drużyny były wyrównane i wynik remisowy odpowiada przebiegowi gry. (wz)

Niedzielny wyścig długodystansowy o mistrzostwo Polski, organizowany w Międzychodzie prze „Unję" zapowiada się bardzo ciekawie ze względu na udział obu dotychczasowych rywali do tytułu mistrza Polski — Kratochwili i Kota. Dotychczasowe spotkania dawały pierwszeństwo Kratochwili, jednak wobec skrócenia przez P. Z. P. dystansu z 5000 m na 4000 m zwiększają się szanse szybszego Kota, oraz będącego obecnie w doskonałej formie Rouperta. Walka o czwarte miejsce powinna się rozegrać między Megliczem (Cr.), Andersem (Gisz.) i Antkowiakiem z „Warty". U pań najpoważniejsze szanse ma Antkowiakówna (W) jednak zarówno Fitzówna jak i Wallasówna debiutujące na tym dystansie mogą zrobić niespodziankę. (wz)

W następną niedzielę odbędzie się doroczny wyścig „Wpław przez Poznań" o puhar „Ilustracji Polskiej". Zgłoszenia przyjmuje się w redakcji „Ilustracji" (św. Marcin 70) oraz w pływalni P. O. Z. P. przy Drodze Dębińskiej. Wyścig wywołał duże zainteresowanie wśród klubów oraz niestowarzyszonych, dla których bieg ten jest jedyną okazją wybróbowania swoich sił. Oczekiwać też należy„ iż liczba zgłoszeń będzie w bież. roku rekordowa. (wz)

Oznaki metalowe i emaljowane
Fabryka Wyrobów Metalowych
S. Jabłoński S. z o. odp.
Poznań, Ratajczaka 17, tel. 30 03
zw 15 188

RADJO

Programy radjofoniczne:

Niedziela, dnia 24 lipca 1932 r.

Poznań (335 m) godz. **9.45** tr. z I. Pułku Ułanów w Augustowie uroczystości 15-lecia bitwy pod Krechowcami (Warszawa); godz. **11.58** sygnał czasu; godz. **12.05** odczyt roln. pt. „Jak walczyć z chorobami u świń (wygł. p. Tadeusz Kwiatkowski); godz. **12.25** odczyt roln. p. t. „Wyzyskanie ścian pod hodowlę winorośli" (wygł. p. Jan Kosmol); godz. **12.45** wykład dla gospodyń pt. „Cholera i inne choroby drobiu" (wygł. p. Tadeusz Twardowski); godz. **13.05** koncert gramofonowy; godz. **17.00** (W); godz. **18.00** koncert popołudniowy; wykonawcy: Orkiestra 58 p. p. pod batutą kpt. Maksymiljana Chmielewicza, Karol Urbanowicz, art. op. (bas), Brunon Kubik (akomp.); godz. **19.00** interludjum z płyt; godz. **19.35** płyty; godz. **19.58** sygnał czasu; godz. **20.00** (W); godz. **21.55** sygnał czasu — komunikaty sport. i polic.; godz. **22.15** muzyka taneczna z płyt.

Warszawa (1412 m) godz. **9.45** tr. z I Pułku Ułanów w Augustowie uroczystości 15-lecia bitwy pod Krechowcami: 1. Msza polowa, 2. Wręczenie Pułkowi urny z ziemią z pola bitwy pod Krechowcami, 3. Defilada pułku; godz. **12.15** koncert; godz. **12.55** „Praca kobiety a jej macierzyństwo — wygłosi dr. Z. Garlicka; godz. **13.10** koncert godz. **14.00** „Człowiek i mucha" — dr. Jerzy Szpakowski; godz. **14.15** koncert, godz. **14.30** „Uprawa kwiatów trwałych w małych ogródkach" — p. T. Gogolewski; g. **14.50** koncert; godz. **15.05** „Wyka zimowa jako dobra najwcześniejsza pasza" — p. Józef Zdziennicki; godz. **15.25** koncert; godzina **15.40** co się dzieje na świecie; godz. **15.53** opowiadanie dla dzieci starszych pt. „Nauczyciele samowara" — p. B. Hertz; godz. **16.05** płyty; godz. **16.45** wiadomości przyjemne i pożyteczne; godz. **17.00** koncert Ork. Zaw. Muzyków pod dyr. Andrzeja Bromke; godz. **18.00** „Przyroda w twórczości Dygasińskiego" — dr. Zygmunt Szwykowski; godz. **18.20** muzyka taneczna; godzina **19.35** skrzynka pocztowa techniczna; godz. **20.00** koncert popularny w wyk. Ork. Filharm. Warsz. pod dyr. K. Wiłkomirskiego i Irena Cywińska - Bojanowska; godz. **20.45** kwadrans literacki; godz. **21.10** d. c. koncertu; godz. **21.50** wiadomości sportowe z prowincji; godz. **22.00** muzyka taneczna; godz. **22.45** wiadomości sportowe z Warszawy; godz. **22.50** muzyka taneczna.

Poniedziałek, dnia 25 lipca 1932 r.

Poznań (335 m) godz. **12.10** (Warszawa); godz. **12.58** sygnał czasu; godz. **13.05** koncert gramof.; godz. **14.00** notowania giełdy; godz. **17.00** (W); godz. **18.00** (W); godz. **18.20** płyty; godz. **18.35** lekcja jęz. ang. (lingwafoniczna); g. **18.50** płyty; godz. **19.00** „Silva rerum"; godz. **19.35** (W); godz. **19.45** płyty; godz. **19.58** sygnał czasu; godz. **20.00** (W); godz. **20.15** tr. z Ciechocinka (via Warszawa) operetki „Wiktorja i jej huzar"; godz. **21.30** płyty; godz. **21.50** (W); godzina **21.55** sygnał czasu — komunikaty sport. i policyjne.

Warszawa (1412 m) godz. **12.45, 13.35** i **15.10** płyty; godz. **16.35** kom. centr biura hydr. dla żeglugi i rybaków; godz. **16.40** pogadanka w języku francuskim; godzina **17.00** koncert w wyk. małej orkiestry pod dyr. K. Wiłkomirskiego; godz. **18.00** „Wodospad Niagary" — wygł p. Stefan Jarosz; godz. **18.20** muzyka lekka; godz. **19.35** praprasowy dziennik radjowy; godz. **19.45** skrzynka pocztowa rolnicza; godz. **20.00** opera z płyt „Cyrulik sewilski" Rossiniego; godz. **22.15** feljeton pt. „Książę Reichstadtu" — wygł. p. Janina Warnecka; godz. **22.35** wiadomości sportowe; godz. **22.45** muzyka taneczna.

Zwiedzajcie miejscowości kąpielowe Francji,

są one zarazem miejscowościami kuracyjnemi i ośrodkami turystyki.
Francja daje wszelką różnorodność wód kąpielowych w miejscowościach komfortowo urządzonych.

Informujcie się o podróżach do Francji w biurach podróży w Polsce lub w Bureau des Chemins de Fer Français, Maison de France, 101, Avenue des Champs-Elysées, w Paryżu.
nw 4 492

NOWOŚĆ

120-woltowe anodówki 11 zł 90 gr. Na prowincję za zaliczeniem pocztowem 14 zł 40 gr. Zwiększona pojemność. **Tylko „Dewon".** Poznań. Składowa 5/7. może tak obniżyć ceny. gdyż stosuje zracjonalizowane metody produkcji i dostarcza wprost z fabryki do odbiorcy. — Ładowanie akumulatorów niskim prądem.
zw 15 323

UWAGA — OKAZJA

Większą ilość piekarników o normalnych wymiarach, taczek, koksowników, rudrów, podkładek, zatyczek, śrub rozmaitych i nitów sprzedam.
B. ZIÓŁKOWSKI i S-ka, w Poznaniu,
Em. Szczanieckiej 4b.
zw 15 328

Lodownie
Maszynki do lodów
Meble ogrodowe
Maszynki do trawy
Węże ogrodowe
Kotły do prania
Wyżymaczki do bielizny
Magle domowe
Kuchnie westfalskie
poleca korzystnie
JAN DEIERLING
skład żelaza
Poznań, Szkolna 3.
Tel. 35-18 i 35-43.
Pw 3 443-20.3

RUCH KOBIECY

pod redakcją: dr. Bożeny Stelmachowskiej.

Kobiety na kongresie dublińskim

Prasa katolicka całego świata podawała obszerne i wyczerpujące wiadomości o Kongresie Eucharystycznym w Dublinie w Irlandji, pisał o tem też m. in. dużo i „Kurjer Poznański". Budzi się jednakże ciekawe pytanie, czy i o ile udział w pielgrzymce polskiej brały kobiety? Z radością można na kwestję tę odpowiedzieć twierdząco.

W oficjalnym spisie osób figuruje na 130 członków pielgrzymki 25 kobiet, w rzeczywistości jednakże pielgrzymka była nieco liczniejsza. M. in. w Londynie np. przyłączyły się jeszcze dwie studentki Polki, po drodze zabierano jeszcze tu i tam poszczególne osoby, tak że w Dublinie pojawiło się około 180 pielgrzymów polskich, z główną naturalnie przewagą osób duchownych. Stanowiliśmy więc jedną z liczniejszych wycieczek europejskich, bowiem przewaga liczebna Ameryki była oczywista. Wśród kobiet, biorących udział w „Polskiej Pielgrzymce Narodowej" na XXI międzynarodowy Kongres Eucharystyczny do Dublina, było szereg pań, które wybrały się w towarzystwie swych rodzin, w charakterze raczej prywatnym, — wyjątek stanowiła Marta hr. Łosiowa, która występowała jako przedstawicielka Ziemianek Małopolskich i Sodalicji Pań Wiejskich. Władając kilkoma językami, bardzo była czynna zarówno w czasie podróży, jak i w samym Dublinie, służąc chętnie pomocą w tłumaczeniu z angielskiego i ajrskiego. Podobnej pomocy udzielała również wycieczce p. Sikorska z Bydgoszczy, dawniej zamieszkała w Ameryce. Wielką gorliwością swoją zwracała uwagę p. Ziętarówna, która w Berlinie przyłączyła się do pielgrzymki, gdyż jako delegowana Związku Polskich Towarzystw Szkolnych w Niemczech skrzętnie notowała referaty religijne, żeby po powrocie na swoją placówkę służyć rodakom sprawozdaniami i odczytami na tematy tak bardzo przejmujące naszych emigrantów.

Z naszych Kresów Zachodnich brało udział w wycieczce pań kilkanaście, w tem trzy z Poznania. Na czoło ich wysunęła się siłą faktu nasza radna miejska p. Anna Smoczyńska, gdyż w czasie postojów w Kolonji, Hawrze, Lisieux itp. itp. otoczyły ją liczne i serdeczne tłumy polskich wychodźców, witając znaną im z licznych korespondencyj i przesyłek, starań i zabiegów opiekunkę polskiej emigracji. Szczególniej wzruszającą była chwila zaokrętowania pielgrzymki polskiej na włoski statek pasażerski „Saturnia" w Hawrze. Wówczas to przez kilka godzin wybrzeże całe roiło się i falowało zbitą gromadą polskiego ludu. Na cześć wielkiego „ojca emigrantów" ks. Prymasa Hlonda dziewczynki w strojach narodowych deklamowały i śpiewały, znosząc naręcze kwiatów, garnąc się z rodzinami dokoła tego, który ich nie opuścił i nie zapomniał o nich na dalekiej obczyźnie. Orkiestry polskich towarzystw przygrywały melodje swojskie, robotnicy, górnicy, lud rolniczy, przybyły umyślnie z różnych zakątków Francji i Belgji, trwał na molo aż do odpłynięcia okrętu, śpiewając, modląc się i płacząc. Z chwilą, gdy dowiedziano się w tłumie, że w pielgrzymce znajduje się również p. Smoczyńska z Poznania, otoczyły ją zwartym murem emigrantki, przypominając jej różne swoje kłopoty, wciskając jej kwiaty do ręki i karteczki z adresami, dopytując o rodziny i kraj, prosząc o listy, o dalszą pomoc, o opiekę. Sceny podobne powtórzyły się w czasie drogi powrotnej, w Lisieux, gdy na powitanie powracających pielgrzymów zgromadzili się znów zamieszkali w okolicy emigranci polscy.

W czasie przejazdu przez kanał La Manche odbyło się na okręcie, na którym prócz pielgrzymki polskiej znajdowali się także i inni uczestnicy Kongresu, w łącznej liczbie 2.500 osób, specjalne polskie nabożeństwo. W udekorowanej przez panie-Polki przepięknej sali balowej, wśród biało-czerwonych draperyj odbywały się od północy do rana msze św. celebrowane przez polskich duchownych. P. Smoczyńskiej poruczono zorganizowanie stałej adoracji pań, które przez noc całą zmieniały się kolejno, strażując przed Sanctissimum, na cichem, uśpionem morzu.

Dzięki staraniom dzielnego i ofiarnego organizatora pielgrzymki ks. dr. Janickiego udało się paniom-Polkom wziąć udział we wszystkich, objętych programem uroczystościach, a niejednokrotnie zobaczyć więcej i umieścić się wygodniej, niż uczestniczkom innych zespołów narodowych. Nie było takiego trudu i takiego wysiłku, któryby pominął ks. Janicki, gdy tylko wchodziła w grę propaganda polska i zamanifestowanie współudziału polskiego w Kongresie irlandzkim.

Można też śmiało powiedzieć, że pielgrzymka polska do Dublina szczególniej, z powodu ogromnego, nadzwyczajnego poważania i sympatji, jaka w całym świecie katolickim otacza osobę naszego Prymasa, była wybitnem wydarzeniem na terenie międzynarodowym. Jako dowód niech starczy choćby ten fakt, że niemiecka kolonja witała polską pielgrzymkę z wielkiemi honorami i atencją.

Na tle całej tej religijnej imprezy wybijały się dodatnio kobiety polskie. W drodze powrotnej więc, która dla części wycieczki wiodła przez Lourdes i Wenecję, w przemówieniach podkreślano niejednokrotnie rolę kobiet polskich w czasie pielgrzymki, ich wytrwałość i ofiarność, podniosły nastrój religijny i prawdziwie godną i poważną postawę.

Po raz pierwszy ludność Irlandji zapoznała się z oficjalnem przedstawicielstwem większego grona Polaków i, jak sądzić można z odgłosów prasy, odniosła bardzo dodatnie wrażenie. W.

Z Tow. Ziemianek

Dnia 7 lipca odbyło się Zebranie Walne XX. Moderatorów i Delegowanych Sodalicyj Marjańskich Archidiecezji Gnieźnieńskiej - Poznańskiej, na którem reprezentowane były obie Sodalicje Wiejskie, Poznańska i Bydgoska.

Referaty wygłosili: p. Szambelanowa Potworowska z Goli oraz X. Konopiński. Po referatach rozwinęła się obszerna dyskusja.

Z życia poszczególnych Kół Ziemianek zanotować możemy Zebranie Ziemianek Koła Strzelińskiego z dnia 14 czerwca. — Generalna Sekretarka Rady Wyższej Św. Wincentego à Paulo pani Hinzowa wygłosiła na niem referat: „O miłosierdziu".

W ożywionej dyskusji zabierały głos wszystkie panie i postanawiały w miarę możności stwarzać sekcje charytatywne przy stowarzyszeniach parafjalnych i Kółkach Włościanek.

Na zebraniu tem omówiono także sprawę Kolonij Wakacyjnych, komunikaty sekcji ogrodniczej, a Przewodnicząca prosiła, aby panie zechciały pamiętać o zbieraniu nasion kwiatów na fanty dla wiosennej loterji Kółek Włościanek.

Na zebraniu Koła Gnieźnieńskiego dnia 16. 6. zdano sprawozdanie z wyniku finansowego herbatek pokonkursowych, dzięki któremu Koło będzie mogło dalej kontynuować swoją tak dodatnią pracę charytatywno - społeczną. Zdano sprawozdanie z zebrania sekcji ekonomicznej i pedagogicznej.

Na prośbę p. dr. Szafarkiewiczowej z Gniezna, Gnieźnieńskie Koło Ziemianek zapisało się jako członek do Tow. Przyjaciół Misji Polskiej w Chinach.

Z Koła Śremskiego donoszą nam, że dn. 12. 7. staraniem niestrudzonej przewodniczącej sekcji ogrodniczej tamtejszego Koła, pani Szubertowej, odbyła się bardzo udana wycieczka do Nochowa, celem zwiedzenia tamtejszego gospodarstwa ogrodniczo - nasiennego. Udział był bardzo liczny.

Państwo Laudowiczowie, dzierżawcy Nochowa, przyjęli wycieczkę nad wyraz gościnnie, poczem zwiedzono jeszcze ogród Państwa Logów także w Nochowie, gdzie znajduje się wspaniała szklarnia.

W sprawie przyjazdu kleryków z Francji, o których zgłosiło się 19 dworów, komunikujemy, że przybędą oni z końcem lipca.

W sprawie dostaw do sklepu ziemianek na Helu komunikuje nam Koło Ziemianek Kartuskie, że wszelkie zapytania, deklaracje wzgl. składkę prosi się kierować do p. Gabrjeli Kierzkowskiej, Hel, Hotel Polonia.

Sekcja ogrodnicza przesyła nam następujący komunikat: Komitet Exportu Warzyw (Ratajczaka 10) przyjmuje większe ilości warzyw dla eksportu do Gdyni i ładuje zaofiarowane produkta na Dworcu Towarowym w Poznaniu, płacąc na miejscu za towar.

Istotny zysk otrzymuje się jednak tylko przy ilościach wagonowych, bo niestety małe ilości towaru (centnarowe np. podlegają 3 razy większym opłatom na kolei.

Pożądane jest więc zorganizowanie wspólnej wysyłki z Kół czy powiatów (jak to się praktykuje w Kaliskiem), ażeby uniknąć zbytnich kosztów na transporty kolejowe.

Drugą wiadomość otrzymujemy od pana Majewicza, prezesa Tow. Ogrodniczego w Poznaniu, że zaprasza Tow. Ziemianek do udziału w Targach Jesiennych na owoce, w połowie września.

Wszelkie ilości owoców będą chętnie przyjęte pod warunkiem, że będą sortowane na 3 kategorje: bardzo dobrych, dobrych i średnich i będą odpowiednio opakowane. Zbyt owocu jest zupełnie pewny.

Wszystkie osoby zainteresowane Targami zechcą zadeklarować ilości, któremi będą mogły w przybliżeniu dysponować, ażeby Komitet Wystawy mógł przygotować odpowiedni lokal.

Deklaracje te są potrzebne jak najrychleje. Można je przesłać do Biura Ziemianek.

Kobieta w powieściach Sygrydy Undset „Jenny"

„— Szacunek dla samego siebie tworzy mężczyzna, stanowi jego zasadę istnienia, jego kościec. Kobieta nie ma duszy — jest to zupełnie prawda. Dajecie do zrozumienia, mniej lub więcej jasno, że sprawy miłosne są jedynemi rzeczami, które was rzeczywiście zaciekawiają".

Tak mówi bohater nowej powieści Sygrydy Undset „Jenny" w dyskusji nad kwestją kobiecą.

Dyskusja ta, przeprowadzona w powieści z całą lojalnością i bezstronnością znajduje swój odpowiednik plastyczny w fabule samej. Sygryda Undset rozprowadza rozumnie swoją tezę i wykazuje jasno na przykładach różnego typu kobiet i mężczyzn od najbardziej wartościowych do najlichszych charakterów, że mężczyzna obok miłości uznaje pracę, a kobieta odwrotnie, na plan pierwszy wysuwa miłość. Autorka wie, że problem ten nie jest prosty i łatwy i dlatego całą swoją wnikliwość psychiczną i artyzm literacki poświęca, ażeby wyświetlić kwestję, tak bardzo trudną do wyświetlenia. Zna ona kobietę, rozumie ją, lepiej może od niejednej innej autorki i dlatego stać ją na bezstronność. A przecież wszystko, co piesze, jest wynikiem głębokiej troski socjalnej, jest podyktowane chęcią przemiany kobiety współczesnej odpowiednio do wielkich przemian, jakie dokonały się w świecie.

Prawdy te są gorzkie i przykre w czytaniu. A jednak?... Dobrze jest, że znalazła się powieściopisarka, która miała odwagę je poruszyć, mimo, że i ona jest bardzo ostrożna w ich rozstrzygnięciu. Wie ona bowiem, że są kobiety, które jeszcze nie dojrzały tak, by sprawy swoje sercowe rozstrzygnąć pomyślnie dla siebie i drugich.

„— Albo kochamy — mówi Jenny — i wierzymy, że jest to jedyna rzecz w świecie, dla której żyć warto, albo też nie kochamy, i jesteśmy nieszęśliwi dlatego, że nie stać nas na miłość".

Sygryda Undset odpowiada ustami swego bohatera wszystkim kobietom: „Wierz mi, że być w pełni sił i władz, czuć wszystkie swoje energje w napięciu i locie, gotowe do przyjmowania i brania w siebie, wchłaniania w siebie, wchłaniania i tworzenia — urobić i wykształcić z siebie najwięcej, co się da, pracować — oto jedyna rzecz dla której żyć warto".

Autorka jest jednakże dosyć doświadczona życiowo na to i dosyć napatrzała się doli i niedoli ludzkiej, umiejętnie przedstawionej w całym szeregu swych powieści, by nie zagubić swej tezy w szablonie. Ludzie są różni i są inni, i dlatego wszelki morał należy indywidualizować i formę jego — nie treść — stosować osobowo. Czem innem była pani Hjelde, bohaterka jednej z ostatnich powieści Sygrydy Undset, czem innem jest Jenny i inaczej odmienne te typy kobiece muszą ustosunkować się do świata i ludzi. I w tem leży wielka zasługa i wielka wartość socjalna powieści Sygrydy Undset, że potrafi utrzymać właściwy umiar w osądzaniu spraw człowieczych, które ujmuje od podstaw najgłębszych i przeprowadza ich najsubtelniejszą analizę.

Autorka, która uważa się dziś za jedną z najtęższych piór w Europie, posiada we wszystkich utworach swoich jeden punkt wytyczny, pewną zasadę podstawową z dziedziny kwestyj moralnych, od której nie odstępuje nigdy, raczej naświetla ją coraz to inaczej odnośnie do przedstawianych spraw, epoki i ludzi. Sygryda Undset mianowicie jest zdania, że zło rzeczywiste, zło osobowe i socjalne powstaje wówczas, gdy człowiek zdradza samego siebie. Jest to zdaje się dla autorki zasada zarówno etyczna, jak i estetyczna, ważna w życiu i twórczości i stąd należy zwrócić na nią specjalną uwagę.

Zarówno w dziele „Krystyna córka Lawransa", jak w „Pani Hjelde", jak wreszcie w ostatniej powieści „Jenny" zagadnienie wierności samemu sobie jest rzeczywistą osią wszystkich innych zagadnień. Należy jednakże dodać, że problem ten wchodzi w rachubę wówczas dopiero, kiedy mamy do czynienia z rzeczywistą indywidualnością, z kimś, który jest naprawdę.

Całe bowiem zwycięstwo moralne i piękno subtelne pani Hjelde polega na tem, że mimo burz życiowych i mimo martwoty bezdusznej ciszy, w jakie na odmianę rzuca ją życie, nie zdradza sama siebie i odnajduje zpowrotem ukojenie wewnętrzne po chwilowem załamaniu się i niepokojach. Cała tragedja Jenny stała się dlatego i potęgowała się od wypadku do wypadku z powodu skrzywienia drogi, z powodu tego, że człowiek zeszedł na chwilę z właściwego szlaku, na bocznicę, która niewątpliwie musiała doprowadzić bieg jego życia do katastrofy.

— „W zasadzie każdy jest sprawcą i kowalem własnego losu. Od czasu do czasu mieszają się w grę okoliczności i przypadki, któremi nie można zawładnąć, ale niemniej kolosalną przesadą byłoby twierdzić, że zdarza się to często".

Jeżeli uważa się dziś Sygrydę Undset, laureatkę Nobla z r. 1928, za specjalistkę w studjowaniu kobiety, nie można zapomnieć, że prócz walorów psychologiczno-socjalnych jej powieści istnieje pyszne artystyczne obramowanie dla każdej fabuły i dla każdego problemu. Zwartość i muzyka słowa rywalizują z malowniczością i plastyką opisów, które potęgują się w ostatniej powieści „Jenny" z powodu bardzo poprawnego i starannego przekładu Zbigniewa Grabowskiego. Cudowny kontrast pejzażu i nastrojów Skandynawji i słonecznego południa Italji sprawiają wrażenie doskonałego i dojrzałego piękna. Mir.

ŻYCIE SOKOLE

Obrona przeciwgazowa

Specjalny kurs podinstruktorski Sokolic

Ostatnio ukończono 30-godzinny kurs podinstruktorski Sokolic w zakresie obrony przeciwgazowej. Kurs ten przeprowadzał z ramienia L. O. P. P. instruktor p. por. Zawadzki, który z wielkiem poświęceniem i dużym nakładem pracy starał się, aby całość dała jak najlepsze wyniki. Do egzaminu zgłosiło się 17 druchen i wypadł on naogół dobrze.

Oprócz samych wykładów, przeprowadzanych bardzo interesująco, kursistki miały kilka godzin ćwiczeń z maskami gazowemi, następnie zwiedziły znajdujący się w Poznaniu wzorowo urządzony wagon obrony przeciwgazowej ze wszystkiemi eksponatami z tej dziedziny. Wreszcie były w komorze napełnionej gazem łzawiącym, gdzie urządzono ćwiczenia ze zmianą pochłaniacza.

Na zakończenie kursu po wspólnej fotografji na boisku Sokoła odbyła się herbatka w mieszkaniu druchny Herniczkowej.

Mamy nadzieję, że trudy, jakie poniósł p. por. Kiciński przy zorganizowaniu kursu informacyjnego przeciwgazowego, a p. por. Zawadzki przy przeprowadzeniu kursu podinstruktorskiego — nie pójdą na marne. Zdobyte na tych kursach wiadomości druchny będą szerzyć dalej w swoich gniazdach, doceniając wielkie znaczenie obrony przeciwgazowej, stanowiącej najważniejszy czynnik w przyszłej wojnie. Ponieważ nasz sąsiad zachodni nie ustaje w swych prowokacjach — zatem obowiązkiem społeczeństwa polskiego, a w pierwszym rzędzie takich organizacyj, jak Sokół, jest być zawsze gotowym odeprzeć wszelkie wraże zakusy. W tej akcji gotowości obrona przeciwgazowa odgrywać winna dużą rolę.

Zlot w Wapnie

W niedzielę, urządza okręg wągrowiecki swój tegoroczny zlot w Wapnie i zwraca się niniejszem do miejscowego obywatelstwa, aby poparło jego poczynania, stawiając się możliwie najliczniej.

Program zlotu jest następujący:

O godz. 4,30 pobudka i o 5,30 generalna próba, o godz. 9,30 zbiórka przed kopalnią soli, skąd wymarsz na boisko, gdzie odbędzie się msza św. polowa. Po nabożeństwie otwarcie zlotu. O godz. 13 przerwa obiadowa; o godz. 15 zbiórka przed kopalnią soli i wymarsz na boisko, poczem koncert i od godziny 16 do 19 ćwiczenia drużyn. Po ćwiczeniach zamknięcie zlotu. Ceny wyznaczono następujące: miejsce siedzące na trybunie od 1 do 2 zł. Wstęp na boisko 50 gr. Wieczorem odbędzie się zabawa taneczna; wstęp na nią 50 gr. Własny bufet na miejscu.

Kurs druchen

W niedzielę został otwarty dwutygodniowy dzielnicowy techniczny kurs dla naczelniczek. Ma on charakter dokształcający i jest dla tych druchen, które już posiadają poza sobą jakieś kursa. Odbywa się jak co roku w leśniczówce Skrzynki koło Ludwikowa.

Otwarcie kursu poprzedziła msza św., a podczas niej wszystkie kursistki przystąpiły do Stołu Pańskiego. Mszę św. odprawił ks. prał. Prądzyński i w serdecznych słowach przemówił od ołtarza, udzielając błogosławieństwa Bożego oraz życząc jak najlepszych wyników pracy. W imieniu przewodnictwa dzielnicy i dzielnicowego wydziału Sokolic otworzyła kurs druchna wiceprezeska Rozmiarkowa, witając na wstępie członków przewodnictwa druhów: Maćkowiaka i Weselika, prezesa okręgu poznańskiego dha Kapelę, członkinie dzielnicowego i okręgowego wydziału Sokolic, druchny z zarządów gniazd poznańskich, wreszcie przybyłych gości. W serdecznych słowach zwróciła się do kursistek, wzywając je do intensywnej pracy. Po przemówieniu jedna z druchen wciągnęła sztandar na maszt na znak rozpoczęcia kursu, poczem nastąpiło wspólne śniadanie przy ustawionych stołach pod drzewami.

Kursem kieruje naczelniczka dzielnicowa dchna Kasprzakówna przy pomocy instruktorki dchny Kozłowskiej; przeprowadzają one: musztrę sokolą, gimnastykę, ćwiczenia na przyrządach, lekką atletykę, systematykę, gry i tańce narodowe. Stronę oświatową kursu prowadzi instruktorka dchna Czarkowska, która ma wykłady z zakresu historji, geografji i literatury.

Nie zapomniano również na kursie o tak ważnej dziedzinie, jaką jest obrona przeciwgazowa, to też zwrócono się w tej sprawie do L. O. P. P., i ta wydelegowała instruktora p. Zawadzkiego, który łaskawie dojeżdża trzy razy w tygodniu z wykładami. Ćwiczenia z maskami będzie przeprowadzać naczelniczka dchna Kasprzakówna. W południe chodzą druchny nad jezioro Góreckie, gdzie zażywają kąpieli i plażują na słońcu, a wieczorem rozpalają ognisko, przy którem ma pouczające gawędy dchna instruktorka Czarkowska. O godz. 21,30 w obozie panuje już cisza.

Stroną gospodarczą kieruje na miejscu dchna Ernsdorfowa, a ogólnie — dch. Herniczkowa. Prócz tego codziennie dojeżdżają druchny z Poznania, aby każdej chwili służyć radą i pomocą. Kursistek jest 26 — to też przy tak małej stosunkowo liczbie uczestniczek — powinien kurs wydać jak najlepsze wyniki.

Na zakończenie trzeba podkreślić, że nastrój na kursie jest doskonały i humory znakomite, do czego przyczynia się piękna pogoda.

Udała impreza

Międzychód. Tutejsze gniazda urządziły w niedzielę swoje doroczne igrzyska. Już od godziny piątej rano panował ruch nielada na boisku miejskiem i rywalizacja o palmę pierwszeństwa. Specjalne delegacje przysłały gniazda z Wronek, Sierakowa, Pniew, Góry i Szamotuł, które również brały udział w zawodach. Po południu wymaszerowano do strzelnicy, gdzie odbyły się ćwiczenia wolne druchen i druhów. Wykonane bardzo sprawnie, zjednały sobie też rzęsiste oklaski obywatelstwa, które bardzo licznie stawiło się z zainteresowaniem obserwując ćwiczenia. Cieszyły się ponadto dużem powodzeniem różne zabawy towarzyskie, strzelanie do celu itp. Wieczorem rozpoczęła się zabawa taneczna i trwała aż do świtu. Dzięki niestrudzonym staraniom prezeski i prezesa dr. Kubczaków udała się cała impreza bardzo dobrze.

Walne zebranie

Luboń. Półrocznie walne zebranie męskiego gniazda Sokoła w Luboniu odbyło się w niedzielę, 17 bm. w salce na boisku, przy dość licznym udziale członków. Przewodnictwo okręgu reprezentował drh Czarczyński. Sprawozdanie drh skarbnika wykazało, że stan kasy jest coprawda nikły, wszakże niema deficytu, a nawet kilkadziesiąt złotych pozostało jeszcze na następne półrocze. Należy tu złożyć podziękowanie za liczne wsparcia dyrekcji fabryki Lubań—Wronki oraz fabryce drożdży (dawn. G. Sinner). Drh naczelnik nadmienił, że obecnie przygotowuje drużyna obrazy, które pokaże na zlocie w dniach 14 i 15 sierpnia. Ze sprawozdania drh sekretarza wynikało, że towarzystwo brało udział we wszystkich zjazdach, i w zebraniach okręgowych, oraz w zlocie w Gdyni. Zkolei drh Czarczyński wygłosił referat n. t. „Sokół a jego stosunek do społeczeństwa". Druhowie z wielkiem zadowoleniem wysłuchali wywodów mówcy, dziękując mu serdecznie. W końcu zabrał głos drh prezes Dotka, i zachęcał wszystkich, aby brali udział w zlocie. Wspomnieć wreszcie należy o bolesnej stracie dwóch członków b. prezesa i radnego śp. drh Łopińskiego, który zginął tragicznie w Obornikach, oraz śp. drh Mrugalskiego.

A. J.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Związek Zjedn. Inwalidów pracy Rz. P.** Zebranie odbędzie się w niedzielę dnia 24 bm. o godzinie 10 w sali „Polonja" przy ul. Marszałka Focha 85, dawn. p. Bohn. Na porządku obrad sprawa rent górniczo - pensyjnych z gwarectw niemieckich dla inwalidów po 1. 8. 1929.

— **Stowarzyszenie Młodzieży Obywatelskiej Poznań - Śródmieście.** Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek, dn. 25 bm. o godzinie 8 wieczorem w „Ognisku" przy Alejach Marcinkowskiego 26. Na porządku obrad: referat oraz sprawa wycieczki do Kórnika w dniu 7 sierpnia. O liczny udział prosi Zarząd.

— **Stowarzyszenie Młodzieży Obywatelskiej Poznań - Śródmieście.** Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek, 25 bm., o godzinie 8 wieczorem w „Ognisku" przy Alejach Marcinkowskiego 26. Na porządku obrad: referat oraz sprawa wycieczki do Kórnika w dniu 7 sierpnia. O liczny udział prosi Zarząd.

—**Katolickie Koło Abstynentów „Wyzwolenie", Poznań - Śródmieście.** Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek. 25 bm. o godzinie 19,30 w salce Domu św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22, I. Wykład wygłosi p. prezes n. t. „Przesądy o potrzebie i użyteczności napojów alkoholowych".

— **Wydział Uczennic Cechu krawiectwa damskiego.** Wycieczka odbędzie się w poniedziałek, 25 bm. do Dębiny. Zbiórka przy końcowym przystanku tramwajowym w Dębcu o godz. 8 rano.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: W. J. z prośbą o zdrowie 5 zł; — Ł. Ł. z podziękowaniem i prośbą o dalsze łaski 50 zł; St. C. 2 zł; — Marja Grześkowiak 1 zł; — N. N. Wągrowiec, w pewnej intencji 5 zł; razem z poprzednio pokwitow. 500,20 zł.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **Stały abonent.** Do prezesa sądu apelacyjnego w Poznaniu. (aK)

— **W. K. 100.** Na każdą część przypada 369 zł, razem 1845 zł. Jestto stawka maksymalna, więc ew. może Pan wnieść do sądu o zwaloryzowanie, i jeżeli Pan wykaże obniżenie się wartości danej nieruchomości, zapłaci Pan mniej, może około 60 proc. tej sumy. Ew. niech Pan się zastanowi, czy nie wartoby odmówić przyjęcia spadku, jeżeli termin do odrzucenia jeszcze nie minął. (aK)

— **R. G. 31.** Pod 1: Ustawa tego nie przewiduje, prawdopodobnie przewiduje to kontrakt. Natomiast w myśl ustawy cofniętoby emeryturę, gdyby wypłacono pełną gażę. Pod 2: W Kasie Chorych tak, w Z. U. P. U. nie. (aK)

— **Abonent „Ślązak".** Jeżeli urlop umówiony jest kontraktem, ma Pan prawo go żądać, a w razie odmowy może Pan żądać odszkodowania. Węglem deputatowym może Pan dysponować dowoli, nie może go Pan tylko sprzedawać. (aK)

— **P. Sk.** Przedewszystkiem prawo cywilne nie zna instytucji kupna ofertowego. Ofertę kupna można przyjąć, albo nie przyjąć. W pierwszym wypadku kupno dochodzi do skutku, wówczas udziela się, jeżeli chodzi o nieruchomość, powzdania, i po wpisie do księgi wieczystej sprawa jest załatwiona. Istnieją oferty, obowiązujące na pewien okres czasu, t. zn., że, jeżeli zaofiaruje się kupno domu za 50 000 zł i zwiąże się na 1 miesiąc, to każdego dnia w tym okresie przeciwnik może ofertę przyjąć, i wówczas kupno dochodzi do skutku, bo przeciwnik uzyskuje przez to możność uzyskania wyroku, skazującego na udzielenie przewłaszczenia. Co w Pańskim wypadku zachodzi, nie możemy z listu wywnioskować. Prawdopodobnie kupujący zastrzegł sobie po pewnym czasie prawo odstąpienia od umowy kupna, a następnie prawo to wykonał. W takim razie sprzedający musiałby zwrócić wszystko, co otrzymał, z potrąceniem sobie pożytków, które miał kupujący w okresie, kiedy objekt użytkował. Jeżeli nam Pan poda bliżej warunki kontraktu co do prawa odstąpienia, będziemy mogli dać odpowiedź bardziej konkretną. — Co do drugiej sprawy, to prawnie pozostałaby Panu, po umorzeniu sprawy przez prokuraturę, możność wystąpienia do sądu apelacyjnego z wnioskiem o zezwolenie Panu na wystąpienie w danej sprawie w charakterze oskarżyciela posiłkowego, a po uzyskaniu zezwolenia — wniesienia aktu oskarżenia przeciwko winnemu o krzywoprzysięstwo. Czy sprawa rokuje widoki powodzenia, to już inna rzecz. Żadnej innej drogi, ani cywilnej, ani prawnej, już niema. (aK)

— **P. Ant. Rela.** Oczywiście jest to powód do rozwodu, jednak ze strony żony. Nie Pan może wnieść o rozwód, lecz żona, z powodu winy Pana (opuszczenie). Natomiast brak potomstwa nie jest powodem rozwodowym. (aK)

— **Agentura.** Czy nakaz sekwestracyjny był na nazwisko Pana, czy poprzednika? Jeżeli był na nazwisko poprzednika, wystarczy Panu wezwać władzę, wykonującą egzekucję, do zwolnienia zajętych przedmiotów w ciągu trzech dni, przesyłając jej zarazem odpis kontraktu kupna, lub zaręczenie w miejsce przysięgi, że nastąpiła sprzedaż z masy upadłościowej, a potem wystarczy wnieść skargę interwencyjną do sądu i wniosek o wstrzymanie egzekucji. Gorzej, jeżeli nakaz sekwestracyjny brzmiał na nazwisko Pana. Wówczas może Pan tylko wnieść zażalenie do urzędu skarbowego i dalej po odmownem załatwieniu, skargę do Najwyższego Trybunału Administracyjnego. Przed dalszą egzekucją jednak Pana to nie uchroni. (aK)

— **Stała abonentka, Inowrocław.** Okresu urlopowego Pani nie doczekała się, więc prawa do pełnego urlopu Pani nie nabyła. Mogłaby Pani żądać tylko urlopu dwutygodniowego przed zakończeniem okresu pracy. Czy ma Pani prawo do odszkodowania za owe dwa tygodnie, jest dość wątpliwe. Orzecznictwo sądów nie jest pod tym względem jednolite. (aK)

— **M. G.** Prawda. Należy wnieść zażalenie. (aK)

— **Abonent z Junikowa.** Koszta pożyczek są istotnie wysokie, nie podlegają jednak przepisom o lichwie, gdyż nie chodzi tu o odsetki, lecz o koszta oszacowania i wpisu. Za uwagi, dotyczące naszego pisma, dziękujemy. (aK)

Pw 18 626-62.222

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Najświętsze Serce Jezusa hojne dla wszystkich, którzy Go godnie wzywają

Wpłacono do kasy Komitetu Budowy Pomnika do dnia 17. 7. 1932.

233. 369 mp

M. Żerdzińska, Poznań	5,—
Rzęczykowska, Poznań	10,—
J. Waliszewska, Bruxelles	62,—
A. Maciejewska, Berlin	42,—
M. St. Poznań	10,—
C. Korzkowska, Stanisławów	5,—
M. Grolewski, Grudziądz	5,—
M. Zuterek, Warszawa	5,—
E. Jasińska, Warszawa	5,—
Fr. Derewonko, Warszawa	2,—
A. Wierzbowska, Warszawa	2,—
A. Mitkiewiczowa, Chorzów	2,—
J. Lubecki, Stary Bieruń	5,—
Wł. Mrowiński, Września	5,—
Fr. Tobolska, Kaganowo	8,—
J. Ziółkowska, Pniewy za odebrane łaski	3,—
X. St. Kacinba, Strzemierzyce	2.45
J. Machnik, Sucha	2,—
M. Korycik, Szczakowa	2,—
L. Rozsay Tarnów	3,—
Z. Bień, Tarnów	1.50
J. Pasieczny, Wola Rogowska	1.50
Z. Gergowiak, Siedlce	2,—
K. Bussani, Kalisz	10,—
St. Szałacka, Wilno	3,—
Wł. Jachimowicz, Wilno	5,—
J. Bajkowska, Żywiec	7,—
W. Gabrysiewicz, Pabjanice	5,—
St. Kuźmienko, Radziejów	2,—
A. Kołtuniak, Radziejów	1,50
J. Osowicki, Chojnice	1,—
M. Ossowski, Nakło	1,—
M. Dettloff, Nakło	5,—
H. Kawczanka, Bydgoszcz	3,—
K. Dworzańczyk, Białystok	1,50
P. Konjeczny, Czastary	3,—
X. W. Suchcicki, Bieżuń	5,—
T. P. P.	10,—
F. Pajączkowski, Skierniewice	6,—
J. Stafanowicz, Nowogródek	3,—
H. Rychterówna, Łódź	5,—
H. Lanc, Łódź	5,—
K. Trukowa, Przemyśl	10,—
J. Znaniecki, Tczew	5,—
M. Melin, Tczew	2,—
B. Wawrzyniak, Tczew z prośbą o uzyskanie posady	1,—
Fr. Mazurczak, Ostrzeszów	2,—
St. Sudekowa, Dęblin	1,—
K. Łuńjewska, Warszawa	1,—
Por. Ranicz, Dęblin	1,50
X. J. Mróz, Lublin	2,—
J. Starosta, Adampol	2,—
J. Romanowa, Lesko	5,—
St. Karczewski, Brodnica	5,—
X. B. Mikusiński, Lisiec	2,—
St. Pawlicki, Dłoń	10,—
L. Gąsiórek, Leszno	2,—
A. Schneider, Leszno	3,—
P. M. Lwówek	5,—
W. Gdańtzowa, Tczew o zdrowie, za odebrane łaski i o dalszą pomoc	5,—
Br. Dobrowolska, Ostrów	5,—
N. N. Radom	2,—
J. J. Ożga, Dzwierszno W.	5,—
J. Staszak, Dzwierszno W.	5,—
A. Szczepaniakowa, Rawicz	5,05
A. Rutkowska, Toruń	1,50
J. Kosiarkiewiczówna, Gniezno	5,—
St. Kwiatkowski, Gniezno	10,—
M. Wróblewska, Gniezno	20,—
J. Klimkiewicz, Inowrocław	5,—
K. Sieracki, sierż. Inowrocław	2,—
H. Linetty, Młyny	5,—
Wł. Lutomski, Inowrocław	10,—
J. Szczerkowska, Dzierzanów z podz. N. S. J. za odebr. łaski z prośbą o zdrowie dla ojca	10,—
M. Berger, Kościerzyna	1,—
L. S. z R. za odebr. łaski	5,—
Fr. Błażejewski, Rogoźno	3,—
J. Kaczmarek, Ostrów	3,—
L. Stenszewski, Toruń	1,—
K. Pluciński, Toruń	0,50
J. Hankus, Biała	1,—
X. Prob. Kozłowicz, Bukówiec od X. K. w pewn. intencji	3,—
M. Laskowska, Sosnowiec	10,—
Dr. A. Kobyliński, Brusy	50,—
J. Łaszczyk, Zakluczyn	2,—
X. Fr. Pałka, Grybów	10,—
G. Ginterówna, Lubasz	10,—
I. Neugebauerówna, Rabin	10,—
Fr. Kwiatkowski, Kasparus	5,—
F. Marciniakowa, Głuponie	2,—
M. Jankowska, Lutom	5,—
K. Wilczewska, Toruń	1,—
Fr. Krzymiński, Rądzyń	5,—
W. Kaszyński, Popielewo z podz. za odebr. łaskę	5,—
M. Dannemann, Gdańsk	10,—
T. Dziubiński, Bytków	10,—
Fr. Horała, Poznań	2,—
W. Brambor, Kępno	2,—
E. Florczak, Świętochłowice	5,—
G. Pilarski, Tarn. Góry	2,—
Fr. Kurzak, Tychy	5,—
X. St. Maślak, Szaflary	10,—
Fr. Pawłowicz, Rakowice	3,—
K. Janczewska, Kraków	1,—
M. Sacharek, Kraków	10,—
J. Kwiatkowski, Żukowo	2,—
L. Jabłońska, Ostrzeszów	1,—
M. Turska, Warszawa	5,—
A. Kubani, Warszawa	10,—
St. Piotrowska, Bytków	5,—
A. Tuczyński, Łódź	20,—
H. Grabarzówna, Wiardunki	25,—
H. Moszyński, Tłumacz	2,—
Prof. St. Dąbek, Tłumacz	3,—
M. Całkosińska, Kępno	10,—
Z. Kiełmiński, Kępno	3,—
I. Sobczakówna, Warszawa	5,—
St. Wolska, Warszawa	5,—
Dwa Kotecka, Poznań	10,—
J. Minkowa, Inowrocław	5,—
A. Kumblowa, Inowrocław	3,—
W. Gałezewski, Inowrocław	3,—
E. Kobierska, Skulsk	3,—
P. Rabstein, Inowrocław	3,—
Ig. Owsiński, Leszno	15,—
K. Smukowski, Nakło	2,—
L. Baś, Nakło	2,—
Kom. sąd. Kozłowski, Nakło	10,—
M. Dobrzańska, Bieżanów	5,—

Konto P. K. O. 207 470. Sekretarjat św. Marcin 69.

Z PEWNOŚCIĄ ZAINTERESUJE TO PANA,

że wciąż jeszcze nabywać można

książeczki premjowe

KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI MIASTA POZNANIA

w Oddziale przy ul. 27 Grudnia 19

z prawem udziału w wylosowaniu 50 premji po 100 zł w dniu 31 października r. b.

Wkłady premjowe oprocentowane będą po 9%.

Poza tem Kasa od dnia 1. VII. r. b. płaci

od wkładów oszczędnościowych

za wypowiedzeniem	dziennem	do sumy 5000,— zł			4%
„ „	1	miesięcznem (bez ograniczenia sumy)			6%
„ „	3	„	„	„	8%
„ „	6	„	„	„	9%
od wkładów na rach. czekowym			„	„	4%

Odsetki liczy się od dnia następnego po uiszczeniu wkładów.

Doliczanie odsetek dokonuje się dwa razy do roku dnia 1 stycznia i dnia 1 lipca.

nw 4504/5

Restauracja „Pod Strzechą“

Pl. Wolności 7

Baczność!!! **Uwaga!!!**

Idąc prądem czasu obniżyłam ceny!

Polecam:

Obiady . . . . . à 1,20 zł

Menu z pięciu dań . . . . . 2,50 zł

Specjalność: Obiady jarskie z dwóch dań 0,90 zł

Kolacja z trzech dań . . . . 1,50 zł

Obfity wybór à la carte: ceny solidne!

Jasne piwa składowe 1/4 ltra . . 0,27 zł

Pw 3 450-29.89 **WANDA STENZLOWA.**

Porad fachowych

w sprawach i sporach **ubezpieczeniowych** wszelkich działów udziela rutynowany i doświadczony ubezpieczeniowiec przy udziale prawnika.

Br. Gnatowski, b. dyrektor Towarzystw Ubezpieczeń

Poznań, ul. Pocztowa 31 a, m. 8, telefon 53-33.

Pw 3 088/0-55.438/0

Pierwszy redaktor

potrzebny do pisma narodowego na prowincję. Kandydaci niechaj się zgłoszą z życiorysem i podaniem referencyj pod adresem: Edward Pawłowski, Poznań, św. Marcin 70. Zgłoszenia nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

zw 15 336

Przezorny rzemieślnik kupuje u Czepczyńskiego

Centralna Drogerja - J. Czepczyński

Poznań, Stary Rynek, 8, tel. 33-24 33-15 31-15 32-38 33-53

wiedząc że za niską cenę otrzyma pierwszorzędny towar

carbolineum, kwas solny, oliwy, smary, farby, lakiery, pokosty, papier szklisty i szmerglowy oraz wszelkie artykuły drogeryjne.

Pw 3 412-29.26

Wyjątkowa okazja!

Mercedes-Benz

6 cyl. 8/38 K. M.

Limuzynę 5-osobową w świetnym stanie, z kufrem, 6 kół i kompletne wyposażenie, **sprzedam** spiesznie bardzo tanio za gotówkę względnie na spłatę. Oferty **„PAR“** pod **29,93**

„TANI DOM WŁASNY“

będzie wtenczas tanim o ile dach domu będzie pokryty czystą blachą cynkową, która daje absolutną gwarancję długotrwałości i nie wymaga żadnej konserwacji.

Dowodem tego jest niżej zamieszczona treść jednego z wielu zaświadczeń.

CZYSTY CYNK

Niniejszem zaświadczam, że dach na posesji we Lwowie przy ulicy Sobieskiego l. 3, której to kamienicy jestem zarządcą, pokryty został w roku 1853 czystą blachą cynkową, która po dziś dzień tam leży.

Blacha ta pozostaje do dziś dnia w stanie zadawalającym i miejscami tylko została uszkodzona w czasie walk polsko - ruskich w roku 1918—19, które to miejsca zostały naprawione nową blachą.

Inż. Kazimierz Winiarz
Kierownik Działu Budynków
Okręg. Dyrekcji P. K. P. we Lwowie.

Lwów, dnia 1 czerwca 1932.

A zatem kryj dach czystą BLACHĄ CYNKOWĄ.

„BLACHA CYNKOWA“

Biuro sprzedaży Polskich Walcowni Cynku
Sp. z o. p. w Katowicach, Marjacka 11.

Udziela bezpłatnie wszelkich wyjaśnień i wskazówek technicznych. Pw 3 415-71.76

BACZNOŚĆ! BACZNOŚĆ!

Właściciele domów!

Dogodne warunki spłaty.

Pokrywanie dachów papą, cynkiem, blachą ocynkowaną, dachówką i t. p. naprawę, smolenie, zakładanie i naprawianie gzymsów i rynien i wszelkie roboty budowlano - blacharskie, — wykonuje tanio znane z solidności przedsiębiorstwo

Przemysł Polski Pokrywania Dachów

IG. MANDOWSKI, egzam. mistrz blacharsko - dekarski

Poznań, Grobla 3 Telefon 34-69

Pw 3 446-56.56

KONKURS

na dostawę opału dla Uniwersytetu Poznańskiego

na rok 1932/33 w następującej ilości:

koksu około 2 200 000 kg.
węgla 245 000 kg.

Gatunek koksu i węgla, oraz kopalnie, z których oferowany towar pochodzi, wyszczególnić. W ofercie należy podać cenę loco wagon kolejowy w Poznaniu, zwózkę osobno, oraz warunki płatności. Uniwersytet zastrzega sobie wolny wybór ofert lub nieprzyjęcia żadnej.

Termin składania do dnia 10 sierpnia 1932 r., do godziny 12-tej, w pokoju nr. 13. — Wadjum w wysokości 2% w Kwesturze U. P., pokój nr. 2.

Uniwersytet Poznański

nw 4 102 Rektor w z. (—) Stanisław Kasznica.

Szkoła domowej pracy kobiet

w Kórniku

przyjmie od 1 września uczennice. Nauka bezpłatna, za internat i utrzymanie 40 zł miesięcznie.

zw 15 321

PRZETARG PUBLICZNY

W poniedziałek, 25 lipca, oraz dni następne, od godziny 10-tej do godz. 18- sprzedawać będę z polecenia zarządcy masy upadłościowej f-y „Serwis“, ul. 27 Grudnia nr. 2, najwięcej dającemu za gotówkę:

kilka kompl. serwisów obiadowych, serwisy do kawy, komplety na umywalkę, 6 metalowych łóżek dziecięcych, lampy, wazy, talerze, filiżanki, szklanki, oraz większą ilość innych sprzętów i naczyń kuchennych i gospodarczych. Pw 3 440-29,78

Brunon Trzeczak

zaprzysięż. i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonator na Województwo Poznańskie, ul. Wroniecka 4, tel. 2126 i 3175.

DO PRANIA

Kompresor „Tempo“

kosztuje od dnia dzisiejszego tylko

zł 38,50

DEIMERT i JAŃCZAK

Biuro Techniczno-Handlowe

Poznań, Pl. Wolności 3. Tel. 5371

Uwaga: Oryginalny kompresor „Tempo“ posiada **3 dzwony i nie jest lutowany.**

Pw 3 449-29.91

Owoce - warzywa

przyjmuje w komis hurtownia. Zawiadomienia z wyszczególnieniem przesyłać do **Kurjera Poznańskiego, Ekspozytura w Gdyni** pod **„Owoce“.** nw 4494

Sprzedam z powodu choroby

DOM

3 pokoje i kuchnia, z chlewem i 2-morgowym ogrodem w **Żabikowie** za zł 8000. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **zw 15 339**

FUTRA:

W dużym wyborze: Karakułowe, Piżmakowe, Źrebakowe, Łapki Karakułowe, Bibrety, Seale, Piszczaniki i inne. Także duży wybór **SPODÓW** pod futra męskie i damskie i różne **SKÓRY.** Kto teraz kupi to **tylko za połowę ceny** u

Braci Milskich, Poznań, Al. Marcinkowskiego 15, tel. 31-38

zw 15 334

Niebywała Okazja!!!

Prawdziwie książęca rezydencja

idylicznie w Księstwie położona, składająca się z ca 3300 mórg, w tem

ca 360 mórg pięknego starego lasu,
ca 520 mórg rybnego jeziora, reszta
ca 2350 mórg pszennej i buraczanej gleby pod pług drenowanej.

Budynki I kl., murowane, welbowane, na żelazie, jeden pałac o 48 pokojach, drugi o 42 pokojach i ubikacji. Wszędzie w budynkach centralne ogrzewanie, wodociągi kanalizacja i elektryczne oświetlenie.

Piękny i obszerny park.

Same budynki zabezpieczone od ognia na 2 milj. 50 000 zł. Oprócz tego jest wspaniała gorzelnia. — Stacja kolei, kościół parafjalny oraz szosa w miejscu. Prócz tego posiada majątek obszerne cieplarnie i oranżerje, urządzone na ogrodnictwo handlowe. Inwentarz żywy i martwy bogaty i kompletny. Znakomite żniwo. Polowanie I klasy na różną zwierzynę. Rezydencja ta nadaje się również na sanatorjum lub inne zakłady lecznicze.. Z powodu działów rodzinnych pod bardzo korzystnemi warunkami z zaliczką 600—800 000 zł zaraz sprzedam.

Oferty tylko od poważnych reflektantów z odpowiednią gotówką proszę złożyć do Kurjera Poznańskiego pod zw 15 331. Sprawa poważna i spieszna.

Młyna

o dziennej produkcji 15 do 20 ton w okolicy, obfitującej w zboże, celem dzierżawy **poszukuję.** Oferty „Par“, Al. Marcinkowskiego 11 pod **56,50** Pw 3 445-56.50

OKRĘTKĘ

mereżkę, dziurki, plisowanie, dekatyzowanie, obciąganie guzików nadrabianie stóp, podnoszenie oczek, hafty, monogramy wykonuje terminowo najtaniej

„HAFTOPLIS“.

St. Rynek 10 wejście Kurzanoga (obok F-y Czepczyński i Kruk) **Filja Romana Szymańskiego 1** pl. Świętokrzyski.

Pw 3 099-17.46

Aptekarz dypl.

rutynowany, z 16-letnią praktyką

przyjmie zastępstwo szefa

wzgl. zarządzającego apteką. I-a referencje. Zgłoszenia łask. do Kurjera Poznańskiego pod **zw 15341**

Jan Dzierzbicki Poznań

poleca ze składu i wagonowo

Dźwigary, żelazo, blachy.

Miejsce sprzedaży **Szkolna 3** lub **Składowa 4.**

Pw 3287-27.59

UCHWAŁA. W sprawie upadłościowej nad majątkiem kupca **Karola Fryderyka Alberta Rittera w Strzelnie** na wniosek zarządcy wyznacza się termin zebrania wierzycieli celem zadecydowania o ewentualnem zniesieniu wynagrodzenia miesięcznego dłużnika, w sprawie kwitu mazalnego, znajdującego się w rękach Creditbanku, o wyborze nowych członków wydziału wierzycieli oraz sposobu sprzedaży nieruchomości **na dzień 18 sierpnia 1932 r. o godzinie 10 przed poł.** w niżej podpisanym sądzie pokój 10

Strzelno, dnia 2 lipca 1932 r. **Sąd Grodzki.** nw 4105

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, dnia 27 lipca 1932 r., o godz. 9 przed południ., sprzedam najwięcej dającemu za gotówkę:

Grossbuldog „Lanna“, lokomobilę, młockarkę, sieczkarkę, śrótownik, 23 koni, 6 źrebaków 3-roczn., 9 źrebaków 2-roczn., 5 źrebaków 1-roczn., 2 krowy, 8 szorów robocz. i 23 uzdzenic. nw 4 024

Zbiórka w majętności Chwałęcin powiat Jarocin, stacja kolejowa Chocicza lub Panienka.

Wieczorek, komornik sądowy w Jarocinie.

KANOLD POLSCE POZOSTAŁ

przodująca marka wśród wszystkich cukierków śmietankowych w

niedościgniony w jakości nadal zajmuje szczytne pierwsze miejsce. Liczne naśladownictwa znikły

Kanold dzięki dobroci

i nadal cieszy się uznaniem Konsumenta jako jedynie dobry i wyśmienity! Prosimy żądać wyraźnie prawdziwe KANOLDY!

KANOLD Sp. Akc. LESZNO.

dw 673

W dniu 22 lipca o godz. 4,15 po południu, zasnął w Bogu po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż i najukochańszy tatuś, brat, zięć, szwagier i wujek, ś. p.

Michał Golniewicz

przeżywszy lat 48. Nabożeństwo żałobne i pogrzeb odbędzie się we wtorek, 26 b. m., o godz. 11 przed południem w kościele parafjalnym w Krerowie.

dw 704

W ciężkim smutku pogrążeni

Zimin, dnia 22 lipca 1932. **żona z córką i rodzina.**

Powozy oczekiwać będą we wtorek, na stacji w Pierzchnie i Kórniku.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Zakład Pogrzebowy Bracia Nowak, Poznań, Plac Nowomiejski 10 tel. 1046.

W ogłoszeniu ś. p.

Wincenty Chmielnik

podano mylnie godzinę pogrzebu na 16,15, poprawnie powinno być zw 15 338

18,15

Zrzeszenie Pracowników Banku Związku Spółek Zarobkowych Tow. zap. Koło Poznań.

J.W. Panu Drwi Sew. Chmielewskiemu

w miejscu, Stary Rynek 45

za gorliwą i skuteczną opiekę lekarską w czasie ciężkiej choroby naszej matki, składamy na tej drodze

serdeczne podziękowanie

rodzina Nowaków

zw 15329 **Poznań, Wielkie Garbary 46.**

Miód pszczelny lipcowy

pod gwarancją czysty, pochodzący z najlepszych pasiek podolskich w blaszankach brutto po cenie: 3 kg. zł 8,50, 5 kg. zł 11,50, 10 kg. zł 21, 20 kg. zł 38, 30 kg. zł 46, 60 kg. zł 85. Ponad 60 kg. za każdy kg. zł 1,35 wraz z opakowaniem i opłatą pocztową lub kolejową wysyła za zaliczką **I. Winokur, Tarnopol, ul. Tarnowskiego 14** (Małopolska). nw 4 496

Dnia 21 lipca 1932 r., o godz. 4 rano, zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz ukochany ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Franciszek Langner

przeżywszy lat 65. Pogrzeb odbędzie się dnia 24. 7., o godz. 5.30 po południu, z domu żałoby Chwaliszewo 68, o czem Krewnych i Znajomych zawiadamia

strapiona

zw 15 322 **rodzina.**

---

†

Dnia 21 bm. zmarł członek Towarzystwa naszego, śp.

Franciszek Langner

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 24-go lipca rb. o godz. 5,30 z domu żałoby ul. Chwaliszewo 68 na cmentarz św. Małgorzaty.

Towarzystwo „Pielgrzym" pod wezw. M. Boskiej w Poznaniu.

Wypadek 223. zw 15 337

W dniu 21 lipca b. r. zasnął w Panu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój kochany mąż, nasz najdroższy ojciec, brat, wujek i dziadek, ś. p.

Wiktor Hildebrandt

przeżywszy lat 57. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 24 b. m., punktualnie o godz. 5 po poł., z domu żałoby przy ul. Bukowskiej 21.

W ciężkim smutku pogrążeni

zw 15 326 **żona, córka i synowie z rodziną.**

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

---

†

Dnia 21 lipca zmarł po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., zaledwie kilka tygodni po zgonie swej żony, naszej matki, nasz najdroższy, nigdy niezapomniany ojciec i dziadek, ś. p.

Wojciech Jezierski

przeżywszy lat 71. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę o godzinie 6 po południu z Zakładu św. Józefa.

W ciężkim smutku pogrążone **dzieci.**

Poznań, Berlin. W. Garbary 23. zw 15 324/5

W pierwszą bolesną rocznicę zgonu naszego najukochańszego, najdroższego i nigdy niezapomnianego syna i brata, ś. p.

Mieczysława Bachorskiego

odprawi się w poniedziałek, 25 b. m., o godz. 8

msza święta

w kościele Farnym, o czem donosi

zw 15 327 **rodzina.**

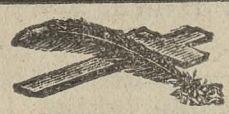

Dnia 22 lipca 1932 roku zmarła nagle, namaszczona Olejami św., moja najukochańsza żona, nasza najdroższa, nigdy niezapomniana matka, teściowa i babka, ś. p.

Marja z Przybylskich Szmytkowska

przeżywszy lat 69. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 25 b. m., o godzinie 5-tej, z kostnicy cmentarza Farnego przy ul. Bukowskiej. Nabożeństwo żałobne odbędzie się we wtorek o godzinie 8-mej w kościele Farnym.

W ciężkim smutku pogrążeni

zw 15 330 **mąż z dziećmi i rodzina.**

Poznań, ul. Wielka 18.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

W piątek, dnia 22 lipca 1932 r. wieczorem zasnął w Bogu, po długich, ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najukochańszy mąż, nasz ukochany syn, brat i szwagier, ś. p.

Edmund Pepel

nauczyciel szkoły powsz. w Głogowie powiatu krotoszyńskiego Podchorąży Rezerwy W. P.

w 27 roku życia. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 26 lipca o godzinie 9 rano w Bninie.

W ciężkim smutku pogrążeni

zw 15 340

Bnin, dnia 23 lipca 1932 r. **żona z synkiem, rodzice i rodzeństwo.**

Dla Kupców, Rzemieślników i ich rodzin urządzamy **jednorazowy KURS KSIĘGOWOŚCI UPROSZCZONEJ i spraw podatkowych**

według nowego rozporządzenia Min. Skarbu, która posiada moc dowodową dla państw. podatku przemysłowego. — Kurs rozpoczyna się 2. VIII. r. b. i trwać będzie 2 miesiące w godz. wieczorowych. Całkowita opłata wynosi zł. 20.— Zgłoszenia: „POSTĘP", plac Sapieżyński 2 a. zw 15 320

Przekonaj się, że piwa

Gnieźnieńskie jasne pełne o smaku Pilsnera

Kulmbachskie ciemno dubeltowe

Klasztorne leczniczo słodowe

jedynie polecone przez pp. lekarzy

są najlepsze nw 4351/2

z Browaru Koteckich Gniezno.

Kupię majątek ziemski

z dobrą ziemią, dobremi budynkami i dworem. Warunek: dogodna komunikacja, blisko dworca i miasta, — od 1 000 do 2 000 mórg **za gotówkę.** Agenci wykluczeni. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zw 15 333

Dwa majątki ziemskie

1 350 i 1 900 mórg dobrej drenowanej ziemi z ładnemi dworami i dobremi budynkami i komunikacją, również z bardzo dobrem żniwem, pod bardzo dogodnemi warunkami **na sprzedaż.** Reflektanci zechcą się zgłosić z pełnem zaufaniem i podaniem wysokości wpłaty do Kurjera Poznańskiego pod zw 15 332

DROGERJĘ

uposażoną w duży zapas wszystkich najnowszych środków i towarów, olbrzymi lokal z piwnicami, składami w centrum Poznania, **korzystnie** niżej własnych kosztów za towar, **oddam** wskutek rodzinnych stosunków. Zgłoszenia reflektantów posiadających gotówkę do Kurjera Poznańskiego pod **zw 15 335**

Powiększyliśmy nasz zapas

samochodów używanych

objektami pierwszorzędnemi za ceny okazyjne

polecamy specjalnie

Praga . . . . . **8/30 KM.** 4-osobowy kryty

Nash . . . . . **12/50 KM.** 4-osobowy kryty

Ford . . . . . **11/40 KM.** 4-osobowy kryty

Ford . . . . . **11/40 KM.** 4-osobowy otwarty

Tatra . . . . . **2 cyl.** 4-osobowy kryty

Fiat 520 . . . . **9/45 KM.** 4-osobowy kryty

Fiat 503 . . . . **6/30 KM.** 4-osobowy otwarty

Essex . . . . . **10/40 KM.** 4-osobowy kryty

Overland-Whippet 10/40 KM. 4-osobowy kryty

Minerva . . . . **8/40 KM.** 4-osobowy kryty

i wiele innych

także **samochody wysyłkowe i ciężarowe** w doskonałym stanie.

Dogodne warunki zapłaty.

Brzeskiauto S.A.

Poznań

ul. Dąbrowskiego 29.

Tel. 63-23, 63-65.

Pw 3 447-29.85

WIERTARKĘ

kupię,

wielkość do 30 m/m.

„BARWA" Kałamajski,

plac Wolności 6.

Pw 3 434/5-29.81/2

Dostarczamy niezależnie od syndykatu

PAPĘ DACHOWĄ, SMOŁĘ i t. d.

BRACIA SCHLIEPER

Fabryka Papy Dachowej i Destylacja Smoły

Hurtownia materjałów budowlanych

Tel. 306 **BYDGOSZCZ** **Tel. 361**

nw 4 513

Śpichlerz 3 piętrowy

w Poznaniu, przy Grochowych Łąkach 5 masyw murowany, wewnątrz winda, pojemność przeszło 1 000 **mtr. kw.** od zaraz korzystnie do **wynajęcia.** Zgłoszenia firma

J. GLINKA, Wrocławska 26/30.

Pw 3366-28.138

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Meble kuchenne
najtaniej sprzedaje Koniecki — Piaskowa 3. kuchnie od 110 zł począwszy. zdw 77 495/6

Wiatrak
na rozbiórkę lub w całości sprzedam. Gniezno, Kiosk narożnik Chrobrego-Lecha zdw 78 965/6

Sypialnie
sprzedaje najtaniej Stolarnia, Rybaki 15 nw 4147/8

Okucia
budowlane meblowe najtaniej Stanisław Wiewiór — Poznań, św. Marcin 34. Specjalny skład okuć. telefon 34-31. dw 542/3

Deski
podłogi używane tanio. Przemysłowa 23. zdw 81 377/8

Dorożka
samochodowa limuzyna jak nowa koncesją i zegarem za 3 500.— sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 324

Wozy
mleczarskie, do piwa, piekarski, reklamowy i rolwaga tanio. Bartkowiak, Piaskowa 6/7. kuźnia. zdw 81 293

Kiosk
w lasku Gołęcińskim. Składowa 11, restauracja. zdw 81 218

Kolonjalkę
centrum, koncesja tytoniowa. — Adres Kurjer Pozn. zdw 81 234

Wózek
dziecięcy, biały sprzedam tanio. Mickiewicza 9 m. 6. zdw 81 209

Sprzedam
tanio interes w Debcu. Adres wskaże Kurjer zdw 81 203

Materace
sprężynowe, nakładki, leżanki, najtańsze wprost z pracowni. — Wielkie Garbary 9 zdw 81 111/12

Dobra piekarnia
pod Poznaniem jest do oddania. Poznań, Mickiewicza 20, m. 8. zdw 81 153

Wiatrak
na rozbiórkę lub w całości sprzedam. Gniezno, Kiosk, narożnik Chrobrego-Lecha. zdw 78 965/6

Morga
gruntu w Poznaniu nadaje się pod budowę na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 80 953/4

Łóżka
nocne stoliki, leżanki salonik i różne tanio. Słowackiego 27 I. 6 zdw 81 005

Koń
wóz, helka na sprzedaż. Staszica 24 mieszkanie 13. zdw 81 006

Półszorki
używane sprzeda Razer, Szewska 11. zdw 81 145

2
wozy 3 całowe i 2 pary szorów w dobrym stanie na sprzedaż. Ulica Starołęcka 9. zdw 81 113

Tanio
dom 3 pokoje kuchnia, ogrodu morga, duży budynek gospodarczy opłotowany, Starołęka Roguś. zdw 81 142/3

Tania
sprzedaż pończoch Bemberga 2.50, 2.75, 3.— 3.75 4.50 zł. Olbrzymi asortyment kolorów tylko w specjalnym magazynie pończoch A. Szymański — Poznań, św. Marcin 1 przy Placu Świętokrzyskim. Pw 3135/6-27.47/8

Parcelę
Górczyn, blisko tramwaju sprzedam. Leipold św. Marcin 34. zdw 81 163

Chcesz
kupić parcelę lub budować domek, żądaj prospektów i informacyj w Spółdzielni Hipoteczno-Kredytowej, Poznań, pl. Wolności 14, a. zdw 81 180

Wilka
ostrego (tresowanego) bardzo tanio sprzedam. Gen. Kosińskiego 17 a. Lück. zdw 81 127

Magle
na zapęd elektryczny i ręczny dostarcza M. Jankowiak, Fabryka magli, Poznań - Starołęka. zdw 81 148

Meble
kupisz najtaniej wprost z fabryki Szczaniecki, Tama Garbarska 3 zdw 80 523

Bemberga
10 000 par pończoch sprzedamy detalicznie Hurtownia Pończoch Św. Marcin 22. zdw 81 197

Rabarber
na wino oddaje po 4 grosze Przybylska, Rataje. zdw 81 196

Willkę
mniejsza, nową, prezentującą się ślicznie, ogród, morga ziemi, sprzedam przystępnie. Miejscowość letniskowa, Kobylnica nr. 18 pod Poznaniem. zdw 81 176

Za 600
skład kolonjalny bezkonkurencyjnej wioszce sprzedaż piwa i wyrobów tytoniowych dzierżawa 15 zł miesięcznie. Górna Wilda 93, mieszkanie 9, III. zdw 81 075

Materace
sprężynowe, nakładki leżanki oddaje najtaniej tylko pracownia Wielkie Garbary 18, róg Woźnej. zdw 81 109/10

Tanio
powodu przeprowadzki szafy, łóżka lampy, inne meble. Matejki 1 I. zdw 80 960

Wózek
czterokołowy (nośność do 8 ctn.) na sprzedaż. Zgłoszenia: Stolarnia, Piotra Wawrzyniaka 20. zdw 80 961

Gospodarstwo
blisko miasta powiatowego 92 morgi zamienię na mniejsze lub dom. Kopecki, Chełmońskiego 10, mieszkanie 10. zdw 80 966

Motor
„Benza" sprzedam korzystnie. — Górna Wilda 46 garaże. zdw 80 969

Głośnik
Philipsa talerzowy korzystnie oddam. Burdajewicz Szamarzewskiego 15, m. 5. zdw 81 069

Szor
wyjazdowy tanio. Langiewicza 2. zdw 81 199

Szopę
dobrze utrzymaną, która można przestawić, wielkość 33 × 14 m., obita deskami, bocznemi, dachowemi oknami, nadająca się także na stodołę tanio. Przemysłowa 23 zdw 81 379/80

Parcele
naprzeciw Osiedla, Warszawska, Główna 24, Woźniak. rw 2 327/8

Lokomobile
dobrym stanie fabrykat Wolff, Cegielski, do młócarń korzystnie do nabycia. B. Ziółkowski i Ska, ul. Em. Sczanieckiej 4 b telefon 69-48 zdw 79 301

Narzeczonym
ślubne obrączki złote para od 12 zł i droższe poleca Chwiłkowski, św. Marcin 40. zdw 81 373

Fiat 503
limuzyna po remoncie, bardzo tanio na sprzedaż. Do obejrzenia Brzeskiauto, Jakuba Wujka. zdw 81 353

Pianino
tanio. Za Bramką 5 a, parter, lewo. zdw 81 349

Szafkę
żaluzyjną do akt sprzedam. Dąbrowskiego 69, m. 7. zdw 81 345

Obraz
Wojciecha Kossaka okazyjnie na sprzedaż. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 81 344

Samochód
„Rugby" limuzyna 4 osobowy w pierwszorzędnym stanie okazyjnie za 3 tysiące na sprzedaż. — „Autopol" ul. Dąbrowskiego 12, telefon 7308. zdw 81 340

Rowery
„Łucznik" i innych marek od zł 200 gotówką ratami. Rymkiewicz Wielkie Garbary 9 dw 534

Skład
kolonjalny i delikatesów stary, pierwszorzędny, w głównej ulicy miasta 10 tysięcznego z urządzeniem i towarem z powodu wyjazdu zaraz tanio do sprzedania za gotówkę z 3 pokojowem mieszkaniem. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego nw 4 466

Pasy
wielbłądzie, skórzane, wszechświatowej marki belgijskiej „Le Chat". Ceny likwidacyjne „Elibor". Gąsiorowskich 6 Pw 3395-29.42

„Kopalnia złota"
Interes zbożowy istniejący od roku 1905 natychmiast oddam w dzierżawę lub sprzedam korzystnie śpichrz zbożowy 4 piętrowy z elektr. cełwatorami, tryjerami i telefonem, kapitał potrzebny 10—20 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 495

Pszczoły — Roje
w cenie 10—15 zł wysyła „Pszczoła" Kupczyce 6 poczta Denysów. zdw 79 586

Kuracja! Gurgula Biszkopty!
dla dzieci, niemowląt, starców, chorych polecane przez Izby Lekarskie. Gdzie brak, wysyła fabryka Gurgula reklamową pocztówkę zł 0.50 zaliczeniem. Pw 3 140-70.68

Parcele budowlane
przy Szosie Warszawskiej w stronę Głównej bezpośrednio przy Osiedlach „Dom Własny", „Praca" wodociągi, kanalizacja, dogodna komunikacja, sprzedaje właściciel Malecki. Droga Dembińska telefon 11.90. Pw 3092-25.77

Motocykle
Motosacoche modele 1932 sprzedaje. Ceny zniżone Koszczyński, Ogrodowa 15/16. Pw 1 873-16.42

Willka
z ogrodem oficyna we Wrześni do sprzedania cena 36 000 wpłaty 20 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 80 445

Sypialnie
tanio wyprzedaje. — Stolarnia, Kwiatowa 6. zdw 80 534

Pianina
nowe i mało używane „Eckego" korzystnie. Plac Wolności 2 (parter wysoki). dw 686

Maszyny do szycia
najlepszej jakości, tanio również na spłaty poleca Otto Mix Poznań, Kantaka 6 a. Pw 3 136-27.86

Tanie słoje gwarantowane
litrowe do wiązania 30 gr do zaprawiania litrowy 95 gr, gumka 10 gr sprężynka 5 gr. Staszewski, Wyspiańskiego 15 zdw 78 435

Parcele
budowlane Chociszewskiego-Hetmańskiego sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 80 412

Skład skór
na Pomorzu, miasto powiatowe, ze względów rodzinnych zaraz do objęcia. Suma potrzebna ca. 9 do 10 000. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego nw 4 446

Sprzedam
skład komisowy dobrze prosperujący centrum. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 80 940

Gospodarstwo
92 morgi sprzedam z powodu starości. Kopecki, Chełmońskiego 10, mieszkanie 10. zdw 80 965

Pionier
(gwintownica rur) jak nowy tanio (4—5) Degórski, Małe Garbary 7 a. zdw 81 066

Tatrę
dwucylindrową w bardzo dobrym stanie gotową do jazdy za 3 000 do nabycia. A. Burdajewicz, — Szamarzewskiego 15, m. 5. zdw 81 067

Gospodarstwo
dobre 200 mórg zamienię na dom. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 072

Mała
willa w Puszczykowie duży ogród owocowy sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 80 717

Lodownia
(fabrykat Eszenbach) 110×65. — Dębiec, Wiśniowa 102. zdw 80 721

Morele
zaleszczyckie 25 złotych II. sorta 18 złotych. miód kuracyjny 17 złotych. pięciokilowe koszyki franco pobraniem. S. Horowitz, Zaleszczyki. zdw 79 822

Zbiór znaczków
sprzedam. Plac Bernadyński 1, mieszkanie 5. zdw 80 759

Pianino
sprzedam. Popłińskich 12 mieszkanie 20. zdw 79 877

Pianino
sypialnia, jasny dąb, jak nowe. Fr. Ratajczaka 11 a, mieszk. 69. zdw 80 912

W Inowrocławiu
w centrum miasta piękny dom piętrowy z ogrodem na sprzedaż za cenę zł 95 000 dochód przynosi 12 000 zł. Zgłoszenia do „Par", Poznań pod 56.49. Pw 3 420-56.49

Wełnę
chemicznie czyszczoną i watę do kołder najtaniej poleca Przemysł Wełniany, św. Marcin 56. I telefon 20-31. zdw 76 583

Parasole
ogrodowe, balkonowe, deszczowe i słoneczne poleca Wytwórnia Parasoli, Wielka 27/29. dw 585

Dwa
domy piętrowe masywne składem kuźnią remizą podwórzem, światło wodociąg, kanalizacja, ogród, korzystnie sprzeda właściciel Spisak, Września Kościelna 8. zdw 80 327

Motocykle
New Hudson nowe sprzedaje po bardzo niskich cenach „Motor" Dąbrowskiego 7. zdw 78 756

Dom mieszkalny
b dużym ogrodem owocowym w bardzo dobrym stanie w Inowrocławiu od gospodarza za cenę zł 25 000 przy dochodzie 3 500 zł zaraz na sprzedaż. — Zgłoszenia „Par", Poznań pod 56.48. Pw 3 421-56.48

„Antyki"
meble używane sprzedaje kupuje. Wielkie Garbary 39. Pw 3 143-56.43

2 parcele
bardzo ładnie położone w samym Żegrzu przy szosie okrężnej — sprzedam tanio. Plac parcelacyjny i zezwolenie przez władze zatwierdzone. Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3 telefon 2442. Pw 3 405-29.38

Warsztat
stolarski urządzeniem, centrum za 300 złotych spiesznie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 089

Motocykl
z przyczepką w dobrym stanie z powodu wyjazdu tanio sprzedam Małe Garbary 5, m. 4. zdw 81 087

Dogę niemiecką
maści tygrysiej, silną, 83 cm wysoką, czystą, odporną na kij, strzał i człowieka sprzedam. — Oferty Kurjer Poznański zdw 81 082

Kryształy
sprzedam okazyjnie garnitur na gotowalnię 9 części, wazony i inne. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 081

Sprzedam
restaurację od zaraz z powodu przejęcia innego przedsiębiorstwa Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 80 438

Dom
masywny, nowy morga ogrodu, rzeźnictwo, dobrze prosperujące w dużej wsi gdzie kolej poczta i szkoła do sprzedania. Cena według ugody. Oferty Kurjer Poznański zdw 80 834

„Tygiel"
maszynę drukarską tanio sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 175

Okazyjnie
dom 4 piętrowy wśródmieściu do sprzedania. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 81 156

„Citroen"
limuzyna 5 osobowa w dobrym stanie korzystnie na sprzedaż. — Zgłoszenia „Par", pod 29.57. Pw 3 432-29.57

„Chevrolet"
ciężarowy kryty reklamowy, jak nowy, korzystnie do nabycia. — Zgłoszenia „Par" pod 29.58. Pw 3 431-29.58

Kiosk
śródmieściu korzystnie. Informacje Strzelecka 15. zdw 81 194

Skład
kapeluszy sprzedam tanio prędko. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 190

Sprzedam
salon wiedeński obrazy, biżuterję. Spieszne zgłoszenia 17—20 Grottgera 5, m. 4. zdw 81 104

Skład rzeźnicki
w centrum Poznania w pełnym biegu (obrót miesięczny 25 000) z przylegającem 4 pokojowem mieszkaniem z powodu wyjazdu zaraz na sprzedaż. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 81 103

Okazyjnie
sprzedam jadalnię nowoczesną. — Stolarnia, Grobla 6. zdw 81 126

Pracownię
masowych wyrobów papierowych dobrze zaprowadzonych sprzedam tanio. Fachowość nie konieczna. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 121

Klubowy
garnitur, elegancki jak nowy sprzeda 180. Grobla 4, m. 2. zdw 81 376

Fuzja
c. 12 tanio. Just, Wały Jana III 10. zdw 81 294

Autobus
w dobrym stanie sprzedam lub wydzierżawię, przyjmę spólnika. Strzelecka 31, mieszkanie 7. zdw 81 300

Domek
pokój kuchnią, meble, parcela, ogród, objęcie 1 700 zł, reszta miesięczne spłaty. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 186

Sprzedajemy parcele
w majątku Ławica pod Poznaniem na najdogodniejszych warunkach Spółdzielnia Hipoteczno-Kredytowa, Poznań, Plac Wolności 14a. zdw 81 185

Ford
28 rocznik sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 267

1,50 Bemberga
złoty Bemberg 3.00; pończochy Macco 0.65; 1.20; skarpety 0.25; 0.35; pryma 0.75; 1.20; 1.50; czapki męskie 0.90; 1.30; 1.80; torebki damskie; parasole bardzo tanio tylko nr. 10 Wielkie Garbary. Firma chrześcijańska. zdw 81 260

Piekarnia
w rynku, dobrze prosperująca od zaraz na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 258

Skład
pieczywa, mieszkanie korzystnie. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 252

Parcele
wszystkich dzielnicach Poznania sprzedaje: „Biuro Agrarne", plac Wolności 9. zdw 81 285

Parcele
w najzdrowszej okolicy miasta do sprzedania, plany parcelacyjne i zezwolenie przez władze zatwierdzone. Zgłoszenia Bittner, Dąbrowskiego 79. zdw 81 287

Urządzenie
składowe na garderobę i duże lustro sprzedam tanio. Bittner, Dąbrowskiego 79. zdw 81 288

Pianino
nadzwyczaj okazyjnie sprzedam. Ul. Podgórna 5, m. 1. zdw 81 372

Lokomobilę
Lanza typu L o powierzchni ogrzewalnej 15,855 m² w bardzo dobrym stanie sprzedamy bardzo tanio. Pług Parowy Fr. Tuszewski i A. Blum fabryka maszyn, Poznań, ul. Grunwaldzka 21. zdw 80 589

Parcela
pod budowę przy szosie korzystnie na sprzedaż. ½ morgi w Mosinie. Zgłoszenia Baraniak, Mosina, Rynek 9. zdw 80 718

Meble
tanio wprost z składnicy poleca K. Bakoś, ul. Wenecjańska 1, Most Chwaliszewski przy krzyżu. zdw 80 931

Parcele
w Dębcu każdej wielkości wprost od gospodarza do nabycia. Zgłoszenia Dębiecka 24. zdw 80 799/800

Zakład fryzjerski
dobrze prosperujący na dwie obsługi sprzedam korzystnie. Warzocha Junikowo, Junikowska 23 zd 80 899

Dom
z ogrodem owocowym sprzedam. Stanisław Rybarski, Swarzędz, Nowy Świat 8. zdw 80 919/20

Koń
brudny kasztan 5 lat pół ciężki z powodu likwidacji sprzedam. Słowackiego 25, mieszkanie 7 — 4—6. zdw 80 708

Restaurację
bardzo dobrze prosperującą w Poznaniu sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 019

Ciężarówkę
Ford 1927 w dobrym stanie sprzedam. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 81 023

Motocykl
sprzedam. Argo Piotra Wawrzyniaka 5. zdw 81 027

Oliandry
na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 81 030

Sutereny
na warsztat, handel. Staszica 26 zdw 81 038

Szyny budowlane
kolejowe kolejkowe zamiast tragarzy dostarcza tanio Składnica Focha 23. zdw 81 042

Dom
sprzedam niewykończony 5 mieszkań, 2 zajęte 12 tys. Adres Kurjer Poznański zdw 81 046

Drogerję
sprzedam, Focha 188 a, m. 1. zdw 81 061

Piękne meble antyczne
obrazy olejne, sztychy, porcelana, bronzy perski dywanik, fortepian na sprzedaż. Prosimy zwiedzić wystawę. Antykwarjat, Wożna, narożnik Mostowej. zdw 81 063

Domek drewniany
pokój kuchnia, ogrodzona parcelę 450 m² z rysunkiem sprzedam Filipiak, Pałacza, wylocie Grunwaldzkiej. zdw 81 004

Pianino
krzyżowe bardzo korzystnie sprzedam. Św. Marcin 5, m. 13. zdw 81 374

Kompletne wyprawy Porcelana — Szkło Prima Alpaka
Olbrzymi wybór. Zawsze najtaniej tylko wprost w Hurtowni Porcelany, Wroniecka 24, podwórze. zdw 81 364

Cukiernia
z lokalem i mieszkaniem w ruchliwym punkcie Poznania sprzedam. Adres wskaże cukiernia, Szamarzewskiego 22. zdw 81 333

Gospodarstwo
blisko Poznania 30 mórg z ogrodem urządzenie na skład kolonjalny, rzeźnictwo, piekarnię na sprzedaż, ewentl. wydzierżawienie w całości lub częściowo. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 325

Kajak
dwuosobowy. Wskaże Kurjer Poznański zdw 81 315

Motor
prąd zmienny 7.5 konny, Stocznia Gdańsk, komplet jak nowy tanio sprzeda Gąda, Dąbrowskiego 79. Pw 3 446-56.54

Parcele
przy Łukaszewicza i Kolejowej, metr 4.50 sprzedam. Zgłoszenia restauracja Matejki 56. dw 700

Dywany
wschodnie i krajowe, 2 saloniki, sypialkę białą okazyjnie sprzeda Lokal Licytacji, Wroniecka 4 telefon 3175. Pw 3 439-29.76

Dla stolarzy.
ławki 30 zł, kozły do forniery 30 złot., wiertarnia ręczna 25 zł, dwuskrzydłowe drzwi z okuciem 35 zł, czteroskrzydłowe okno z okuciem 15 zł, wszelkie narzędzia, heble do żłóbkowania, okucia do okien i drzwi bardzo tanio. Mickiewicza 9, m. 6. zdw 81 206

Adlera
maszyna do pisania, walizkowa tanio sprzeda Cichocki, Szkolna 7/8. Pw 3 441-56.53

Fabryka skrzynek i tartak
w Kamienniku dostarcza każdą ilość skrzynek według podanych miar. Zamówienia przyjmuje Gerner, ul. Czartorja 3. nw 4 520

Sprzedam
wille Dębiec, wpłaty 35.000. Oferty Kurjer Pozn. jw 1 147

Restauracja
z pełnem wyszynkiem przy rynku na sprzedaż. Prusa 20. Nowak. jw 1 143

Piekarnię
z domem w Bydgoszczy sprzedam lub wydzierżawię piekarnię. Oferty pod „100" Biuro Ogłoszeń, Bydgoszcz, Dworcowa 54. nw 4 509

Rzeźnictwo
w dobrem położeniu Bydgoszczy, zapęd elektr., obrót mies. 11.000 złot. korzystnie sprzedam. Oferty pod „Korzystne" Biuro Ogłoszeń, Bydgoszcz, Dworcowa 54. nw 4 510

Dom
komfortowy z ogrodem, dzierżawy 24.000 zł sprzedam zaraz lub zamienię na majątek. Bydgoszcz, Gdańska 46, gospodarz. nw 4 514

Lodówkę
dwudrzwiową w dobrym stanie tanio Lokal Licytacji, Wroniecka 4. Pw 3 438-29.74

Place
pod wille Sienkiewicza. Zgłoszenia Słowackiego 34 I., lewo. jw 1 163

Rower
Warsztat, Kraszewskiego 1. jw 1 157

Warsztat
mechaniczno-ślusarski z kompletnemi narzędziami i zapędem elektrycznem sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański jw 1 154

Bostonka
mocna, duży format, jest do sprzedania. N. Różański, Toruń, Kordeckiego 8. zdw 81 386

Bardzo
dobrze prosperująca piekarnia w mieście powiatowem dla ruchliwego fachowca natychmiast do sprzedania. Oferty proszę skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 81 384

Rzeźnictwo
dobrze prosperujące, istniejące 30 lat dzierżawione, z powodu choroby umeblowanem mieszkaniem 2 pokoi i kuchnia, maszyną [illegible] zdecydowanemu reflektantowi posiadającemu kapitał zaraz lub później sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 381

Miód
1.75 własnej pasieki, gwarantowany, lipowy, leczniczy. Plac Nowomiejski 6 a, m. 25. zdw 81 408

Beczkę
żelazna pocynkowana, 300 ltr. dwukołowa ręczna na sprzedaż. — Bliższe Marsz. Focha 122. zdw 81 395

Ford
nowoczesny, limuzyna, obszerna, elegancka, czterodrzwiowa sprzeda tanio za gotówkę. — Dorna, Mylna 10. Pw 3 444-56.52

Lodownię
sprzeda Warszawska 7, m. 5. śrw 12

Pończochy Bemberga 2.000 par z likwidacji fabryki
2.25; 2.65 ze strzałką 2.50 2.85; złoty 2.75, 3.50; Macco 0.50; Rękawiczki kremowe nowości 1.25, 1.65, 1.95, 2.45, 3.50; Tenisówki 0.45; Jumpry tenisówki 2.45, nowości wełniane 4.75 5.65; jedwabne 3.45; Pantalony jedwabne 1,45; milonez prima 2.95; Torebki nowości. Bielizna wielkim wyborze. Najtaniej Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 81 304

Restauracja
dobrze prosperująca z pełnem wyszynkiem, Stary Rynek zaraz lub później na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn. rw 2 346

Kuchnie
przenośne poleca Woźniakowski, Wożna 16. rw 2 343

Biurka — Szafy
krzesła, lustra, łóżka różne inne oddzielne meble sprzedaje i kupuje Nowy Dom Komisowy, Wożna 16. rw 2 339

Kanapki restauracyjne
stoliki z marmurem kawiarniane sprzeda tanio Nowy Dom Komisowy, Wożna 16. rw 2 338

Dwie sypialnie
sprzedam bardzo tanio jasny dąb Nowy Dom Komisowy, Wożna 16 rw 2 337

Jadalnie
krzesła w skórze sprzedam okazyjnie Nowy Dom Komisowy, Wożna 16. rw 2 336

Gospodarstwo
260 mórg ziemi pszennej, zabudowania masywne 6 pokoi, z pełnym inwentarzem i żniwem przy szosie. Cena 75.000, wpłaty 35.000 zł. Spieszne zgłoszenia Adamski, Wągrowiec, Kolejowa 13, telefon 144. rw 2 330

Parcele
budowlane za Bramą Warszawską sprzedam tanio. telefon 69-72 zdw 81 305

Skład konfekcji
i bławatów z przyległym mieszkaniem w najlepszym położeniu miasta Wrześni z towarem lub bez okazyjnie sprzedam. Pisemne zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 81 431

Skład
papieru 6.000.— Zgłoszenia Kurjer Pozn zdw 81 224

Dla rzeźbiarzy
45. dłut za 55 zł. Mickiewicza 9. mieszkanie 6. zdw 81 207

Fiat 505
6 osobowy otwarty z nakryciem, remontowany zaraz tanio sprzedam. Mickiewicza 9 m. 6. zdw 81 208

50 groszy
parcele Bukowska. Dąbrowskiego. Kobylepole. wpłaty 100.— wszystkich dzielnicach Poznania oraz okolicy. Kredyt. Budowa. De-Ka-Ha. Marcinkowskiego 13. zdw 81 428

Źrebakowa
modna marynarka (kabatek) okazyjnie 130. Pawełek Ratajczaka 14 zdw 81 413

2 DLA DOMU

Pchły
u psów i innych zwierząt domowych usuwa w mig „Pulimors". Wystarczy płynem tym zwierzę zmaczać. Środek jest nietrujący niepachnący. niebrudzący. Do nabycia w każdej drogerji i aptece Chemiczna Fabryka „Ordo". Poznań. ul. Grunwaldzka 27. zdw 80 466

5 KUPNA

Parcelę
pod willę kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 80 119

Kupię
dobrze zaprowadzony skład towarów krótkich lub wolny skład z mieszkaniem 3 pokojowem w dobrym punkcie Poznania lub Inowrocławia. Oferty Kurjer Poznański zdw 80 720

Gospodarstwo
35—50 mórg bez inwentarza, masywne zabudowanie Poznań — Gniezno poszukuje kupna. Oferty z opisem Kurjer Poznański zdw 79 657

Znaczki
polskie i zagraniczne tylko większe zbiory kupię Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 80 780

Przyjmuje meble w komis!!
kompletne pokoje. oraz pojedyńcze meble. Warunki bardzo dogodne. Szybka i korzystna sprzedaż zapewniona. Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3 telefon 2442. Pw 3 146-29.30

Wóz
mleczarski. mocny w dobrym stanie kupię. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 80 898

Kupię
dom mniejszy solidny ze składem dobrym punkcie Poznania Jeżyc, Łazarza od gospodarza. Spieszne oferty opisem cena do Kurjera Poznańskiego zdw 80 326

Domek — willkę
z ogrodem w Poznaniu lub pobliżu lub niezbyt dalekiej miejscowości z dobrą komunikacją z Poznaniem kupię wprost od właściciela za ostatecznie najwyżej 15 000 zł a zaraz wpłacę 10 000 zł resztę za 2—3 lata. Szczegółowe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 80 733

Majątek
zagospodarowany rola łąka, las. budynkami komunikacją nabędę za trzypiętrową dochodową kamienice nowoczesnej budowy ze sklepami bez długów na Śląsku. Wyczerpujące oferty: „Mar" Katowice, Dworcowa pod „Majątek". nw 4490

Posiadłość ziemską
około 350 do 800 mórg. pragnę kupić. Dysponuję dostateczną zaliczką. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 81 011

Łóżko
żelazne kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 025

Dom
w małem mieście kupię wpłacę 2 500 złotych. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 041

Kupię
używany w dobrym stanie motocykl. Oferty z podaniem ceny, marki fabrycznej warunków etc. do Kurjera Poznańskiego pod zdw 81 060

Kocioł parowy ca. 25 potrzebny
Fa. Gaede. Poznań. św. Wojciech 29/30. zdw 80 963

Pieska
pokojowego dwuletniego czystego z tresurą kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 068

Kupię
basen do karbidu (motocyklowy). Oferty Kurjer Pozn. dw 698

Wózki
dziecięce używane kupuje Razer. Szewska 11. zdw 81 147

Pianino — fotograficzny
aparat 6½×9 płyty kupię Oferty Kurjer Poznański zdw 81 268

Prostownik
na prąd zmienny kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 114

Szafę żelazną
do książek kupię za gotówkę. — Oferty Poznań. skrytka pocztowa 22. zdw 81 405

Czcionki
używane. ołowiane do drukowania kupię. Oferty Kurjer Pozn. rw 2 329

Pianino
kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 217

Domek
z ogrodem przy wpłacie 5.000 zł kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 210

Domek
parcelę kupię w Żabikowie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 81 144

Kupię
ubranie wielkość 48 ewentualnie większe. Grodziska 87. m. 2. zdw 81 084

Konsens
wódczany potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdw 81 321/22

Domek
z 1—2 morg ziemi w Poznaniu kupię. Oferty Oredownik zdw 81 242

Kupię
konia oraz półszorek lecz tylko w dobrym stanie. Zgłoszenia Z. Szymkowiak. ul. Ostrówek 10/11. zdw 81 359

Wiertarkę
kupię wielkości do 30 m/m. — „Barwa". Kałamajski. plac Wolności 6. Pw 3 436/7-29.83/4

Wózek-samojazd
dla ułomnej 20 l. niewiasty na zaped ręczny. używany kupię. — Opis i cenę Kurjer Pozn. zdw 81 387

Kolonjalkę
mieszkanie. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 251

Radjoaparat
3 lampowy na baterję selektywny kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 307

Domek
5 pokoi lub więcej kupię za gotówkę. gdzie gimnazjum. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 346

Skład
z mieszkaniem kupię. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 81 205

2 magle
dobrze utrzymane kupię za gotówkę Proszę o oferty Skład kolonjalny. Bydgoszcz. św. Trójcy 12. nw 4 512

Kupię
prywatne gospodarstwo rolne z wodą bez wymiaru 250—300 morgowe w jednym kawałku. Dokładne oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 81 382. Agenci wykluczeni.

6 KAMIENICE

Sprzedam
lub wydzierżawię willę 5 pokojową komfortową z ogrodem na Dębcu przy tramwaju. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 853

Kamienica
nowoczesna centrum. dochód 52. cena 450 tysięcy. Oferty Kurjer Pozn. zdw 80 594

Kamienicę
dogodną hipoteką przy wpłacie 30 000 kupię. Oferty właściciel upraszam Kurjer Poznański zdw 80 793

Dom
wolnem mieszkaniem składem Krzyżownikach nadający się na każdą branżę sprzedam lub wydzierżawię. Fietz Winiary. Bonin 11. (Znaczek na odpowiedź.) zdw 79 336

Dachy
pokrywa i naprawia wszelkiego rodzaju Walenty Miądowicz św. Marcin 54 telefon 27-35. zdw 80 937

Z powodu
wyjazdu sprzedam korzystnie dom nowy Poznaniu na dokończeniu. Oferty Kurjer Poznański zdw 80 703

Kamienicę
czynszową zupełnie nową wolną od podatku przy wpłacie 50 000 sprzeda właściciel Oferty Kurjer Poznański zdw 81 050

Willę
nową. 2 mieszkania 4 pokojowe. Międzychód letnisko sprzedam korzystnie lub zamienię na parcelę w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 81 070

Willa
nowa wielkopańska, dużym ogrodem 95 000 amortyzacji 35 000. Małeckiego. Rybaki 20 a. zdw 80 556

Willkę
nową, 8 ubikacyj sprzedam — wpłaty 7 500 hipoteki 8 500 4%. Wolnowski. Oborniki maj. Dobrzyckiego. zdw 81 097

Kamienica
masywna. dochód ustawowy 11000 cena 70 000. wpłaty 45 000.— pozatem wiele innych poleca Pośrednictwo „Krakus". Poznań. Pocztowa 30. telefon 58 66. zdw 81 238

Willę
piętnastopokojowa blisko centrum okazyjnie tanio sprzeda: „Biuro Agrarne". plac Wolności 9. zdw 81 286

Kamienica
centrum donosi 28 000. Cena 200 tysięcy wpłaty 50 000. Dom Zleceń". Wrocławska 22. zdw 81 314

Dom - willę
przy wpłacie 25—30 000 kupię wprost od właściciela. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdw 81 309

Kamienicę
dwufrontową w śródmieściu dochód ca. 35 tysięcy. za 280 tysięcy sprzedam Wpłata ca. 100 tysięcy Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 81 274

Kamienicę
centrum miasta. dochód 30.000 zł sprzedam 260.000. wpłata 100.000. resztę hipoteką 13 lat 7% (po kupnie skład wolny) lub wezmę majątek ziemski. Zgłoszenia „13" Agencja Reklamy. Bydgoszcz. Dworcowa 54. nw 4 515

Kamienicę
w Lesznie przy głównej ulicy. dochód 18 500 zł sprzedam na dogodnych warunkach. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 81 385

Dom
w Poznaniu kupię w cenie 30 000. wpłacę 15 000 Oferty Kurjer Poznański zdw 81 406

50
willi i domów ogrodami. Poznaniu i okolicy 12—50 000. Kossmann. Fredry 6. zdw 81 390

7 PIENIĄDZ

Czytaj!
Bank Spółdzielczy Właścicieli Nieruchomości Spółdzielnia z nieograniczoną odpowiedzialnością w Poznaniu. Piekary 1. telefon 50-56. rok założenia 1922 przyjmuje wkłady oszczędnościowe, dyskontuje weksle — załatwia wszelkie czynności bankowe. Pozatem załatwia wszelkie transakcje związane z nieruchomościami. a więc: reguluje hipoteki. pośredniczy przy sprzedaży i kupnie nieruchomości. administruje nieruchomościami. — Przyjmuje zlecenia tyczące wolnych mieszkań. Przyjmuje kapitały do ulokowania na zupełnie pewnych hipotekach po dozwolonych prywatnych procentach nie licząc kosztów kapitalistom. nw 10 612/3

Radjotechnik - kupiec
lat 30. z maturą. 4 semestry politechniki oficer rezerwy pułku radjotelegraficznego szuka zajęcia w przedsiębiorstwie handlowem lub przemysłowem. Włada polskim niemieckim francuskim. Obejmie stanowisko samodzielne. Posiada kaucję. Kurjer Poznański zdw 80 024

500 marek
w złocie sprzedam tanio. Oferty Kurjer Poznański zdpw 80 730

5 000 zł
poszukuje na I hipotekę. Warunki Kurjer Poznański zdw 81 200

Wspólnika
z kapitałem 10 000 zł poszukuje księgarnia na kresach celem założenia dwóch filij. Księgarnia jest jedyną katolicką. ma poparcie władz. szkół i duchowieństwa. Spólnik równocześnie musi pracować za pensją stałą i prowizją. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 295

500
złotych kaucji wypożycze za posadę inkasenta. woźnego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 369

List
hipoteczny 8 000 złotych. pierwsza hipoteka klauzulą na kamienicy wartości 90 000 spiesznie sprzedam. „Dom Zleceń". Wrocławska 22. zdw 81 313

Do 6 000 złotych
złożę kaucji albo wypożyczę na I. hipotekę za udzielenie posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 271

Wspólnika
do dobrze zaprowadzonego składu żelaza z kapitałem 20—30 tys. poszukuję. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 81 273

Wspólnika
z wkładem 2.000.— do zł 2.500.— poszukuję. Adres wskaże Kurjer Poznański nw 4 521

2000
na pół roku poszukuję. Gwarancja hipoteczna. Oferty Kurjer Pozn. rw 2 331

8 DO WYNAJĘCIA

Do wynajęcia
od 1 sierpnia 6 pokojowe mieszkanie z kuchnią Plac Nowomiejski 9. Informacje u dozorcy domu. Pośrednicy wykluczeni. zdw 79 981

Mieszkanie
2 pokojowe kuchnia piwnica — Gen. Umińskiego 20 a. wynajmę 1. 8. Zgłoszenia Gen. Prądzyńskiego 56 m. 5. od 16—17. zdw 80 465

Do
wynajęcia od 1 sierpnia komfortowe częściopokojowe mieszkanie wysoki parter. Matejki 57. Wiadomość u gospodarza. mieszk. 3. zdw 80 612

Sześciopokojowe
komfortowe. wyremontowane mieszkanie przy Chełmońskiego korzystnie od właściciela. Oferty Kurjer Pozn. zdw 80 853

Pokój
kuchnia słoneczne sutereny. Wa-Jagiełły kaucja. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 032

Luksusowe
czteropokojowe, hollem słoneczne. mieszkanie pierwszopiętrowe. blisko centrum. wielkopańskie meble. dzierżawa. centralnem ogrzewaniem 150 złotych. poważni lokatorowie za połowę ceny mogą nabyć. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 81 407

Mieszkanie
ogród ładnie położone wszystko w miejscu wieś dla lubiących spokój czas zgóry zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 80 985

Sprzedam
mieszkanie 1 pokojowe z meblami za 300 za zgodą gospodarza. — czynsz 3 miesięczny zgóry 25.— Oferty Kurjer Poznański zdw 81 002

Centrum
pięknie położone bardzo słoneczne czteropokojowe III. wyższe zaraz od gospodarza. Konkretne oferty Kurjer Poznański zdw 80 950

Trzypokojowe
mieszkanie od zaraz wprost od gospodarza. czynsz ½ roku zgóry. Informacyj: Jankowski Gąsiorowskich 10. zdw 80 962

Pięciopokojowe
centrum biurowe na 3 pokojowe prywatne. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 071

Pokój
kuchnię z ogródkiem, chlewem Junikowie oddam. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 078

Czteropokojowe
komfort oddam. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 077

Trzypokojowe
słoneczne w willi ogrodowej na Łazarzu (roczny czynsz 1 200 zł zgóry). Wskaże Kurjer Pozn. zdw 81 161

Mieszkania
cztery. trzy i dwu pokojowe wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 152

Ładne
3 pokoje kuchnią z meblami z zagospodarowaniem oddam. — Adres Kurjer Pozn. zdw 81 099

3
pokoje kuchnia na letnisko lub stałe. Puszczykówko 69. skład kolonjalny. zdw 80 834/5

2 pokoje
kuchnia od zaraz do wynajęcia. Także przejęcie umebl. potrzeba 2 000 zł. Św. Marcin 39. Piątkowski. zdw 81 149

Plac
stajnia. Fabryczna 9. zdw 81 256

Trzypokojowe
I. piętro. Łazarz. 120 zł miesięcznie do wykończenia 1½ roku zgóry. Spieszne zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 81 154 55

3-pokojowe
mieszkanie łazienka. balkonem do wynajęcia. Aleje za Cytadelą 28. dw 701/2

Korzystny
postój dla autobusów. blisko tramwaju z mieszkaniem dla szoferów w całości lub częściowo do wynajęcia. Oferty Poznański, Poznań. Dąbrowskiego 39. zdw 81 243

2 pokoje
kuchnia, frontowe. IV. piętro, elektryczność. Dzierżawa rok zgóry. Gwarancja. Administrator Wierzbięcice 24b. zdw 81 223

Pięciopokojowe
I. piętro centrum. miesięczną dzierżawę od października odda: „Biuro Agrarne". plac Wolności 9. zdw 81 284

2 pokoje
kuchnia na I. piętrze. dzierżawa rok zgóry. wolne od podatków zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Ślusarska 6. restauracja. zdw 81 357

Pokój
kuchnia. Gwiaździsta 9 przy Palacza. gospodarz. zdw 81 326

Mieszkanie
3 pokojowe z kuchnią, łazienką, centralnem ogrzewaniem odrestaurowane od zaraz do wynajęcia. Dąbrowskiego 28. tel. 74-78. zdw 81 403

Mieszkania
pięcio, sześciopokojowe, najlepsze położenie. centrum oddą zaraz gospodarz. Podać stanowisko i warunki finansowe. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 301

2 pokoje
kuchnia Rynek Łazarski, parter, przejęcie nowej komfortowej sypialni i kuchni. zwrot renowacji. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 414

Wynajmę
willę z ogrodem w drugiej połowie października w centrum miasta lub okolicy szpitala Diakonisek. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zdw 81 412

9 SZUKA MIESZK.

Emeryt
poszukuje zaraz wprost od gospodarza 3—4 pokojowego mieszkania z wygodami, czynsz miesięczny pewny. Oferty Kurjer Pozn. zdw 80 952

Chłopca i dziewczynkę
chcę umieścić na stancji (dwa pokoje) w inteligentnej rodzinie okolica ulicy Focha Oferty warunkami Kurjer Poznański zdw 73 862

3—4 pokoi
poszukują bezdzietni małżeństwo najchętniej w centrum, czynsz pewny i punktualny. Zgłoszenia tylko od właścicieli domów do Kurjera Poznańskiego pod zdw 80 454

Poszukuję
wprost od gospodarza mieszkania 2—3 pokojowego z przynależytościami nie wyżej drugiego piętra. Czynsz miesięczny punktualnie ewentl. pół roku zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 029

Zapłacę
zgóry jedno dwupokojowe kuchnią komfortowe. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 277

Mieszkania
poszukuję 3—4 pokojowego w nowszym budynku. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 335

Poszukuję
3 do 4 pokoi w śródmieściu. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 164

2 — 3
pokoi z kuchnią za miesięcznym czynszem poszukuję. Lokator pewny. gwarancja. Oferty proszę do Kurjera Pozn. zdw 80 505

5 pokojowe
komfortowe Jeżyce. Łazarz 1-go października lub wcześniej. Rowecki Plac Wolności 3. Pw 3413-29.18

Poszukuję
pokoju kuchni. Oferty Kurjer Poznański zdw 80 822

Poszukuję
trzypokojowego względnie dwa komfort. Oferty Kurjer Poznański zdw 80 821

Bankowiec
poszukuje 2—3 pokoi wprost od gospodarza z podaniem warunków czynszu. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 022

Dwupokojowego
łazienką. również bez kuchni poszukuje wyższy urzędnik. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 81 034

Poszukuję
dwóch pokoi z kuchnią lub jednego dużego od zaraz wprost od właściciela. Oferty Kurjer Pozn. zdw 80 975

Nauczyciel
przechodzący 1. 9. 32. na emeryturę szuka w Poznaniu 3 pokojowego mieszkania okolica obojętna. czynsz rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 80 982

3—4 pokojowego
mieszkania szuka urzędnik państwowy płacę ewentl. zgóry. — Oferty Kurjer Poznański zdw 80 999

Mieszkania
lub 2 próżnych pokoi szuka dobra krawcowa. punktualny płatnik. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 336/7

Poszukuję
2—3 pokoj komfort od gospodarza czynsz zgóry dzierżawa pewna. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 073

2—4
pokojowego łazienką poszukuje bankowiec. Zgłoszenia warunkami Kurjer Pozn. jw 1 151

Mieszkanie
2—3 kuchnia łazienkę wprost od gospodarza poszukuje. Pośrednicy wykluczeni. Oferty z warunkami Kurjer Pozn. zdw 81 158

Instalator-ślusarz
solidne małżeństwo poszukuje próżnego pokoju od gospodarza w zamian wykonania wszelkich prac. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 193

Małżeństwo
bezdzietne, urzędnik etatowy poszukuje 3 lub 4 pokojowego mieszkania komfort. wprost od gospodarza. Płacę czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 192

2
pokojowego od gospodarza poszukuje młode małżeństwo. płaci ewentl. zgóry. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 81 102 lub telefon 2602.

2 — 3
pokojowego frontowego poszukuję. Czynsz pewny. Podać przy której ulicy do Kurjera Poznańskiego zdw 81 101

Krawcowa
poszukuje od 2 do 3 pokoi 1 lub 2 piętro. w śródmieściu. czynsz miesięczny. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 298

Urzędnik
poszukuję 2 pokoje kuchnię. — wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 181

3 pokojowe
mieszkanie frontowe. śródmieście lub górną część miasta, nie wyżej II piętra poszukuje kupiec samodzielny. Oferty z podaniem warunków Kurjer Poznański zdw 81 269

4 — 5
pokojowego z komfortem nie wyżej II. poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 261

Urzędniczka
poszukuje od gospodarza 2 pokoje kuchnią, centrum. czynsz naprzód Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 241

3 — 5
pokoj. poszukuje młode bezdzietne małżeństwo od zaraz lub później możliwie w centrum miasta. Płacę punktualnie. czynsz ewtl. rok z góry. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 81 240

3
pokoje, przynależytościami 1. 9. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 229

Poszukuję
pokoju kuchni śródmieście. Oferty z ceną do Kurjera Pozn. zdw 81 289

Urzędnik
na stałej posadzie poszukuje komf. 2—3 pokoi wprost od gospodarza. czynsz zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 375

3—4
pokojowego na Jeżycach. czynsz miesięczny. poszukuje pewny płatnik. Zgłoszenia Kurjera Poznańskiego zdw 81 370

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
2 pokoje na większe w Spółdzielni urzędników Państwowych. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 168

Dwupokojowe
komfortowe. frontowe Kraszewskiego zamienię na dwupokojowe podwórzu dopłatą lub mniejsze. Oferty Kurjer Pozn. jw 1 162

11 POKOJE UMEBL.

Za 20 zł
mały pokoik. słoneczny. zaraz do wynajęcia. Poznańska 59. m. 3. (narożnik Jasnej). zdw 669/70

Narożnik Jasnej!
ulica Poznańska 59. m. 3. pokój słoneczny zdrowy elektryczność. łazienka. wszelkie wygody zaraz do wynajęcia zdw 80 671/2

2
osobne na letnisko lub stałe. — Puszczykówko 69. skład kolonjalny. zdw 80 932/3

Warszawa
Przyjezdnym pokoje na dni wygody. telefon. Koszykowa 22 mieszkanie 16. zdw 79 622

Pokój
umeblowany. czysty z używaniem telefonu zaraz wolny Długa 4. m. 10 zdw 76 567

Centrum
pokój umeblowany na 1 lub 2 osoby. Kręta 22. m. 10. zdw 80 725

Spokojna
19 mieszkanie 9. zdw 80 704

Pokój
Fr. Ratajczaka 11 a mieszk. 69. zdw 80 913

Frontowy
elektryczność. Strusia 10 m. 6. zdw 80 871

Dobrze
umeblowany pokój lepszemu panu lub pani zaraz do wynajęcia w pobliżu Bristolu. Ul. Jasna 14. m. 7. zdw 80 843

Małżeństwu
pokój jeden lub dwa z używaniem kuchni. Jerzego 5. m. 20. zdw 80 592

Frontowy
utrzymaniem — bez zaraz. Pocztowa 22 m. 9. zdw 81 013

Czysty
dobrze umeblowany. światłem elektrycznem. Nowy Rynek 14/15 mieszkanie 10. zdw 81 026

Z klatki
inteligentnemu panu. Wielka 7. m. 5. zdw 81 043

Z
klatki schodowej 2 spokojnym tanio. Wierzbięcice 41 b. m. 8. zdw 81 045

Umeblowany
zaraz. Mickiewicza 9. m. 3. zdw 81 048

Klatki
elegancki. Prusa 17 mieszkanie 3 zdw 81 062

Pokój
umeblowany. Św. Marcin 32. m. 7 zdw 80 992

Mały
niekrępujący pokoik. Gąsiorowskich 11. m. 9. zdw 80 994

Pokój
dwuosobowy. Łąkowa 15. m. 6. zdw 81 008

Z klatki
schodowej pokój, światło elektryczne wynajmię. Niegolewskich 16. mieszkanie 20. zdw 80 942

Osobę
starszą lub panienkę na wspólne mieszkanie. Zagórze 3. m. 17. zdw 80 946

Kuchnia
umeblowana. woda. gaz. angielka osobne wejście 30 zł dla samotnej pani. Ul. Kolejowa 38. m. 5. zdw 80 948

Pokój
frontowy częściowo umeblowany. używaniem kuchni. ogrzewaniem centralnem. światłem elektrycznem. Słowackiego 42 m. 6. zdw 80 958

Pokój
jedno — dwuosobowy z utrzymaniem. bez. Mickiewicza 18. m. 7. zdw 80 971

Pokoik
mały. skromny wynajmę. Skryta 11. m. 6. zdw 81 074

Tani
27 Grudnia 19 Strzelecka. zdw 81 086

Pokój
panu — pani tanio wynajmę w pobliżu Parku Wilsona zaraz lub od 1. 8. Spokojna 29. m. 5. zdw 81 159

Frontowy
słoneczny. Robińska Szewska 15. zdw 81 085

Skarbowa
18. m. 8. front pokój duży słoneczny. godziny 4—7. zdw 81 080

Klatki
schodowej frontowy. dwuosobowy pokój. Św Wojciech 25. III. lewo zdw 81 173

Działyńskich
3. m. 5. utrzymaniem. bez. zdw 81 169

Pokój
fortepian lub bez. Długa 8. m. 15. zdw 81 162

Klatka
schodowa centrum. Wroniecka 6/8. m 12. zdw 81 204

Słowackiego
39. III.. prawo balkonowy i pokoik. jw 1 145

Pokój
małżeństwu. Dąbrowskiego 98. mieszkanie 15. jw 1 144

Centrum
także przyjezdnym (pianino). — Półwiejska 2. mieszk 6. zdw 81 409

Słowackiego
34. I.. lewo. utrzymanie — bez. jw 1 164

Niekrępujący
elegancki. Różana 23 II. zdw 81 160

Wspólny
utrzymaniem. obiadami. Marcina 29. III. zdw 81 157

Pokój
umeblowany. światło elektryczne. łazienka. telefon panu wynajme. Piekary 5. parter. prawo. dw 620

2
panienki na wspólny pokój samotnej pani od 1. Wielkie Garbary 10 m. 22. zdw 81 189

Pokój
umeblowany osobne wejście. — Wielkie Garbary 48. m. 10. zdw 81 188

Małżeństwu
używaniem kuchni. Śniadeckich 11.mieszk. 10. zdw 81 150

Pokój
2 osobowy klatki schodowej elektryka. słoneczny wynajme. Seweryna Mielżyńskiego 3. m. 20. zdw 81 136

Elegancki
stałemu lokatorowi. Wierzbięcice 11. m. 10. zdw 81 128

Pokój
umeblowany utrzymaniem. elektryczność. Marcin 66/67. m. 10. zdw 81 129

1 — 2
pokoje do wynajęcia. Ul. Matejki 57. parter. m. 2. zdw 81 131

Dwuosobowy
jednoosobowy. blisko dworca. Focha 27. II. front. Sypniewska. zdw 81 120

Skład
towarów krótkich sprzedam. — Wskaże Kurjer Pozn. zdw 81 119

Pokój
Piekary 8. m. 8. zdw 81 117

Centrum
niekrępujący. elektryczność. Wały Jana III. 11. m. 4. zdw 81 116

Śródmieściu
przy Zamku elegancki. Wały Jana III. 11. parter. prawo. zdw 81 299

Kantaka
6. I piętro wynajme korzystnie. ładny pokój. zdw 81 187

Klatki
schodowej. niekrępujący. Czesława 17a. m. 20. zdw 81 263

Pokój
1 lub 2 używaniem kuchni. Bukowska 9. m. 4. zdw 81 264

Dwu
jednoosobwy. Strzelecka 20. m. 9 zdw 81 270

Pokój
mniejszy wolny. Słowackiego 37. Plebańska. zdw 81 257

Pokój
Aleje Marcinkowskiego 6. Nowak. zdw 81 247

Pokój
dwuosobowy. Piekary 6. m. 6. zdw 81 236

Dwuosobowy
Poznańska 26. m. 9. zdw 81 232

Dwuosobowy
Śniadeckich 1—7. zdw 81 228

Pokój
Jasna 6/7. m. 8. zdw 81 226

Frontowy
1—2 osobowy tanio. Grobla 22. m. 9. zdw 81 283

Pokój
1—2 osobowy. niekrępujący. Słowackiego 35. m. 10. zdw 81 366

Pokój
wynajme. Karwowskiego 18. m. 4. Łazarz. zdw 81 360

Frontowe
śródmieście. elektryka. łazienka. centralne ogrzewanie zaraz. Zgłoszenia Szkolna 9 mieszkanie 5. zdw 81 327

Dwuosobowy
Wały Kościuszki 5 mieszk. 2. zdw 81 318

1—2 osobowy
słoneczny frontowy. Kochanowskiego 1. parter. lewo. zdw 81 317

Pokój
balkonowy frontowy dla 2 panów. Małeckiego 3 mieszk. 5. zdw 81 290

Elegancki
osobnem wejściem. Patschowska. Podgórna 13. zdw 81 275

Krasińskiego
14 mieszkanie 7 jedno - dwuosobowy. zdw 81 339

Strusia
2 — 10. zdw 81 338

Pokój
1—2 osobowy zaraz. Słowackiego 48. mieszkanie 6. jw 1 159

Jasny
dobrze umeblowany pokój. Prusa 21 III. jw 1 158

Pokój
wolny. Słowackiego 25 parter. lewo. jw 1 156

Małżeństwu
Poznańska 27. m. 4. jw 1 155

Balkonowy
pokój. Słowackiego 52 mieszk. 6. jw 1 153

Balkony
elektryczność ewentl. telefon. pianino jednej. dwom osobom. — W. Garbary 43. mieszkanie 8. zdw 81 402

Elegancki
pokój z elektr. Piekary 24. m. 4. zdw 81 394

Dwuosobowy
klatki utrzymaniem 85.— Babińskiego 7. m. 1. zdw 81 225

Pokój
umeblowany dla lepszego małżeństwa. Małe Garbary 7. mieszkanie 5. rw 2 345

12 SZUKA POKOJU

Urzędnik
państwowy poszukuje od zaraz całkiem niekrępującego taniego pokoju elektrycznością. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 016

Pokoiku
w śródmieściu poszukuje pan — cena 25 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 81 018

Pan
pokoiku taniego obiadami. cena przy Św. Marcinie. Kurjer Pozn. zdw 81 020

Zupełnie niekrępującego
pokoju lub dwóch łazienką. poszukuje wyższy urzędnik. Oferty cena Kurjer Poznański zdw 81 035

Uczennice
umieszcze przy inteligentnej rodzinie. oddzielnym pokojem całodziennem utrzymaniem. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdw 81 040

Student
poszukuje pokoju niekrępującego Warunki Kurjer Poznański zdw 81 083

Poszukuję
skromnego jasnego pokoju part. I. centrum tanio używaniem kuchni. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 076

Pokoju
meblowanego. niekrepującego. elektryczność. centrum poszukuje. Oferty z ceną Kurjer Pozn. zdw 81 172

Czystego
pokoju poszukuje solidny. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 100

Pokoju
eleganckiego. pierwszorzędne jarskie jedzenie dla panienki poszukuje. Wyczerpujące oferty Kurjer Pozn zdw 81 123

Poszukuję
2 lub 1 pokoju bez mebli z łazienką. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 81 108

Próżnego
pokoju lub mieszkania niedrogiego. Zgłoszenia cena Kurjer Pozn. zdw 81 248

Poszukuję
zaraz jednego wielkiego próżnego pokoju — drugi mniejszy umeblowany spaniem na spokojne biuro do 80 zł najchętniej śródmieściu telefon. względnie 1 większy. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 311

Spokojnego
czystego. 30. Zgłoszenia Kurjer Poznański jw 1 150

Pokoju
umebl. okolica Spokojnej. Niegolewskich poszukuje kpiec samodzielny. Zgłoszenia cena upraszam do Kurjera Pozn. zdw 81 400

Pokoju
umebl szuka wdowiec 6 letnim synkiem. któryby zarazem miał opiekę. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 81 404

Rodzina
poszukuje umebl. 1 — 2 niekrepujące kuchnią centrum. Oferty cena Kurjer Pozn. rw 2 335

Pokoju
próżnego Łazarz. Jeżyce poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 221

13 LOKALE

Skład
wolny. Dabrowskiego 4. gospodarz. zdw 78 833

Skład
Kantaka 7 od zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia do gospodarza. zdw 79 931

3 pokoje
przy Placu Wolności na I. ptr. są od zaraz do wynajęcia na cele biurowe lub handlowe. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 80 734

Ubikacje
suche poszukuję. Warunki podać Kurjer Poznański zdw 81 047

Pokój biuro
lub dwa umeblowane telefon niewyżej pierwszego piętra. centrum część górna. szukam. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdw 81 282

Składu
na pracownię obuwia poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 278

Skład
urządzeniem dobrem położeniu na każdą branżę wynajmie. Kraszewskiego 4. m. 5. zdw 80 995

Składów
na filje poszukuje. Adres Kurjer Poznański zdw 80 945

Składu
wolnego przy pryncypalnej ulicy w Poznaniu na skład nabiału. delikatesów poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 80 967

Ubikacje
centrum na warsztat. składnicę oddam. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 088

Na cele
przemysłowe poszukuje w górnej części miasta dwóch pokoi wysoki parter I. piętro lub parter w ładnem podwórzu. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 81 130

Pokój
próżny parter. wydzierżawię. — Marcina 63. portjer. zdw 80 991

14 DZIERŻAWY

Rzeźnictwo
urządzeniem mieszkaniem. zapęd elektryczny korzystnie spiesznie wydzierżawię. Wierzchowski. Wały Królowej Jadwigi 2. zdw 81 341

Ubikacje
przemysłowe 60—1 100 kwm.. jasne. także kocioł parowy przy stadjonie wydzierżawię. ewentl. nieruchomość sprzedam. „Renoma". Wielkie Garbary 1. Pw 3 105-14.57

Zabudowania
fabryczne z domem mieszkalnym na każdy przemysł podwórzem do wydzierżawienia. Oferty Kurjer Poznański zdw 80 986

Stolarzowi
wydzierżawię warsztat urządzeniem centrum miesięcznie 50 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 091

Poszukuję
dzierżawy majątku 200—400 mórg Warunek pszenna ziemia. Oferty Kurjer Pozn zdw 81 363

Gdzie
można wydzierżawić ubikacje na założenie interesu zbożowego. — Warunek pewna egzystencja. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 332

Śpichrz,
stodoła i waga do ważenia wozów w mieście nad głównym torem kol. do wynajęcia od zaraz. Zgłoszenia S. Mikołajski. Czempin. nw 4 576

Dzierżawy
lub kupna 150—500 mórg poszukuję. Spieszne szczegółowe oferty Trzemeszno skrzynka pocztowa 10. zdw 81 392

Jeziora
od 400 mórg celem dzierżawy poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 383

15 LETNISKA i UZDROWISKA

Strzelnica
w Wronkach uroczem położeniu. woda. las. przyjmie letników — Cena 4.— dziennie. nw 4 519

Letnisko
kąpielisko „Kotwica" w Boszkowie (blisko Leszna. poczta Błotnica. 2 minuty od stacji) zaprasza wycieczki i letników Okolica bardzo piękna. góry lasy. duże jezioro około 1 800 mórg. plaża. łódki. przyrządy gimnastyczne. huśtawki dla dzieci. Pokoje do wynajęcia. kuchnia dobra. bufet obfity. ceny przystępne. nw 4162

Krynica
uroczo położony pierwszorzędny penjonat „Reduta" (5 minut od Nowych Łazienek) pokoje słoneczne z balkonami — doskonała kuchia ceny kryzysowe. Otwarty cały rok Do dyspozycji PP. Kuracjuszy własny powóz. dw 612

Poronin
przy Zakopanem pierwszorzędny pensjonat „Renoma". Radjo. bibljoteka. gry towarzyskie. Pokoje pięciorazowem utrzymaniem od 6 zł. zdw 80 171

Letnisko
Batorowo 18 km od Poznania, uroczo położone. Willa skanalizowana na wzgórzu nad jeziorem, plaża łódki. wędkowanie. park, tennis las. Kuchnia pierwszorzędna. Ceny niskie, dla rodzin ustępstwa. Kościół, telefon w miejscu. Dojazd autobusami. — Informacje: Drowa Uderska Poznań, Mielżyńskiego 26/27, telefon 23-04. zdw 81 053

Wypoczynek
Majątek w Obornickim. Okolica piękna. zdrowa i sucha. Lasy i rzeka. Kuchnia wykwintna 5 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 81 057

Puszczykowo
pensjonat „Sielanka" kilka pokoi obfitem utrzymaniem sierpień jeszcze wolnych nadzwyczaj tanio werandy las woda. radjo. idealny wypoczynek. zdw 80 956

Letniska
przy lesie. wodzie poszukuję. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 81 092

Pensjonat Puszczykowo
Polskiego Czerwonego Krzyża — zdrowo i sucho położony. higjenicznie urządzony. odżywienie zdrowe. poleca pokoje z całodziennem utrzymaniem. Zgłoszenia P. C. K., Puszczykowo. tel. 9. zdw 81 297

Puszczykówko
47 willa „Zofja". pokoje słoneczne. werandy kuchnia zdrowa. zdw 81 095

Letnisko
leśniczówka. okolica sucha z całodziennem, dobrem utrzymaniem poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 249

Letnisko
Błotkowo. poczta stacja Lipno. Nowe. pow. Śmigiel uroczo wśród pięknych lasów odda jeszcze kilka pokoi obfitem utrzymaniem 4.25 dziennie. nw 4 508

Letnisko Brzoza
powiat Bydgoszcz. przystanek kolejowy Chmielniki. na szlaku Poznań — Inowrocław — Bydgoszcz. położne wśród lasów sosnowych nad pięknem jeziorem Jezuickiem. świetna kąpiel plaża. łódki. motorówka. radjo. oświetlenie elektryczne. Kuchnia znaną z dobroci poleca pokoje na sierpień z całodziennem utrzymaniem. Łaskawe zgłoszenia pod powyższym adresem. zdw 81 388

Letnisko
i kąpielisko Krzycko p. Leszno poleca słoneczne pokoje z całem, dobrem utrzymaniem kąpaniem, łódką i t. d. 4 zł dziennie. Las, plaża, ogród, jeziora, radjo.

Letnisko — Dwór
poleca słoneczne pokoje. cieństy park okolica lesista. wszelkie wygody jedzenie zdrowe. obfite 5 razy dziennie, 5 zł od osoby. Kosmowo, p. Żydowo pow. Gniezno. dw 703

16 OSOBISTE

Dzwoń
pod wiadomy numer między 6—7 wieczorem. Max. zdw 81 306

Podziękowanie
za obfite, smaczne i urozmaicone odżywianie podczas pobytu mojego na letnisku w Stobnicy pod Obrzyckiem dziekuję pani Rogowskiej, przyczem piękny ten zakątek wśród lasów nad Wartą wszystkim polecam. Edm. Bernacki. redaktor. dw 699

17 PODZIĘKOWANIA

Tą
drogą dziekuję kierownikowi Biura Porad. Matejki 58 za wyrobienie mi renty, o którą starałam się długo bezskutecznie. Demlowa. zdw 80 976

20 LICYTACJE

Odwołanie licytacji
Odwołuje się licytację złomu miedzi 2864 kg. wyznaczoną na dzień 25 lipca. godz. 10. Ekspedycja towarowa Zbąszyn. zdw 81 098

21 ZGUBY

Lisa
żółtego, kołnierz. zgubiono w Ogrodzie Botanicznym przy ul. Dąbrowskiego dnia 21 bm. o godzinie 14. Uczciwego znalazcę proszę o zwrot za wynagrodzeniem ul. Grottgera 3. mieszk. 12. zdw 80 983/4

Szpic
biały „Aza" zaginął. Oddać wynagrodzenie. Kamiński Plac Sapieżyński 2. I. zdw 80 998

22 ROZMAITE

Pluskwy
z zarodkami wytępiam radykalnie wydymieniem gazami trującemi. Tępię szczury. robactwo z powodzeniem tanio Wawrzyniak (Amicusa Następca). Rynek Łazarski 4. mieszkanie 4 zdw 37 030

Książkowy - bilansista
z dłuższą prakyką samodzielnego rewizora u zaprzysiężonego rzeczoznawcy i rewizora ksiąg przyjmie dorywcze prowadzenie ksiąg handlowych stały nadzór nad buchalterją lub organizowanie buchalterji o każdej porze dnia. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 76 933

Dla naszych Milusińskich
Bielizna niemowlęca wszelkiego rodzaju w wielkim wyborze po cenach nadzwyczaj korzystnych poleca Fabryka Bielizny J. Schubert, Poznań, ul. Wrocławska 3. Pw 3 120-24.5

Sanację przedsiębiorstw
dobrowolne ugody z wierzycielami w handlu i przemyśle rewizje ksiąg i bilansów. expertyzy finansowe. odwolania od wymiaru podatku dochodowego przeprowadza Biuro buchalteryjno - rewizyjne Józef Mączyński. Chełmońskiego 9. telefon 7637. zdp 79 664

Fotografje
Bracia Pechersey Aleje Marcinkowskiego 8. Ceny zniżone! dw 541

Trykoty
kąpielowe męskie. damskie i dziecięce w wielkim wyborze po cenach niskich poleca Fabryka Bielizny J. Schubert. Wrocławska 3. Pw 3 110-20.53

Siostry Streich teraz Gwarna 15
Robótki
rysunki haftów wszelkiego rodzaju. Tw 188

Radjo 3 lampowe
Telefunken na prąd zmienny okazyjnie za 420 zł. „Ogniwo". Poznań. Wielkie Garbary 19. Pw 3 423-29.49

Mistrzyni
szyje elegancko tanio płaszcze, kostjumy, suknie także przeróbki. żurnal francuski. Przybyłówna. Romana Szymańskiego 9. zd 80 810

Koncesja
na wyszynk wódek potrzebna.— Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 81 017

Obiady
smaczne 60 gr. Św. Marcin 52/53 zdw 81 058

Pracownia Gorsetów „Wanda"
Gorsety na miarę Gorsety gotowe — Pasy do ciąży — Paseczki sportowe Biustonosze wszelkiego rodzaju. Reparacje gorsetów. Ratajczaka 27. parparter. zdw 81 222

Krawcowa
rutynowana poza dom. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 179 zdw 81 393

Krawcowa
szyje suknie kostjumy. płaszcze, bieliznę elegancko tanio i szybko. również poza dom. Długa 8. m. 9. zdw 80 929

Sukienki
bajecznie tanio i wykwintnie wykonuje Wały Królowej Jadwigi 3 a. mieszkanie 9. zdw 81 122

Wykonuję
ładne suknie, ceny niskie. Szkolna 13. m. 5. zdw 81 292

Restauracja „Silesia"
Aleje Marcinkowskiego 5. obiady 90 gr. kolacje 80 gr. Koncert Radjo - Gramofonowy. zdw 81 281

Akuszerka
Kleinwächterowa. Poznań. centrum. ulica Romana Szymańskiego 2. pierysze piętro. lewo. drugi dom od placu Świętokrzyskiego. zdw 52 305/6

Zioła lecznicze
według przepisów sławnych lekarzy przeciw chorobom żołądka, kiszek, płuc, nerwów, wątroby. nerek, pęcherza. hemoroidom, upławom, obstrukcji, kamieniom żółciowym, kaszlowi, astmie, błednicy. sklerozie. artretyzmowi. reumatyzmowi, etc. Żądajcie bezpłatnej broszury pouczającej!!!! Adres: Liszki — Apteka. Pp 11 185/6-62.66/9

Wózki
dziecięce i budki odnawia Razer. Szewska 11. zdw 81 146

Wielka zniżka cen
Pralnia Piekary 3. Niegolewskich 8. Matejki 68. zdw 81 183/4

Mereżkę
mtr. 0.15; okrętkę 0.10; dziurki 0.01 gr wykonuję Wroniecka 19. meiszkanie 11.. zdw 81 201/2

Akuszerka
Krajewska. Strzelecka 2 przy placu Świętokrzyskim przyjmuje panie. udziela porady i pomocy położniczej. zdw 81 342/3

Żaluzje
wykonuję takowe zakładałem w Warszawie dla władz wojskowych Inżynier pochwalał takowe Liebig. Chwaliszewo 39. rw 2341/2

Żurnale
zimowe 1933 nadeszły. sprzedaż. wypożyczanie. Sobczak. 27 Grudnia 20. Pracownia manekinów. podwórze. parter. zdw 81 237

Żaluzje
kanapy. leżanki, wykonuje małem wynagrodzeniem. Prusa 19. Welman. zdw 81 230

Słynna chiromantka
z długoletnią. doświadczoną praktyką, przepowiada przeszłość, teraźniejszość i przyszłość z rąk, z fizjognomji grafologji, fotografji i kart. Liczne podziękowania. Przyjmuje od 10—1 i od 3—8 wieczór. Franciszka Ratajczaka 15. mieszkanie 10. II. piętro. I. wejście w Pasażu Apollo. prawo. zdw 81 368

Fotograficzne
aparaty naprawia fachowo tanio Nowak. Łąkowa 10. zdw 81 329

Kołdry
wykonuje stare przerabia Smoczyńska Kwiatowa 8. zdw 81 328

Krawcowa
szyje ładnie tanio. Plac Świętokrzyski 1. mieszkanie 3 a. zdw 81 302

Koszule sportowe
krawatem 2,75. 3,25. 3,75; jedwabne 6.95. 8.25; kalesony macco 1,45; koszule macco 1,65; skarpety niciane 0.35; mocne 0,45; deseniowe 0.65; prima nowości 0.95 1,10. 1,20; czapki męskie 0,85. 1.10; gabardyna 2,95; paski skórkowe 0.45. 0,65. 0,95 1,25; kąpielowe 0,85; kołnierzyki; krawaty; bielizna ogromnym wyborze najtaniej Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska. Wielkie Garbary 40. naprzeciw Wodnej. zdw 81 350

Chorzy na gruźlicę!!!
Szukasz zdrowia, zgłoś się z całem zaufaniem, a będziesz zdrów tak jak wielu innych przedewszystkiem choroby przestarzałe Przyjmuję każdego czasu. Wł. Jastrzębiec znawca leczenia. Poznań ul. Grobla 30. m. 16. rw 2332

Oczka tanio
podnoszę. Witkowska. Strzelecka 2. zdw 81 396

Rysunki budowlane
wykonuje doświadczony budowniczy. Małe domki 50 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 348

23 OŻENKI

Kuśnierza
pragnie zapoznać pani z gotówką katoliczka, lat 21. która umie szyć celem zamążpójścia i otwarcia pracowni kuśnierskiej, która jest zaprowadzoną od kilka lat w rodzicielskiej nieruchomości — ewentualnie później interes. Miasto liczy około 11 800 mieszkańców (w Poznańskiem). Panowie, którem zależy na dobrej egzystencji zechcą złożyć oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 80 906

Kawaler
29 szatyn, 178, wykształcony, zdrowy, ruchliwy, zgodny charakter. Byt zapewniony. przedsiębiorstwo w Poznaniu szuka żony inteligentnej nie małego wzrostu miłej zgodnej optimistki, umiejącej być przyjacielem i wierzącej w lepsze jutro. Rzecz traktuje poważnie. Wyprawa i średni posag w gotówce pożądany. Polecenie krewnych znajomych mile widziane. Proszę szczegółowe oferty chętnie z fotografją, która zwrócę Kurjer Poznański zdw 81 054

Przystojnej
skromnej żony poszukuje kawaler, lat 41, posiada mieszkanie, kilka tysięcy gotówki. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 81 096

Brunetka
lat 32. stęskniona za szczęściem rodzinnem pragnie znaleźć towarzysza życia. Posiada 2 pokojowe umebl. mieszkanie. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Pozn. zdw 80 904

Który
z panów starszy samotny na stanowisku posiadający mieszkanie zaślubi intel. niewiastę krawcową lat średnich. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 80 930

Wdowiec
przykrawacz krawiecki na posadzie pozna panią bezdzietną z mieszkaniem do lat 50. celem ożenku. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 012

Ogłoszenie własne
Młody wysmukły kupiec oficer, katolickie wychowanie, posiadający 20 000 ożenj się z właścicielką realności lub gospodarstwa. Oferty Kurjer Poznański zdw 80 903

Biuro
„Rekord" załatwia sprawy matrymonjalne. Skarbowa 15. Telefon 40-18. zd 81 195

Inteligentna
urzędniczka etatowa posiadająca mieszkanie Poznaniu 10 000 zł, pozna odpowiedniego pana. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 191

Pragnę ożenić
kuzyna mego lat 32. przemysłowca właściciela fabryki. przystojnego towarzyskiego, zrównoważonego ciemno - blondyna. Pośrednictwo rodziców względnie opiekunów, mających odpowiednie partje, chętnie widziane. Dyskrecja konieczna. Korespondencje Kurjer Poznański zdw 81 105

Kawaler
lat 32. przystojny. posiadający 250 000 zł oraz pierwszorzędne stanowisko pragnie zapoznać w celu matrymonjalnym pannę lub wdowę nawet biedną lecz nieskazitelnej przeszłości. Zgłoszenia pod „Samotny". „Par". Warszawa Bracka 17. Pw 3160-62.321

Akuszerka
lat 23. wyjdzie zamąż. „Przyszłość". Ogrodowa 5. m. 7. zdw 81 137

Kawaler
lat 26. rzemieślnik. na państwowej posadzie. szuka żony z skromnem mieszkaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 132

Wdowiec
lat 46. właściciel dobrze zaprowadzonego przedsiębiorstwa i komfortowego mieszkania, z powodu nieznajomości. szuka żony do lat 40 z gotówką, celem powiększenia przedsiębiorstwa. Poważne oferty do Kurjera Pozn. zdw 81 358

Wdowa
lat 53. posiadająca kamienice wartości 80 000 zł. pozna pana odpowiednio sytuowanego w celu matrymonjalnym. Szczegółowe zgłoszenia możliwie z fotografją do Kurjera Pozn. zdw 81 356

Kilku
kierowników szkół. leśniczych. urzędników etatowych ożenią się. „Przyszłość". Poznań. Ogrodowa 5. m. 7. zdw 81 138/9

Dyskretnie i towarzysko
ułatwiam zapoznania matrymonjalne w kołach inteligencji. — Marszałka Focha 146. mieszk. 8. telefon 68-59. zdw 81 331

Panna
która objęła skład bławatów po rodzicach poszukuje towarzysza życia. najchętniej kupca bławatnika lub krawca z odpowiednim majątkiem. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 361

Kawaler
lat 37. 7 000 złotych. pozna odpowiednią panią ze składem. nieruchomością albo gotówką. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 272

Przyjmę
oferty matrymonjalne pań roztropnych. wysokich. kupiec. trzydziestoletni. Mam zaraz 17 000. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 81 391

Panna
lat 31. 2 tys. oszczędności. która umiałaby być prawdziwą matką. wyjdzie za rzemieślnika - wdowca o dobrym charakterze. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 411

Panna
młoda przystojna z dobrej rodziny posiadająca dobrze prosperujący interes zbożowy na wsi (5 lat dzierżawa zapłacona), wyjdzie zamąż. Panowie zbożowcy 26—30 lat gotówką 3—5 000 złoża oferty. fotografję Kurjer Pozn. zdw 81 429

Kawaler
lat 38. na kierowniczem stanowisku poważnej instytucji. podobna przystojny bez nałogów. powodu braku czasu i znajomości, tą drogą szuka wytwornej przystojnej, wykształconej żony. — Rzecz traktuję poważnie. Zgłoszenia wraz fotografją, którą natychmiast zwrócę kierować Kurjer Poznański zdw 81 425

Kawaler
właściciel przedsiębiorstwa handlowo - przemysłowego we własnej nieruchomości, poważny objekt na prowincji, pozna przystojną dobrze wychowaną panią (z odpowiednim kapitałem) celem ożenku. Oferty nieanonimowe z podaniem szczegółów i możliwie fotografją Kurjer Poznański rw 2300. Dyskrecja zapewniona.

Wdowa
posiadająca duży interes w Poznaniu szuka towarzyszki życia, panowie z cośkolwiek majątkiem lub emerytura od lat 40 do 50 zechcą złożyć oferty do Kurjera Poznańskiego jw 1152. Rzecz honorowa.

25 MUZYKA

Pianino
do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 81 003

Który
z p. Pianistów zawodowych udzieli lekcyj młodzieńcowi (wieczora. i). Poważne oferty do Kurjera Pozn. zdw 81 115

24 NAUKA

Kursy
stenografji, pisania na maszynach rozpoczynam 8 sierpnia. — Kantaka 1, II. zdw 80 376

Niemka
poszukuje lekcji polskiego u dobrego pedagoga (polonisty). — Oferty z podaniem warunków Kurjer Poznański zdw 80 977

Kursy
stenografji, pisania maszyną, księgowości, korespondencji, rachunkowości. Tyran-Zaworskiej, Strzelecka 33. zdw 81 140

Nauczycielka
Niemka, która przygotowuje chłopca do egz. III. kl. Zgłoszenie Plac Nowomiejski 5, m. 5. zdw 81 266

Kursy
stenografji, pisania maszyną, książkowości, rachunków kupieckich korespondencji. Kromczyńska, Ogrodowa 16 II. zdw 80 301/2

Kursy
stenografji, książkowości, pisania maszyną rozpoczynam 1 sierpnia. Kromczyńska. Ogrodowa 16. II. zdw 81 354/5

Potrzebny
korepetytor łaciny, matematyki dla siedmioklasisty. Zgłoszenia Skarbowa 5 parter, prawo. zdw 81 351

Niemieckiego
udziela inteligentna Niemka. — Oferty Kurjer Pozn. jw 1 149

English
lady Gives lesson, also an a Walk. Ratajczaka 11 a. m. 85, wejście 5. zdw 81 397

Kursy
kroju męskiego uczę dobrze i praktycznie. St. Mazurek, św. Marcin 39. zdw 81 214

26 ROZRYWKA

Kino Aurora
Pan Konsul i Harold Lloyd. zdw 81 246

Koncert
w niedzielę po poł. od godz. 3-ciej dnia 24 lipca 1932 w Ogrodzie Bractwa Kurkowego — Szelag. Wstęp wolny. zdw 81 239

Kino Tęcza
„Pod banderą miłości". zdw 81 231

Koncert
w niedzielę, po poł. od godz. 3-ciej dnia 24 lipca 1932 w Ogrodzie Bractwa Kurkowego — Szelag. Wstęp wolny. zdw 81 239

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Młynarz
kilkoletnią praktyką poszukuje posady w parowym lub motorowym młynie, również obeznany obsługą motoru. Łask. zgł. Kasprowiak, Szklana—Huta, poczta Chrośnica, pow. Nowy Tomyśl. zdw 78 851

Stenotypistka
polsko-niemiecka poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański rw 2 347

TEATRY

Teatr Polski: Dziś = „Płomienna noc".
Niedziela, 24. 7. = „Płomienna noc".
Poniedziałek, 25. 7. = „Płomienna noc".

Teatr Nowy: Dziś = „Małżeński ... urlop".
Niedziela, 24. 7. — „Małżeński .. urlop".
Poniedziałek, 25. 7. = „Małżeński ... urlop".
Wtorek, 26. 7. — „Małżeński ... urlop".

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Jej chłopczyk".
Aurora: „Pan Konsul i Harold Lloyd".
Colosseum: „Maciste Imperator".
Corso: Parada Zachodu oraz Pod maską bandyty.
Metropolis: Raj ukradziony.
Muza: „Zemsta przeszłości".
Odeon: Księżniczka Dunaju.
Orzeł: „Demon Śmierci".
Roxy: „Komedja miłości".
Sfinks: „U stóp kobiety" i „Polowanie na duchy".
Słońce: „Gloria".
Wilsona: „Kochanek jej zmysłów".
Tęcza: „Pod Banderą Miłości".

Książkowy
emeryt poszukuje pracy ewentl. za utrzymanie. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 024

Monter - szofer
20 lat praktyki samodzielny fachowiec własne narzędzia poszukuje posady lub remontu samochodów. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 033

Osoba
uczciwa pracowita, sierota, poszukuje posady do pracy domowej najchętniej do samotnej osoby znam średnią kuchnię i szycie. Posadę przyjmę zaraz lub później miejscowość obojętna. — Oferty Kurjer Poznański zdw 81 039

Panienka
z dwuletnim kursem szkoły gospodarczej przyjmie miejsce wyręczycielki pani domu lub do dzieci. Pensja obojętna. Zgłoszenia przyjmuje Szkoła Gospodarcza w Kórniku. zdw 80 070

Posługaczka
młodsza poszukuje posługi od 1. lub przychodnia. Oferty Kurjer Poznański zdw 80 947

Panienka
ukończoną Państw. Szkołą Przemysłowo Handlową poszukuje posady początkującej biuralistki lub innej. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 093

Posługaczka
poszukuje posługi od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 000

Sierota
lat 20 poszukuje posady 1 lub 15 sierpnia do wszystkich lekkich prac domowych, znająca szycie, haftowanie. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 323

Dziewczyna
z prowincji poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 308

Emerytowany
urzędnik państwowy poszukuje jakiejkolwiek pracy biurowej lub administracji domu, znajomość w podatkach. Małe wynagrodzenie. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 276

Kuchmistrz
siła pierwszorzędna poszukuje posady, okolica obojętna. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 81 334

Dobra
krawcowa w dom poszukuje szycia. Oferty Kurjer Pozn. jw 1 146

Panna
w średnim wieku, inteligentna, religijna poważna, pracowita, zajmie się samodzielnie domem jako gospodyni u samotnego pana lub pani. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 389

Samodzielna
sumienna i akuratna dziewczyna zmieni posadę od 1. 8. lub 15., najchętniej do samotnej osoby. Oferty Kurjer Pozn. zdw 80 805

Pomocnik
kupiecki z branży kolon. delikat. po obowiązkach wojskowych szuka posady w Poznaniu. Dobre referencje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 81 009

Gdańszczanka
władająca językiem polsko-niemieckim szuka natychmiast posady w charakterze maszynistki lub kasjerki wymagania skromne. — Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 80 993

U samotnego pana
w lepszym solidnym domu do samodzielnego prowadzenia domu kasy książkowości interesu etc., na majątku lub w mieście poszukuje starsza skromna, lepszej rodziny rutynowana siła (sierota). Oferty uprasza Kurjer Poznański zdw 80 905

28 WOLNE MIEJSCA

Za
wypożyczenie 3—5 000 zł dam pracę woźnicy i mieszkanie. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 925

Nauczycielka egz.
potrzebna od 1. IX. na wieś do przygotowania dziewczynek do pierwszych gimnazjalnych dwie, oraz dwie do wstępnych. Osoby wykwalifikowane z poważnemi referencjami mające praktykę z dobrym rezultatem tylko poza sobą oraz ewentl. muzykę upraszam zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 80 392

1 dolara wypłacimy
za każdą żywą pluskwę znaleziona po przeprowadzeniu dezynfekcji domowej preparatem
„FUMIGATORE CIMEX"
który zabija pluskwy, mole i t. p. i dezynfekuje mieszkania po chorobach.
Do nabycia w aptekach i drogerjach.
Hurtownie: R. BARCIKOWSKI i CZEPCZYNSKI S. A.
Biuro Dezynfekcyjne Poznań, Chełmońskiego 9, tel. 71—14, przeprowadza pod gwarancją dezynfekcje domowe za minimalną opłatą Tw 171

Panienka inteligentna
ze szkołą wydziałową i szyciem, muzykalna, szuka jakiejkolwiek posady za minimalnem wynagrodzeniem znajduje się w ciężkiem położeniu materjalnem. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 825

Panna
skromne wymagania, do dzieci, prac domowych lub inne zajęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 833

Osoba
młoda, inteligentna, sympatyczna rzetelna, przyjmie posadę do samotnej osoby lub jako zastępczyni pani domu ewentualnie na wyjazd. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 80 184

Książkowa - bilansistka
rutynowana, z kilkonastoletnią praktyką, biegła w niemieckiem i sprawach wekslowych, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 80 221

Praczka
poszukuje prania. Oferty Kurjer Poznański zdw 80 581

Drogerzysta dypl.
poszukuje posady najchętniej laborat. Wynagrodzenie skromne, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 80 695

Biuralistka - kasjerka
z kilkuletnią praktyką poszukuje odpowiedniej posady, miejscowość obojętna. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 80 741

Szofer
robotnik, kawaler z dobremi poleceniami poszukuje posady od 1. 8. Oferty Kurjer Poznański zdw 80 758

Starsza
samodzielna krawcowa, szuka pracy poza dom u lepszych państwa. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 81 291

Dziewczyna
z gotowaniem szuka posady zaraz Oferty Kurjer Poznański zdw 81 182

Dziewczyna
czysta, uczciwa, pracowita poszukuej posady od 1. 8. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 265

Rządca
trzydziestoletni, praktyka w intensywnych majątkach poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 253

500 do 1 000 zł
panienka stawi kaucji za dobra posadę. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 227

500
złotych kaucji względnie wypożycze za posadę inkasenta, woźnego Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 365

Kucharka
z dobrem gotowaniem, dobremi świadectwami, poszukuje posady do wszystkiego od 1. 8. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 398

Trio damskie
(śpiew) wolne. Bednarek Chojnice, Dworcowa 21. zdw 81 390

Książkowa
poszukuje posady minimalne wynagrodzenie. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 028

Poszukuję
posady początkującego elewa gospodarczego lub stosownej pracy w majątku. L. Rzymski, Śmigiel. zdw 80 968

Panienka
młodsza, uczciwa po wyuczeniu branży artykułów męskich poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański jw 1139

Ekspedjentka
branży papierniczej lat 20, dobrem poleceniem poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański jw 1140

Kowal - szofer
maszynista szuka posady kaucją. Oferty Kurjer Poznański zdw 80 854

Panienka
z prowincji lat 17 z znajomością haftu i szycia poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 80 938

Panienka
z prowincji 17 letnią przyjmie posadę uczennicy w składzie rzeźnickiem. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 80 939

Kreślarz
kilkoletnią praktyką w dziale elektrotechnicznym, budownictwa 6 klas gimn. poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 80 069

Ekspedjentka
sierota w krytycznem położeniu prosi o jakiekolwiek zajęcie. — umie także cośkolwiek gotować. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 80 158

Trykotarka
pierwszorzędna wyszkolona pod każdym względem swoim zawodzie, zna trykoty, pończochy i rękawiczki, poszukuje posady — miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 80 735

Kasjerka
poszukuje posady złoży kaucję. Oferty Kurjer Poznański zdw 80 837

Absolwentka
farmacji, egzamin wojewódzki poszukuje posady lub zastępstwa. Oferty Kurjer Poznański zdw 80 921

Pomocnik
kupiecki z branży kolonjalnej, dobry ekspedjent szuka posady magazyniera lub podróżującego w hurtowni, dobre referencje. — miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 81 010

Maszynistka
adwokacka poszukuje jakiejkolwiek posady. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 81 007

Pielęgniarka
poszukuje posady do niemowlęcia Oferty Kurjer Poznański zdw 80 980

Służąca
z gotowaniem, zaprawianiem, praniem dobra dla dzieci szuka posady. Zna język niemiecki. — Oferty Kurjer Poznański zdw 81 044

Panienka
z lepszego domu przyjmie posadę do dziecka lub wszystkiego w lepszym domu. Oferty Kurjer Poznański zdw 80 974

Nadmłynarz
dzielny w swym zawodzie z długoletniemi świadectwami poszukuje posady za nadmłynarza lub młynarza samodzielnego, może złożyć kaucję. Oferty Kurjer Poznański zdpw 80 981

Kasjerka - książkowa
z dłuższą praktyką na wsi z znajomością gosp. podwórzowego potrzebna od 15 8 lub zaraz. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 80 453

Potrzebna
niania lub pielęgniarka do dwojga dzieci na wieś wymagane dobre referencje. Oferty Kurjer Poznański zdw 80 739

Młodsza
wprawna dziewczyna do wyrobu tutek potrzebna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 80 285

Kasjerkę
lub wspólniczkę z mniejszą gotówką przyjmę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 80 432

Czeladnik
rzeźnicki. Oferty Kurjer Pozn. zdw 81 059

Ekspedjentka
dzielna może się zgłosić zaraz. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 80 943

Stenotypistka
pod dyktando potrzebna dorywczo Warunki dokładne Kurjer Pozn. zdw 80 949

Panna do dzieci
inteligentna, doświadczona energiczna zdrowa, obeznana z szyciem, potrzebna od 1. 9. do 3 chłopców chodzących do klas wstępnych. Zgłoszenia z odpisami świadectw do Kurjera Poznańskiego zdw 80 286

Współpracownicy
poszukiwani R. Marcol. Katowice, Marjacka 19, konto P. K. O. Nr. 302 041. 10 wzorów zł 1.—. Pw 3 430-71.84

Krawcowa
zdolna potrzebna. — Kurowska. Skarbowa 17. zdw 80 565

Dziewczyna
która pracowała w cukierni potrzebna. Św. Wojciech 26/7 cukiernia. zdw 80 566

Ucznia
malarskiego oraz ucznia z nieukończoną nauka przyjmie Mikołajewski Długa 14. zdw 80 791

Podróżujący
na własny rachunek potrzebny. Hurtownia Pończoch św. Marcin 22. zdw 80 570

Najwyższy
zarobek dla zdolnych zastępców Fachowość zbyteczna. Po okresie próbnym stała płaca. Zgłoszenia „Polrek". Lwów. Zimorowicza. nw 4 140

Bufetowa
młoda, przystojna może się zgłosić Oferty Agencja Kurjera Poznańskiego Grodzisk. nw 4 467

Stałą
pracę woźnemu za wypożyczenie 500 złotych. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 81 362

Wspólnika
1 500 zł do bardzo dobrze zapowiadającej księgarni antykwarjat na prowincji. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 316

Uczeń
uczciwy z ukończoną szkołą handlową może się zgłosić. — Jan Deierling, skład żelaza Poznań, Szkolna 3. Pw 3 442-29.80

Bufetowy
młodszy na przedpołudnia potrzebny, kaucja 200—300 zł. — Oferty Kurjer Poznański zdw 81 090

2 uczni
potrzebni do składu żelaza. Zgłoszenia Stefan Twardowski. Stary Rynek 79. rw 2 333/4

Ucznia
przyjmie Mikołajski mistrz malarski, Dąbrowskiego 24. zdw 80 823/24

Służącej
poszukuję zaraz. Płachta. Kolejowa 14. zdw 81 014

Potrzebny
murarz, który potrafi otynkować pokój preparatem „Castor". — Zgłaszać się: Kolejowa 35 36, p. Bukowska. zdw 81 026

Służącą
poleconą uczciwą, starszą zaraz. Plac Karmelicki 1, gospodarz. zdw 81 031

Bufetowa
obeznana z bufetem gorącym i zimnym potrzebna. Zgłoszenia Restauracja „Mieszczańska". — Plac Wolności. zdw 81 049

Uczennice
potrzebne do kroju i szycia. Matejki 59, mieszkanie 8. zdw 81 065

Chłopiec do posyłek
kaucja 150.— Zgłoszenia B. Podczaski, Artyleryjska 6, m. 4. zdw 81 151

Uczennica
potrzebna do magazynu kapeluszy. Dąbrowskiego 54. zdw 81 244

Służąca
samodzielne gotowanie potrzebna. Św. Marcin 11, m. 2 zdw 81 319

Pokojowa
zdrowa, z praniem, prasowaniem sztywnej bielizny, szyciem, chętna do pracy potrzebna od 1 sierpnia, wymagana własna pościel Majętność Braciszewo, poczta Gniezno. zdw 80 488

Potrzebna
zaraz lub od 1. 8. kucharka z pierwszorzędnem gotowaniem pokojowa z prasowaniem. Zgłoszenia piśm. Maj. Górki Dąbskie p. Królikowo. Osobiście dnia 1 8. pomiędzy godz. 15 a 16 Poznań, Chełmońskiego 9, m 9. zdw 80 509

Inteligentnej
panienki do niemowlęcia i pomocy domowej poszukuję zaraz. — Matejki 58, m. 2. zdw 80 524

Uczeń
potrzebny zaraz. Konsum Polski Wroniecka 12 zdw 80 979

Pokoik
dam małżeństwu bezdzietnemu za usługę. Matejki 46, m. 10. zdw 80 990

Dziewczyna
znająca nieco gotowanie czysta młoda zdrowa najchętniej z prowincji od sierpnia do lepszego domu. Zgłoszenia 4—6 Graniczna 1, m. 1. zdw 80 951

Szukam hafciarkę
na kolorowy haft. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 81 245

Poszukuję
się dobrze obeznanego fachowca w fabrykacji lakierów. Pisemne zgłoszenia z podaniem warunków do Biura Ogłoszeń Bydgoszcz, Dworcowa 54 pod Sp. 1923. nw 4 511

Posługaczka
uczciwa, zdrowa, gotowaniem, praniem, spaniem lub bez do jednej osoby. Zgłoszenia 4—7 popoł. Łazarz Kanałowa 7, m 8. zdw 80 955

Domokrążne
wymowne panie potrzebne do sprzedaży artykułu codziennej potrzeby, gotówka potrzebna zł 12. Jeżycka 35, m. 8, od 5—7. zdw 81 371

Chłopca
do posyłek Łazaraz, uczciwych rodziców przyjmiemy natychmiast. Drogerja Szopena. Focha 64 narożnik Spokojnej zdw 81 401

Dobra
szwaczka na bieliznę męską zaraz potrzebna. St. Koziowski, ul. Wrocławska 31. rw 2 304

2
fryzjerki potrzebne. Stary Rynek 44 zdw 80 582

Osoby
inteligentne do sprzedaży poczytnej nowości potrzebne. Matejki 68, m. 3, godzina 17—19. zdw 80 602

Gospodyni
kucharka znająca dobra kuchnię wypiekanie ciast, prasowanie sztywnej bielizny, z dobremi świadectwami potrzebna od 1 sierpnia wymagana własna pościel Majętność Braciszewo, poczta Gniezno zdw 80 489

Szofer - służący
kawaler skromnych wymagań (do 6 cyl. Fiata) potrzebny zaraz. S. Otmianowski maj. Tarnówka, poczta Kłodawa. zdw 80 770

Wymownych
4 panów i pań na artykuł sezonowy Zgłoszenia Wysoka 12 mieszkanie 19. zdw 80 578

Posługaczka
z praniem potrzebna. Grottgera 2, mieszkanie 1. zdw 80 880

Poszukuję
kilka pań do sprzedaży. Hurtownia Pończoch. Św. Marcin 22. zdw 81 198

Woźnica
zdolny do rozwożenia pieczywa potrzebny. Zaremba. Górna Wilda 51. zdw 80 944

Pani
do lekkich prac biurowych tylko z branży złotniczej od zaraz potrzebna. Zgłoszenia A. Prante. Wrocławska 19. zdw 81 352

Kroju
szycia, wyuczam w 2-ch miesiącach, także wieczorami. Wały Królowej Jadwigi 3 a, mieszk 9. zdw 81 124

„Madeleine"
Poznań — Warszawa — Kraków Urodę kobiecą pielęgnuje doskonali, odświeża, usuwa jej skazy i braki Instytut Racjonalnej Kosmetyki „Madeleine" D-rowej Magdaleny Poznańskiej. Wszelkie zabiegi kosmetyczne na wysokim fachowym poziomie. Usuwanie zmarszczek i wszelkich wad cery. Doraźne upiększanie. Udoskonalone barwienie włosów. Trwałe przyciemnianie brwi. — manicure, pedicure. Tamże sprzedaż doskonałych kremów, płynów, pudrów „Madeleine" Poznań, Ratajczaka 29, telefon 54-37 zdw 80 987

Magistra farmacji
początkującego przyjmę do apteki na prowincji. Znajomość języka niemieckiego pożądana. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 427

Humor zagraniczny

= Co to znaczy „nadużywanie alkoholu"?
— Ano, jak na ten przykład, wódki używa się lenia, zamiast do picia. (Judge, N. Jork).

Przedpłata na sierpień 1932 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Jlustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50 z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94 kwartalnie zł 14.82 pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00 w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr na stronie czwartej 100 gr na stronie drugiej 120 gr przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża: do wydania wieczornego drobne" do godz 11 w soboty i dni przedświąteczne tylko do godz. 10: większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.